

Załącznik nr 6. Tabela uwag i wniosków z konsultacji społecznych

Id	Data otrzymania uwagi/ wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/ wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/ wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
1	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Oceanologii PAN	POŚ			Jak można rozpatrywać falowanie jako czynnik, który należy moderować ? Czynniki naturalne będą zmieniać środowisko, mogą ograniczyć jedne habitaty, ale stworzą wiele nowych. Dlaczego walczyć z Przyrodą, tam gdzie nie zagraża ona człowiekowi?		nieuwzględniona	Na żadnym etapie prognozy nie wskazano czynnika falowanie jako element, który należy moderować. Wskazano falowanie jako jeden z czynników pogłębiających erozję brzegów morskich. POBM nie jest narzędziem „walki z przyrodą”, a w Prognozie wskazano wielokrotnie, że zakres ochrony dotyczy brzegów szczególnie narażonych na erozję oraz miejsc gdzie erozja zagraża bezpośrednio człowiekowi czy infrastrukturze.
2	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Morski Uniwersytet Morski w Gdyni	POBM			Czy po zrealizowaniu poprzedniego Programu opracowano nową strategię ochrony brzegów uwzględniającą rezultaty uzyskane w ramach zrealizowanego Programu w latach 2004-2023?		wyjaśniona	Przygotowanie strategii nie jest dokumentem obligatoryjnym, warunkującym rozpoczęcie prac nad nowym POBM. Należy również podkreślić, że POBM jest przede wszystkim planowanym transparentnym narzędziem finansowym do ochrony brzegów morskich, a więc jego przyjęcie będzie spełniało wymogi nałożone na urzędy morskie zgodnie z treścią z Ustawy z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej. W analizowanym projekcie POBM starano się uwzględnić doświadczenia i obserwacje nabyte w trakcie realizacji wygasłego programu wieloletniego realizowanego w latach 2004-2023. Jednocześnie mając na uwadze nasilającą się falę klęsk żywiołowych, które są rezultatem zmian klimatycznych rozważyła się możliwość przygotowanie dokumentu pn. Nowa Strategia Ochrony Brzegów i Łądowych Obszarów Nadmorskich do 2100 roku - opisującego te zmiany pogodowe.
3	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni	POŚ			Przedstawiona charakterystyka stanu ma charakter bardzo ogólny. Na przykład w odniesieniu do awifauny zostały zaprezentowane tylko informacje dot. powierzchni monitoringowych. Zabrakło szczegółowych danych dotyczących cenności poszczególnych elementów środowiska pozwalających na ocenę oddziaływania POBM. Czy w Prognozie znajdują się pogłębione analizy?		wyjaśniona	Potwierdzamy, że w Prognozie, w rozdziale 5.1 znajduje się obszerny opis poszczególnych elementów środowiska naturalnego. Uwaga została skierowana na spotkanie informacyjno-konsultacyjnym i odnosi się do treści przedstawionych w trakcie prezentacji, w której nie sposób przedstawić wszystkich szczegółowych informacji znajdujących się w dokumentie. POBM to projekt dokumentu, który przygotowany został w oparciu o dane pozyskiwane w ramach corocznie przeprowadzanych obserwacji zmian linii brzegowej, przy wykorzystaniu informacji zgromadzonych w dokumentach planistycznych (mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego; opracowywane w cyklu 6 letnich zgodnie z wymogami "Dyrektywy Powodziowej"), jak również bazując na wieloletnich doświadczeniach urzędów morskich.
4	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Morski Uniwersytet Morski w Gdyni	POBM			Jaka była podstawa merytoryczna do przedstawionych założeń projektu POBM?		wyjaśniona	Realizacja działań związanych z ochroną brzegu morskiego weryfikowana jest przez stale zmieniające się zjawiska atmosferyczne. Nie da się określić na przyszłość gdzie dokładnie będzie największa potrzeba realizacji działania, dlatego też nie jesteśmy na ten moment w stanie wskazać jakie miejsca w okresie trwania POBM (14 letni okres) będą poddawane ochronie. Stąd w załączniku do POBM wskazany został zakres ochrony wzdłuż brzegu szczególnie narażonych na erozję odcinków, tam gdzie erozja zagraża bezpośrednio człowiekowi czy infrastrukturze.
5	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Oceanologii PAN	POŚ			Co z rekomendacją HELCOM z 1993 o zachowaniu procesów brzegowych w stanie naturalnym, tam gdzie erozja nie zagraża bezpośrednio człowiekowi/dobrom kultury czy infrastrukturze?		wyjaśniona	Charakterystyka stanu środowiska odnosi się do obszaru polskiego wybrzeża w zasięgu odcinków zaplanowanych w POBM do objęcia działaniami. Opis aktualnego stanu środowiska oparto o najnowsze dostępne badania (Państwowy Monitoring Środowiska) i informacje, wobec czego sposób przedstawienia poszczególnych informacji jest również od dostępności i poziomu szczegółowości danych źródłowych.
6	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Morski Uniwersytet Morski w Gdyni	POŚ			Charakterystyka stanu środowiska nie odnosi się do wskazanych w programie odcinków brzegu morskiego		wyjaśniona	Potwierdzamy, monitoring stanu brzegów polskiego wybrzeża za 2023 r. jest dostępny, a planowane działania uwzględniają jego wyniki, obok szeregu innych danych stanowiących podstawę identyfikacji odcinków wybrzeża, na których może wystąpić potrzeba prowadzenia działań ochronnych.
7	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Morski Uniwersytet Morski w Gdyni	POŚ			Jeśli stan brzegu z 2023 r. ma być punktem odniesienia do przyszłego POBM to czy jesteśmy obecnie w posiadaniu wyników monitoringu dla całego polskiego brzegu z tego roku (2023 r)?		wyjaśniona	
8	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Oceanologii PAN w Sopocie	POBM			Jak omawiany Program ochrony brzegów morskich ma się do konkretnego zalecenia "Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030" dotyczącego brzegów morskich (cytujel: "Wyznaczone stany morza spowodują potrzebę przebudowy części infrastruktury niedostosowanej do nowych rygorów poziomu morza, co może mieć wpływ na poziom realizowanych przedsięwzięć i ewentualny rozwój tych portów"? Nabrzeża portowe są częścią brzegu morskiego o niezwyklej wadze dla gospodarki narodowej. Czy planowane są jakiegokolwiek prace dostosowujące je do podwyższającego się poziomu morza? – Prof. dr hab. Jacek Piskozub, Wiceprzewodniczący Komitetu d/s Kryzysu Klimatycznego przy Prezydium PAN		wyjaśniona	POBM jest przede wszystkim planowanym transparentnym narzędziem finansowym do ochrony brzegów morskich. Jego zakres koresponduje z zaleceniami zawartymi w ustawie z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, gdzie określone są obowiązki urzędów morskich w zakresie zabezpieczania linii brzegowej poprzez budowę, utrzymywanie i ochronę umocnień brzegowych, wydm i zaleśień ochronnych w pasie technicznym. Za działania związane z utrzymanie infrastruktury portowej odpowiedzialne są zarządy portów, natomiast za utrzymanie infrastruktury dostępowej odpowiadają urzędy morskie. Pogłębianie torów wodnych, czy też utrzymanie akwenów portowych jest wykonywane w ramach odrębnych programów wieloletnich oraz programów operacyjnych. Przedmiotem niniejszego projektu dokumentu nie są ww. działania utrzymaniowe, ale tylko i wyłącznie zabezpieczenie brzegów morskich.
9	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy	POŚ			Druga aktualizacja wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich obejmująca lata 2016-2021 jest dostępna na stronie: rdsn.gios.gov.pl: https://rdsn.gios.gov.pl/pl/oceny-6-letnie/druga-aktualizacja-wstepnej-oceny-2016-2021Pozwól sobie dodać, że warto jest podawać jednoznaczne dane bibliograficzne opracowań, z których pochodzą prezentowane informacje		nieuwzględniona	W Prognozie oddziaływania na środowisko wskazane są dokładne źródła danych wykorzystywanych informacji, w tym dla wskazanej pozycji (np. na str. 46, 81, 83, 85, 87).
10	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	administracja rządowa	Ministerstwo Infrastruktury	POBM/POŚ			W jaki sposób POBM i prognoza uwzględniają morskie planowanie przestrzenne, tj. plany zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich?		wyjaśniona	Wszystkie planowane do realizacji w POBM przedsięwzięcia wymagają uprzedniego uzyskania wymaganych decyzji administracyjnych oraz przeprowadzenia postępowań potwierdzających ich zgodność z obowiązującymi przepisami prawa i obowiązującymi dokumentami planistycznymi, w tym z lądowymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz planami zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich. Przedsięwzięcia związane z ochroną brzegów będą realizowane w akwenach wydzielonych w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej) w skali 1:200 000 (Dz. U. z 2021 r. poz. 935, z późn. zm.). Wskazane akwery są oznaczone w ww. planie jako obszary o funkcji podstawowej: ochrona brzegu morskiego (C). Zatem podejmowane działania muszą być zgodne z zapisami tego dokumentu planistycznego.
11	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	inna	Regionalne Biuro Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie	POBM/POŚ			Czy w POBM brane są pod uwagę rekomendacje przedstawione w Audytach Krajobrazowych województw Pomorskiego i Zachodniopomorskiego ?		wyjaśniona	Rekomendacje wynikające z dokumentów regionalnych dotyczących ochrony krajobrazu, w tym Audytów Krajobrazowych województw pomorskiego i zachodniopomorskiego, były uwzględniane w sposób pośredni – jako element kontekstu dla oceny oddziaływań i doboru działań minimalizujących w Prognozie. Jednocześnie POBM ma charakter ramowy, a Prognoza nie jest dokumentem planowania przestrzennego ani planem zarządzania ruchem turystycznym. W ramach Prognozy zaplanowano środki ukierunkowane na ochronę najbardziej wrażliwych elementów środowiska strefy brzegowej (w tym siedlisk wydmywnych i siedlisk plażowych), poprzez wskazanie działań minimalizujących oraz preferowanie rozwiązań mniej ingerujących i odwracalnych. Przykładowo wskazano ograniczanie presji utrzymaniowej na siedliska plażowe poprzez ograniczenie bronowania kładziny (siedlisko 1210) oraz prowadzenie prac poza okresem legowym lub pod nadzorem. Podkreśla się również, że Program zakłada podejście selektywnie aktywne – działania będą podejmowane wyłącznie tam, gdzie wystąpi faktyczna konieczność, co ogranicza zasięg ingerencji i pozwala dostosowywać rozwiązania do lokalnych warunków przyrodniczych i krajobrazowych na etapie przygotowania konkretnych zadań.
12	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych - Park Krajobrazowy "Mierzeja Wiśłana"	POŚ			Czy w procesie prognozowania wpływu na środowisko brane były pod uwagę sytuacje, gdy występuje oczywista sprzeczność między "ochroną wybrzeża", a przedmiotami ochrony w obszarze? Przykładem może być Mierzeja Messyńska znajdująca się w rezerwacie przyrody "Ptasi Raj" i obszarach Natura 2000 Ujście Wisły PLB220004 i Ostoja w Ujściu Wisły PLH220022, gdzie przedmiotem ochrony jest m.in. siedlisko 1210 - tymczasem podczas ostatniej refulacji w roku bodajże 2023 zlikwidowano tam całą kładzinę, także na stanowisku monitoringowym GIOŚ?		wyjaśniona	Tak, w metodyce Prognozy przewidziano sytuacje, w których może wystąpić sprzeczność między działaniami ochrony brzegu, a celami i przedmiotami ochrony. W takich przypadkach, gdy na poziomie strategicznym zidentyfikowano oddziaływania o charakterze znaczącym - przypisywano działania minimalizujące albo rekomendowano rezygnację z prac/ modyfikację ich zakresu. Odnosząc się do przytoczonego przykładu Mierzei Messyńskiej („Ptasi Raj”, PLB220004, PLH220022, siedlisko 1210): Prognoza ma charakter strategiczny i nie rozstrzyga szczegółów technologicznych, ani sposobu prowadzenia prac w konkretnym miejscu, ani nie stanowi oceny wykonanych robót z lat ubiegłych. Podkreślić należy jednak zasadę, że w lokalizacjach, w których może zachodzić sprzeczność z celami ochrony, zakres i sposób prowadzenia prac musi zostać dostosowany do lokalnych warunków. Potrzeba i wariant realizacji będą weryfikowane na etapie przygotowania konkretnego przedsięwzięcia w ramach właściwych procedur i uzgodnień.
13	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Oceanologii PAN w Sopocie	POBM/POŚ			Jakie programy (jeśli w ogóle) zawierają element ochrony infrastruktury portowej przed skutkami trwałego wzrostu poziomu morza?		wyjaśniona	POBM jest przede wszystkim planowanym transparentnym narzędziem finansowym do ochrony brzegów morskich. Jego zakres koresponduje z zaleceniami zawartymi w ustawie z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, gdzie określone są obowiązki urzędów morskich w zakresie zabezpieczania linii brzegowej poprzez budowę, utrzymywanie i ochronę umocnień brzegowych, wydm i zaleśień ochronnych w pasie technicznym. Za działania związane z utrzymanie infrastruktury portowej odpowiedzialne są zarządy portów, natomiast za utrzymanie infrastruktury dostępowej odpowiadają urzędy morskie. Pogłębianie torów wodnych, czy też utrzymanie akwenów portowych jest wykonywane w ramach odrębnych programów wieloletnich oraz programów operacyjnych. Przedmiotem niniejszego projektu dokumentu nie są ww. działania utrzymaniowe, ale tylko i wyłącznie zabezpieczenie brzegów morskich.
14	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	jednostka naukowo-badawcza	Pracownia Przyrodnicza Pro Natura Pro Homin; Uniwersytet Gdański	POŚ			Jakie są podstawy merytoryczne stwierdzenia pozytywnego wpływu realizacji strategii na siedliska przyrodnicze 1230 klify nadmorskie oraz grupę siedlisk wydmywnych 2110, 2120, 2130? W prognozie brak jest analizy uzasadniającej przyjętą diagnozę, a sto ona w sprzeczności z wiedzą naukową. Są to siedliska dynamiczne, kształtujące się i funkcjonujące w powiązaniu z procesami brzegowymi, eolicznymi, ruchami masowymi itp. Zatem należy w analizie odnieść się do wpływu planowanych działań na te procesy, a następnie wnioskować o możliwym wpływie na powierzchnię i stan siedlisk.		częściowo uwzględniona	Zgadamy się, że siedliska kłifowe oraz wydmyowe są siedliskami dynamicznymi, których funkcjonowanie jest powiązane z procesami brzegowymi, eolicznymi i ruchami masowymi, dlatego wpływ działań ochrony brzegu nie jest automatycznie jednoznacznie pozytywny. Prognoza rozpoznaje możliwość wystąpienia oddziaływań negatywnych, w tym modyfikacji procesów morfodynamicznych i lokalnych oddziaływań na etapie realizacji robót. Jednocześnie wskazywany w Prognozie potencjalny efekt „korzystny” dotyczy ograniczenia utraty terenu na odcinkach szczególnie zagrożonych erozją i oddziaływaniami sztormów – tj. sytuacji, w której w wariancie braku działań dochodziłoby do cofania się brzegu, a w konsekwencji do degradacji lub nawet całkowitej utraty płatów siedlisk w wyniku zainwazowania łąd przez morze.
15	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	jednostka naukowo-badawcza	Pracownia Przyrodnicza Pro Natura Pro Homin; Uniwersytet Gdański	POŚ			Czy została przeprowadzona analiza wpływu przedsięwzięcia na procesy akumulacyjne i ogólnie – dynamikę procesów brzegowych w skali całego wybrzeża? Brak jest w prognozie odniesienia się do wpływu na siedliska przyrodnicze zabudowy biotechnicznej, a działanie to jest wymieniane w strategii.		częściowo uwzględniona	W związku z uwagą Prognoza zostanie doprecyzowana tak, aby jednoznacznie wskazać i podkreślić, że wpływ działań na wskazane siedliska może być zarówno pozytywny, jak i negatywny.
16	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych - Park Krajobrazowy "Mierzeja Wiśłana"	POŚ			Czy wzięto również pod uwagę proponowane rezerwy przyrody z tzw. shadow list, np. "Mikołajkowe Wydmy" na Mierzei Wiślanej?		wyjaśniona	W Prognozie nie prowadzono odrębnej, systemowej analizy tzw. „shadow list” (proponowanych form ochrony, nieustanowionych w trybie prawnym). Zakres analiz obszarów chronionych oparto na obowiązujących formach ochrony przyrody oraz danych geoprzestrzennych (m.in. GDOŚ) wykorzystywanych do identyfikacji rozmieszczenia form ochrony w zasięgu analiz. Dodatkowo, w Prognozie wskazano również planowany rezerwat przyrody „Podmorski Ogród Gdyni”. Został on uwzględniony w sposób szczególny ze względu na bezpośredni związek z obszarem i rodzajem działań analizowanych w ramach POBM oraz znaczenie tego obszaru (rezerwat ukierunkowany na ochronę siedlisk podwodnych).
17	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych oddział Park Krajobrazowy "Mierzeja Wiśłana"	POŚ			Czy odniesiono się do celów ochrony obszarów Natura 2000?		wyjaśniona	Tak, w Prognozie oddziaływania na środowisko odniesiono się do celów ochrony obszarów Natura 2000 oraz do przedmiotów ochrony, a także do kwestii integralności i spójności sieci Natura 2000. W załączniku nr 8 do Prognozy przedstawiono zestawienie obszarów chronionych w zasięgu potencjalnych prac oraz wskazano cele ochrony/cele środowiskowe dla poszczególnych obszarów. W przypadku stwierdzenia oddziaływań znaczących, wskazano odpowiednie działania minimalizujące.
18	28.01.2026	czat spotkania konsultacyjnego	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni	POŚ			Komentarz do odpowiedzi dot. przyszłych ocen oddziaływania na środowisko poszczególnych działań - należy pamiętać, że nie wszystkie z tych działań obligatoryjnie podlegają procedurom ocenowym. Np. refulacja niekiedy prowadzona jest nawet bez KIPów.		wyjaśniona	Nieznanne są podstawy i przypadki sytuacji w skierowanej uwadze. Wyjaśniamy, że wszystkie działania prowadzone w ramach utrzymania brzegów morskich podlegają obowiązującym przepisom prawa, a ich realizacja będzie poprzedzona stosownymi postępowaniami środowiskowymi.
19	28.01.2026	ustnie podczas spotkania	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POBM			Czy możecie Państwo wskazać na ile ten program różni się od poprzedniego programu, który zakończył się w 2023 r. Czy jest to bardziej kontynuacja czy są to jakieś zasadnicze zmiany, o których warto wspomnieć?		wyjaśniona	Obecnie projektowany dokument jest kontynuacją wygasłej w 2023 r. ustawy z 28 marca 2003 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program ochrony brzegów morskich”. Na podstawie prowadzonego przez okres realizacji ww. ustawy monitoringu zmiany linii brzegowej potwierdzono występowania niebezpiecznego zjawiska postępującej erozji brzegu morskiego i zaniku plaż. Ponadto mamy cały czas rozwijające się i rozbudowywane tereny na zapleczu co również spowodowało możliwość potrzeby nadzania zadań związanych z ochroną brzegu, ochroną przeciwpowodziową w tych rejonach, a co za tym idzie ochroną mienia i ludzi. W związku z tym dokonano rozszerzenia kilometraża linii brzegowej, która została objęta działaniami ochronnymi. Dokonano również uaktualnienia zakresu niezbędnych zabezpieczeń koniecznych do realizacji w celach zachowania bezpieczeństwa linii brzegowej. Należy tutaj zaznaczyć, że POBM jest projektem dokumentu o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedziami na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założeń minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczone do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych.
20	28.01.2026	ustnie podczas spotkania	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POBM			Pytanie dotyczy liczby, która padła w prezentacji Pani Dyrektora, była tam mowa, że łączna długość chronionego brzegu w tym poprzednim Programie wyniosła ok. 64 km. Czy to długość brzegu na której były podejmowane jakiegokolwiek interwencje czy wybrane interwencje?		wyjaśniona	Zgodnie z art. 2a ustawy z 28 marca 2003 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program ochrony brzegów morskich” (z póź. zm.) wskaźnikiem realizacji Programu w danym roku jest długość linii brzegowej zabezpieczonej przed zjawiskiem erozji i powodzi od strony morza, liczona w kilometrach. Liczba kilometrów podanych w prezentacji, tj. 64 jest sumą długości linii brzegowych zabezpieczonych w okresie realizacji wygasłego w 2023 r. Programu Ochrony Brzegów Morskich.
21	28.01.2026	ustnie podczas spotkania	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ			Pytanie dotyczące drugiej prezentacji. Na jednym ze slajdów była przedstawiana ocena siedlisk morskich i nadbrzeżnych wykonana w ramach prac GIOŚ. Czy to jest ocena z poprzedniego cyklu raportowania, z 2019 r., czy ta najnowsza, z ubiegłego roku ponieważ ona nie jest jeszcze dostępna publicznie.		wyjaśniona	W ramach charakterystyki stanu aktualnego siedlisk morskich i nadmorskich wykorzystano dane z aktualnego monitoringu GIOŚ oraz Raportu do KE z 2019 r. Nie wykorzystano danych z Raportu do KE z 2025 r., ponieważ ocena ta nie jest jeszcze dostępna publicznie.
22	28.01.2026	ustnie podczas spotkania	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Pomorski w Słupsku	POBM/POŚ			W prezentacji była informacja, że „celem projektowanej uchwaly jest ochrona brzegów morskich Rzeczypospolitej Polskiej poprzez powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu”. Jest duża dyskusja czy te zmiany klimatu następują czy nie czy właściwie nie powinno to być łagodniej ujęte np. „m.in. wynikających ze zmian klimatu”.		uwzględniona	Cel wskazany w POBM tj. „powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu” jest celem ogólnym i jest zgodny ze zdefiniowanymi założeniami przyjętymi na etapie podejmowanych prac nad przygotowaniem projektu programu. Zapis ten nie dotyczy opisu pochodzenia zjawiska erozji (naturalnego, czy antropogenicznego), a jego działania, które ma szereg negatywnych (również poprzez działalność człowieka, np. zdeptywanie wydm) skutków dla środowiska naturalnego. Treść projektu programu zostanie uzupełniona, poprzez dopisanie celów szczegółowych: – ograniczenie skutków erozji w wybranych lokalizacjach, – ochrona określonej infrastruktury i zabudowy, – minimalizacja ryzyka dla życia i zdrowia ludzi związanej z występowaniem zjawisk ekstremalnych.
23	28.01.2026	ustnie podczas spotkania	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ			W prezentacji nr 3 była mowa o zaleceniach wynikających z Prognozy. Czy te zalecenia zostały wszystkie uwzględnione w ostatecznym kształcie Programu a jeżeli nie wszystkie to w jakim zakresie.		wyjaśniona	Potwierdzamy, że wszystkie zalecenia wynikające z Prognozy będą uwzględnione w proj. POBM w wersji po strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
24	28.01.2026	ustnie podczas spotkania	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ			W prezentacji była informacja, że nie widicie Państwo potrzeby oceny oddziaływań skumulowanych m.in. z planami rozwoju samorządów. Tymczasem jednocześnie pada informacja, że presja turystyczna, presja budowlana jest jedną z największych presji na wybrzeżu i też ona automatycznie powoduje zwiększoną ochronę brzegów morskich, chociażby w Międzyzdrojach w tej chwili finalizowana jest budowa takiego kompleksu, częściowo zlokalizowanego na plaży częściowo w pasie wydymowym na samej granicy Wolińskiego Parku Narodowego. Czy jednak taka analiza powiązania tego Programu chociażby z planami zagospodarowania przestrzennego pod kątem nowej zabudowy nie powinna zostać przeprowadzona?		wyjaśniona	W prognozie oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych nie ocenia się zgodności z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, ponieważ oba typy dokumentów funkcjonują w różnych poziomach hierarchii planistycznej. Prognoza oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych ocenia ich zgodność z innymi dokumentami strategicznymi. Zgodnie z art. 52 ustawy o oś prognoza dostosowana jest do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Analiza zgodności z mpzp oraz powiązanie z inwestycjami wynikającymi z lokalnych decyzji planistycznych jest prowadzona na etapie postępowania o oś dla konkretnych lokalizacji działań wynikających z POBM. Wówczas oceniana będzie zgodność z planem zagospodarowania. Zgodnie z art. 59a ustawy oś analiza zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zachodzi na etapie analizy potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wówczas organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach analizuje zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
25	28.01.2026	ustnie podczas spotkania	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ			Ustawa ocenowa nakłada obowiązek przeanalizowania rozwiązań alternatywnych na Program, ale wspomniała Pani, że ten Program jest na tyle nieszczegółowo przygotowany, że rozważenie rozwiązań alternatywnych było niemożliwe na tym poziomie i wyraziła Pani nadzieję, że przy okazji realizacji działań wynikających z Programu takie rozwiązania alternatywne będą brane pod uwagę. Czy jest jakiś mechanizm, który zapewnia to, że rzeczywiście te rozwiązania alternatywne będą rozważane i jeśli będzie to zasadne te rozwiązania mniej szkodliwe dla środowiska będą preferowane.		wyjaśniona	W Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu POBM na lata 2026–2040 analiza rozwiązań alternatywnych została przeprowadzona na poziomie możliwym dla dokumentu o charakterze ramowym i strategicznym. Program nie określa szczegółowych parametrów technicznych, dokładnych lokalizacji ani terminów realizacji wszystkich przyszłych działań (są one uzależnione od wyników corocznego monitoringu stanu brzegu, warunków pogodowych i występowania sztormów). Z tego względu nie było możliwe przeprowadzenie pełnego, szczegółowego wariantowania na etapie SOOŚ – np. porównanie konkretnych projektów budowli w precyzyjnych lokalizacjach. Głównym mechanizmem gwarantującym rzeczywiste rozważanie rozwiązań alternatywnych (w tym preferencję tych mniej szkodliwych dla środowiska) jest dwustopniowy system ocen oddziaływania na środowisko wynikający z ustawy OOS: 1. Etap strategiczny (SOOŚ – już zrealizowany) Prognoza wskazuje kierunek: preferuje się rozwiązania mniej ingerujące i bardziej odwracalne (biotechniczne, oparte na naturalnych procesach i materiałach) zamiast trwałych, sztywnych umocnień hydrotechnicznych tam, gdzie jest to możliwe i uzasadnione. 2. Etap inwestycyjny (procedura OOS dla konkretnych przedsięwzięć) Każde działanie realizowane w ramach POBM, które może znacząco oddziaływać na środowisko (a większość działań utrzymaniowych i interwencyjnych kwalifikuje się do grupy II przedsięwzięć), będzie wymagało uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (DSU). Na etapie przygotowania konkretnych zadań Urzędy Morskie muszą stosować działania minimalizujące i preferować warianty korzystniejsze środowiskowo, co wynika wprost z zaleceń Prognozy (rozdziały 6–8) i zostanie uwzględnione w ostatecznej wersji POBM. Dzięki temu rozwiązania alternatywne mniej szkodliwe dla środowiska będą realnie rozważane i – jeśli będą one w stanie zapewnić wymagany poziom ochrony brzegu – preferowane na etapie realizacji. Prognoza nie „przekłada” obowiązków całkowicie na później, lecz dostosowuje jego zakres do charakteru dokumentu, co jest zgodne z art. 52 ust. 2 ustawy OOS.
26	28.01.2026	ustnie podczas spotkania	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ			Mówiła Pani o potencjalnej kolizji z ochroną przedmiotów ochrony dwóch typów siedlisk raf i kłifów. Czy nie widicie Państwo podobnej kolizji z siedliskami wydymowymi.		wyjaśniona	Zgadamy się, że także w odniesieniu do siedlisk wydymowych możliwe są oddziaływania wynikające z działań ochrony brzegu, ponieważ są to siedliska dynamicznie powiązane z procesami brzegowymi i eolicznymi. Wpływ działań ma charakter dwójaki: z jednej strony na etapie realizacji robót mogą wystąpić oddziaływania lokalne i krótkotrwale (w bezpośrednim sąsiedztwie prac), z drugiej strony stabilizacja odcinków szczególnie zagrożonych erozją może ograniczać utratę terenu na skutek cofania się brzegu, a tym samym częściowo chronić pas plażowo-wydmowy. Na poziomie Prognozy nie stwierdzono znaczącego negatywnego oddziaływania na siedliska wydymowe w skali Programu – przy założeniu selektywnego podejmowania działań, stosowania środków minimalizujących oraz doboru rozwiązań adekwatnych do lokalnych warunków. Jednocześnie podkreśla się, że ostateczna ocena wpływu i sposób prowadzenia prac muszą być każdorazowo dostosowane do uwarunkowań lokalnych, w tym do dynamiki procesów brzegowych i rozmieszczenia siedlisk, tak aby ograniczać ingerencję w naturalną dynamikę tam, gdzie jest ona kluczowa dla utrzymania tych siedlisk.
27	28.01.2026	ustnie podczas spotkania	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POBM/POŚ			Czy ta druga wersja kwietniowa Programu będzie jeszcze poddana konsultacjom czy to już będzie ostateczny dokument?		wyjaśniona	W planowanym w drugiej połowie kwietnia br. spotkaniu informacyjno - konsultacyjnym będzie przedstawiany ostateczny dokument.
28	28.01.2026	ustnie podczas spotkania	inna	Urząd Morski w Gdyni	POBM/POŚ			Jaki byłby efekt braku wprowadzenia tego Programu?		wyjaśniona	POBM jest przede wszystkim planowanym transparentnym narzędziem finansowym do ochrony brzegów morskich. Jego zakres koresponduje z zaleceniami zawartymi w z ustawie z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, gdzie określone są obowiązki urzędów morskich w zakresie zabezpieczania linii brzegowej poprzez budowę, utrzymywanie i ochronę umocnień brzegowych, wydm i zaleśień ochronnych w pasie technicznym. Mając na uwadze nasilającą się falę kłęk żywiołowych, które są rezultatem zmian klimatycznych, niezbędnym jest podejmowanie działań mających na celu ograniczania negatywnych konsekwencji powodzi dla zdrowia ludzkiego, środowiska dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.
29	16.02.2026	ankieta on-line	osoba prywatna	naukowiec specjalizujący się w tematyce ZZOP, pracownik Katedry Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu Uniwersytetu Gdańskiego	POBM	rozdział 1, str. 2	„Podstawowym celem projektowanej uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program ochrony brzegów morskich” jest ochrona brzegów morskich Rzeczypospolitej Polskiej poprzez powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu.”	Podstawowym błędem Programu jest definiowanie jego celu jako „powstrzymanie procesów erozyjnych”, które są naturalnymi procesami geomorfologicznymi, które występują na całej Ziemi i często nie są negatywne dla człowieka. Czy zatem Program nie myli procesów przyrodniczych z ich wybranymi negatywnymi skutkami dla człowieka, występującymi na konkretnym obszarze? Jak program definiuje „powstrzymanie procesów erozyjnych”? Czy ustalono ilościowe progi, których przekroczenie będzie oznaczało brak powstrzymania erozji? A co jeśli erozja wystąpi, a zabrnay przez nią materiał zbuduje nowe, korzystne z punktu widzenia ochrony brzegów morskich, formy rzeźby w innym miejscu? W programie należy zdefiniować ilościowo i jakościowo zdefiniować cel programu, czyli zjawisko przyrodnicze zagrażające bezpieczeństwu ludzi oraz mieniu, które można nazwać erozją istotną z punktu widzenia ochrony brzegów morskich, gdyż usunięcie choćby jednego ziarna piasku z plaży to w geologii już erozja. Jaki bilans osadów, w jakiej części strefy brzegowej (wydmy/plaża/dno), na jak dużym obszarze jest erozją, której należy przeciwdziałać? W jakich sytuacjach szkodnym jest jej przeciwdziałanie, a w jakim korzystniejsze jest zaniechanie ochrony przed nią na danym odcinku brzegu? W obecnej wersji Programu spełnienie jego głównego celu jest nieweryfikowalne.	Ahlhorn, F., 2018. Integrated Coastal Zone Management. Status, Challenges and Prospects, Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-658-17052-3 Davidson-Arnott, R., Bauer, B., & Houser, C. (2019). Introduction to coastal processes and geomorphology. Cambridge university press. Mangor, K., Drønen, N. K., Kaergaard, K.H. and Kristensen, N.E. 2017. Shoreline management guidelines. DHI https://www.dhigroup.com/marine-water/ebook-shoreline-management-guidelines	POBM jest projektem dokumentu o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczone do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych. Cel wskazywany w POBM tj. „powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu” jest celem ogólnym i jest zgodny ze zdefiniowanymi założeniami przyjętymi na etapie podejmowania prac nad przygotowaniem projektu programu. Zapis ten nie dotyczy opisu pochodzenia zjawiska erozji (naturalnego, czy antropogenicznego), a jego działania, które ma szereg negatywnych (również poprzez działalność człowieka, np. zadyktowanie wydm) skutków dla środowiska naturalnego. Treść projektu programu zostanie uzupełniona, poprzez dopisanie celów szczegółowych: – ograniczenie skutków erozji w wybranych lokalizacjach, – ochrona określonej infrastruktury i zabudowy, – minimalizacja ryzyka dla życia i zdrowia ludzi związanego z występowaniem zjawisk ekstremalnych.	
30	16.02.2026	ankieta on-line	osoba prywatna	naukowiec specjalizujący się w tematyce ZZOP, pracownik Katedry Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu Uniwersytetu Gdańskiego	POBM	rozdział 1, str. 2	„Poprzez prowadzenie działań związanych z ochroną wybrzeża następuje zwiększenie odporności wybrzeża na gwałtowne zjawiska sztormowe, a co za tym idzie następuje zmniejszenie erozji i zaniku brzegów, wydm i kłifów.”	Klify powstają właśnie wskutek erozji brzegów morskich, a erozja wspzryja ich rozwojowi i ewolucji. Ochrona kłifów przed erozją prowadzi do tego, że stają się "martwe", czyli nieaktywne. Ponadto erozja kłifów to źródło osadów zasilających sąsiednie odcinki brzegu. Sformułowanie „zmniejszenie erozji i zaniku [...] kłifów” może sugerować, że erozja jest zjawiskiem jednoznacznie negatywnym, podczas gdy w ujęciu geomorfologicznym stanowi ona element funkcjonowania systemu stref brzegowych módr.	Trenhaile, A.S. (2019). Clifed Coasts. In: Finkl, C.W., Makowski, C. (eds) Encyclopedia of Coastal Science. Springer, Cham. Rampino, M.R. (2019). Erosion Processes. In: Finkl, C.W., Makowski, C. (eds) Encyclopedia of Coastal Science. Springer, Cham.	Klif to cenne siedlisko. Po wzebraniach sztormowych w ostatnich latach zauważono znaczny ubytek kłifów w rejonie ich występowania. Miejscami zaobserwowano również zanik kłifów (np. we wsi Wiciele). Budowa ostróg, czy sztuczne zasłanianie plaż w rejonach kłifów nie wpływa na jego naturalną erozję. Sztormy, pomimo zastosowania działań związanych z ochroną brzegów morskich, przy wysokim stanie morza i niekorzystnych kierunkach wiatrów i tak dochodzą pod brzeg i mogą przyczynić się do osuszenia/obrywania kłifów. Dzięki działaniom ochronnym zniszczenia są mniejsze, procesy erozyjne są znacznie spowolnione. Nie podjęcie działań ochronnych skutkowałoby zanikiem cennych przyrodniczo kłifów.	
31	16.02.2026	ankieta on-line	osoba prywatna	naukowiec specjalizujący się w tematyce ZZOP, pracownik Katedry Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu Uniwersytetu Gdańskiego	POBM	rozdział 1, str. 4	„Założeniem Programu ochrony brzegów morskich jest zabezpieczenie linii brzegowej według stanu z 2023 r.”	Sformułowanie, że założeniem Programu jest „zabezpieczenie linii brzegowej według stanu z 2023 r.” jest nieprecyzyjne i wymaga jednoznacznego doprecyzowania. Nie wiadomo, czy przez „stan” rozumie się położenie określonej linii morfologicznej (np. linii podstawy wydmy), parametry morfometryczne (np. szerokość plaży), właściwości litologiczne (np. skład osadów plaży), charakterystykę ekologiczną, czy też funkcje ochronne i użytkowe wybrzeża. Brak definicji uniemożliwia ocenę zakresu i skuteczności realizacji celu Programu. Jeżeli jednak zapis ten oznacza utrzymywanie położenia linii brzegowej w stałej pozycji odpowiadającej jej przebiegowi w 2023 r., to założenie to budzi zasadnicze zastrzeżenia merytoryczne. Linia brzegowa jest elementem dynamicznego systemu morfodynamicznego, podlegającego naturalnym fluktuacjom w różnych skalach czasowych. Utrzymywanie jej w stałej pozycji, szczególnie na odcinkach nieurbanizowanych, pozostaje w sprzeczności z aktualną wiedzą dotyczącą funkcjonowania systemów brzegowych oraz z dobrymi praktykami ZZOP. Współczesna literatura jednoznacznie wskazuje, że sztywna stabilizacja linii brzegowej może stanowić formę mładaptacji do zmian klimatu. Działania takie prowadzą do deficytu osadów na sąsiednich odcinkach, zakłócają naturalne procesy morfologiczne i dynamiczne oraz sprzyjają zjawisku „coastal squeeze”, skutkującemu utratą siedlisk przyrodniczych. W dłuższej perspektywie generują również rosnące koszty utrzymania i uzależnienie od interwencji technicznych. Z tych względów utrzymywanie linii brzegowej w pozycji z jednego, arbitralnie przyjętego roku referencyjnego wymaga jednoznacznego uzasadnienia zarówno w wymiarze naukowym, jak i ekonomicznym. Zasadne jest rozważenie zróżnicowania strategii ochrony w zależności od charakteru danego odcinka wybrzeża, stopnia jego urbanizacji oraz pełnionych funkcji społecznych, gospodarczych i przyrodniczych, zamiast przyjmowania jednolitego celu stabilizacyjnego dla całego wybrzeża.	Barnett, J. and O'Neill, S. (2010) Maladaptation. Global Environmental Change, 20, 211-213. Gittman, R. K., Scyphers, S. B., Smith, C. S., Neylan, I. P., & Grabowski, J. H. (2016). Ecological consequences of shoreline hardening: a meta-analysis. BioScience, 66(9), 763-773. HELCOM RECOMMENDATION 16/3 Hoffmann, G., & Lampe, R. (2007). Sediment budget calculation to estimate Holocene coastal changes on the southwest Baltic Sea (Germany). Marine Geology, 243(1-4), 143-156. Temmerman, S., Meire, P., Bouma, T. J., Herman, P. M., Ysebaert, T., & De Vriend, H. J. (2013). Ecosystem-based coastal defence in the face of global change. Nature, 504(7478), 79-83.	Przez „zabezpieczenie linii brzegowej według stanu z 2023 r.” rozumie się utrzymanie funkcji ochronnych i użytkowych wybrzeża na poziomie zbliżonym do stanu obserwowanego w 2023 roku, a nie sztywne zamrożenie położenia konkretnej linii morfologicznej (np. podstawy wydmy) na całej długości brzegu. Chodzi przede wszystkim o: • zapewnienie wymaganego poziomu bezpieczeństwa brzegu morskiego (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 14 września 2022 r. w sprawie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego), • ochronę zaplecza brzegu (ludzi, mienia, infrastruktury) przed erozją i powodziąmi sztormowymi, • utrzymanie szerokości i stanu plaży w stopniu umożliwiającym pełnienie funkcji ochronnych i rekreacyjnych tam, gdzie jest to uzasadnione. Program nie zakłada sztywnej stabilizacji linii brzegowej na całym polskim wybrzeżu. Przyjęto zasadę selektywnie aktywnej ochrony – działania ochronne (techniczne i biotechniczne) będą realizowane wyłącznie na odcinkach szczególnie narażonych na erozję, gdzie procesy te zagrażają bezpieczeństwu lub wartościom społecznym i gospodarczym. Na pozostałych odcinkach (zwłaszcza o wysokich walorach przyrodniczych i nieurbanizowanych) dopuszcza się naturalne fluktuacje linii brzegowej, w tym okresowe cofanie się brzegu. Uwaga słusznie wskazuje, że sztywna stabilizacja linii brzegowej może prowadzić do negatywnych efektów. Te ryzyka są uwzględnione w Prognozie oddziaływania na środowisko, gdzie: • wskazano możliwość negatywnych oddziaływań na siedliska dynamiczne (kłfy, wydmy), • zarekomendowano preferowanie rozwiązań mniej ingerujących i odwracalnych (biotechnicznych), • zaproponowano wyłączenie z działań ochronnych na odcinkach o szczególnej wartości przyrodniczej. Program nie jest sprzeczny z zaleceniami HELCOM Recommendation 16/3 w zakresie ograniczenia trwałych umocnień na odcinkach nieurbanizowanych i zachowania naturalnych procesów brzegowych tam, gdzie nie zagrażają one człowiekowi. W związku z uwagą zapis w POBM (Cele i zadania Programu) oraz odpowiednie zapisy w Prognozie zostaną doprecyzowane w następujący sposób: „Założeniem Programu jest selektywne zabezpieczenie funkcji ochronnych i użytkowych linii brzegowej na poziomie odpowiadającym stanowi z 2023 r., poprzez podejmowanie działań ochronnych wyłącznie na odcinkach szczególnie narażonych na erozję i powodzie sztormowe, przy jednoczesnym zachowaniu naturalnej dynamiki procesów brzegowych na odcinkach o dominujących funkcjach przyrodniczych.” Taka formuła lepiej oddaje zróżnicowane podejście do różnych odcinków brzegu (urbanizowane vs. naturalne) i uwzględnia postulowane w uwadze rozróżnienie strategii ochrony w zależności od charakteru odcinka, stopnia urbanizacji oraz funkcji społecznych, gospodarczych i przyrodniczych.	
32	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Stowarzyszenia Obrony Naturalnych Obszarów Nadmorskich „Bałtyckie S.O.S.” z siedzibą w Słajszewie	POŚ	Prognoza oddziaływania na środowisko -Raport NR 2	5.7.2.Wpływ na wody powierzchniowe (str. 126)	W treści nie uwzględniono faktu budowy Elektrowni jądrowej w Słajszewie i nie przeprowadzono skumulowanej oceny wpływu na NATURĘ 2000 (Przybrzeżne wody Bałtyku	Przeprowadzone obliczenia zanieczyszczenia ciepłego Bałtyku, prezentowane w OOS dla wspomnianej inwestycji są błędne, a pomimo tego zostały, z naruszeniem prawa, zatwierdzone przez GDOŚ. Na to wskazują następujące publikacje: Szymański, Adam, Assessment of Thermal Plume Impact from the Proposed Nuclear Power Plant in Poland (January 23, 2025). Available at SSRN: https://ssrn.com/abstract=5108520 or https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5108520 Szymański, Adam, Energy Balance Verification of Thermal Pollution from Nuclear Power Plant Discharge into the Baltic Sea (June 23, 2025). Available at SSRN: https://ssrn.com/abstract=5315976 or http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5315976	nieuwzględniona	Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona wyłącznie dla projektu POBM na lata 2026–2040. POBM ma charakter ramowy i dotyczy wyłącznie działań ochrony brzegu morskiego realizowanych przez urzędy morskie. Budowa Elektrowni Jądrowej w Słajszewie jest odrębnym przedsięwzięciem inwestycyjnym, dla którego przeprowadzono samodzielną procedurę oceny oddziaływania na środowisko (OOS) i wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. Nie stanowi ona elementu ani nie wynika z zapisów projektu POBM. W związku z tym nie podlega analizie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla POBM. Analiza oddziaływań skumulowanych została w Prognozie przeprowadzona (rozdział 5.7.10). Obejmowała ona kumulację z innymi dokumentami planistycznymi i programowymi mającymi związek z gospodarką morską oraz inwestycjami prowadzonymi w obszarach morskich, w tym w zakresie wskazanego przedsięwzięcia. Na str. 180 Prognozy przedstawiono wynik oceny skumulowanej w tym zakresie, tj. oceniono, że następstwem realizacji opisywanych programów i zamierzeń, będzie wzmoczone korzystanie z infrastruktury portowej do polskich portów i samych obszarów portów, co zostanie umożliwione przez realizację prac zaplanowanych w analizowanych w ocenie programach (np. w PZUID, w Programie rozwoju polskich portów morskich do 2030 roku). Każdorazowo też zagadnienie możliwych kumulacji oddziaływań będzie rozpatrywane na etapie postępowania administracyjnych i środowiskowych. Uwagi dotyczące rzekomych nieprawidłowości w obliczeniach zanieczyszczenia ciepłego Bałtyku przedstawionych w OOS dla Elektrowni Jądrowej w Słajszewie nie mają związku z przedmiotem niniejszej Prognozy. Prognoza nie ocenia poprawności dokumentacji innej inwestycji ani nie weryfikuje decyzji wydanych w odrębnych postępowaniach administracyjnych.
33	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POBM	Cały dokument	Cały dokument	Warunkiem wstępnym przygotowania nowego POBM powinno być dokonanie szczegółowej analizy założeń, realizacji i wyników poprzedniego POBM – zarówno w aspekcie merytorycznym, w tym środowiskowym, jak i finansowym (w tym relacji nakłady/korzyści). Wnosimy o uzupełnienie POBM o link do teje analizy, jeśli została ona wykonana, jako punkt wyjścia nowego POBM.	Brak analizy założeń, realizacji i wyników poprzedniego POBM powoduje, że nowy POBM może powiełać ewentualne błędy popełnione przy realizacji poprzedniego Programu, np. w postaci realizacji niepotrzebnych czy nawet szkodliwych środowiskowo inwestycji lub wyboru rozwiązań mniej ekonomicznych.	wyjaśniona	Na potrzeby przygotowania nowego POBM dokonano analizy danych i nabytych doświadczeń w trakcie realizacji wygasłego programu wieloletniego realizowanego w latach 2004-2023. Skuteczność podejmowanych działań ochronnych była badana i analizowana na przestrzeni ponad 25 lat (1994-2021) przez Instytut Morski w Gdyni w sprawozdaniu z pracy, pn. "System zbierania danych i bank danych o strefie przybrzeżnej", zwanym w późniejszym okresie "System gromadzenia danych i bank danych o strefie brzegowej "Brzeg" – weryfikacja i analiza pomiarów terenowych", w którym to dokumencie potwierdzona została skuteczność podejmowanych działań, jak również określone zalecenia na lata następne, które systematycznie były realizowane przez urzędy morskie. W projekcie POBM przyjęto założenia typowe dla tego rodzaju dokumentów strategicznych, które charakteryzują się ograniczoną szczegółowością, co pozwala skupić się na kluczowych założeniach programu. Reasumując, umieszczenie wyników analizy założeń i realizacji poprzedniego POBM w projektowanym dokumencie nie jest obligatoryjne. Niemniej jednak wszystkie planowane działania związane z ochroną brzegów morskich będą podejmowane wyłącznie w oparciu o aktualne dane, wyniki ekspertyz oraz obowiązujące przepisy prawa, w tym o uzyskane decyzje administracyjne. Zatem jednoznacznie należy podkreślić, że obowiązujące krajowe przepisy prawa, w szczególności te z zakresu ochrony środowiska implementujące dyrektywę unijną (np. dyrektywę „ptasią” lub „siedliskową”) np. ustawa o ochronie przyrody oraz ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko jednoznacznie wykluczają możliwość realizacji działań sprzecznych z planami zagospodarowania przestrzennego, zarówno na lądzie, jak i na obszarach morskich, a także nie dopuszczają do realizacji przedsięwzięć, które mogłyby znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000 oraz wpływać negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, jednolitych części wód powierzchniowych, jednolitych części wód podziemnych oraz na przedmioty i cele wyznaczenia obszarów chronionych (np. obszarów Natura 2000, parków narodowych, rezerwatów przyrody) – o ile nie zostaną spełnione ściśle określone ustawowe przesłanki.

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
								Zasadnym byłoby skrócić termin obowiązywania POBM (np. do 3, maksymalnie do 5 lat) z jednoczesnym doszczegółowieniem jakie konkretne działania przewidywane są do realizacji na poszczególnych odcinkach wybrzeża oraz wskazaniem które odcinki mogą być całkowicie wyłączone z prowadzenia na nich prac (w projekcie POBM z całego wybrzeża wyłączono tylko Słowiński Park Narodowy i porty, a w POŚ sugerowane jest wyłączenie kilku innych, krótkich odcinków)	M.in. z uwagi na bardzo długi okres obowiązywania (15 lat) POBM ma charakter bardzo ogólny, bez wskazania jakie działania przewidywane są do realizacji na poszczególnych odcinkach wybrzeża. Niemożliwa jest więc rzetelna ocena jego wpływu na środowisko, a głównym celem jego przyjęcia jest – jak wskazano na spotkaniu konsultacyjnym 28 stycznia – zapewnienie finansowania na podejmowanie działań przez urzędy morskie.	nieuwzględniona	POBM jest projektem dokumentu o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Przedstawione w nim działania i ich przestrzenny oraz czasowy zakres są wersją maksymalną, z dużym prawdopodobieństwem zakres prac będzie znacznie mniejszy. Przedstawione szerokie ramy czasowe i przestrzenne umożliwiają elastyczne reagowanie na potrzeby, które w perspektywie 5-letniej nie zawsze są możliwe do przewidzenia. Konkretne terminy określone są w dokumentach operacyjnych, podczas przetargów na wykonanie działań itp. Ponadto projektodawca częściowo uwzględnił niniejsza uwagę poprzez skrócenie okresu realizacji POBM z 20 lat (wygłasa ustawa z dnia 28 marca 2023 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Programu ochrony brzegów morskich") do 15 lat. W kontekście wskazania w POBM odcinków brzegu wyłączonych całkowicie z prac ze względu na ich wartości przyrodnicze, projektodawca uzupełnił Harmonogram rzeczowo - finansowy poprzez dopisanie do odpowiednich kilometrów informacji o obszarach wyłączonych: parkach/rezerwatach z działań ochronnych/inwestycyjnych. Dodatkowo podkreśla się, że w ramach POBM nie planuje się prowadzenia prac w granicach parków narodowych. Obszar Słowińskiego Parku Narodowego został wyłączony z realizacji działań Programu, dodatkowo w Prognozie, zarekomendowano również wyłączenie z prac odcinka wybrzeża w zasięgu Wolińskiego Parku Narodowego.
34	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POBM	Cały dokument	Cały dokument				Punktem wyjścia do przygotowania POBM, przyjęcia założeń oraz wyznaczenia kilometrażu linii brzegowej są: + Załącznik nr 1 Harmonogram rzeczowo-finansowy uwzględnia dokonywanie corocznego monitoringu brzegów morskich na całej ich długości. Dane przestrzenne obszaru wybrzeża morskiego pozyskiwane w technologii lotniczego skanowania laserowego, ortofotomapy oraz profili poprzecznych brzegu morskiego, pozwalają zebrać dane dotyczące zmian zachodzących wzdłuż brzegu morskiego oraz jak działają zastosowane zabezpieczenia. Dane z monitoringu są wykorzystywane przy skutecznym zapobieganiu i spowalnianiu oddziaływania sił natury na brzeg morski, poprzez m.in. aktualizację map zagrożeń powodziowych. Ponadto urzędy morskie, zwłaszcza w okresach sztormowych, obserwują na bieżąco zmiany/straty zachodzące w linii brzegowej. Dane te stają się elementem analizy działań niezbędnych do stabilizacji brzegu morskiego. + Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, są dokumentami planistycznymi, których obowiązek opracowania wynika z dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowa). Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, zgodnie z art. 171 ust. 8 ustawy – Prawo wodne oraz art. 14 Dyrektywy Powodziowej, podlegają przeglądowi oraz w razie potrzeby aktualizacji w cyklach 6-letnich, w związku z potrzebą oceny zmian ryzyka powodziowego oraz koniecznością planowania i realizacji działań mających na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji powodzi dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. + Projekt POBM odwołuje się do aktualnego Raport IPCC z 2023 r., w którym autorzy wskazują na średni, globalny wzrost poziomu od 15 do 23 cm do roku 2050 oraz dalsze wzrosty w zakresie od 28 cm do 55 cm do 2100 roku). Scenariusz wzrostu średniego poziomu Morza Bałtyckiego, przyjęty przez IMGW przyjmuje prawdopodobny wzrost o nieco powyżej 20 cm. do 2050 r. Ponadto zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy w sprawie strategii morskiej, których transpozycji dokonano poprzez ustawę Prawo Wodne, w cyklach 6-letnich sporządzane jest przez Ministerstwo Infrastruktury zestawienie dominujących presji i oddziaływań pochodzenia morskiego na wody morskie, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych oraz opracowana zostaje analiza ekonomiczna i społeczna użytkowania wód morskich oraz kosztów degradacji środowiska wód morskich. Informacje/dane zawarte ww. dokumentach są autorstwa m.in. IMGW-PIB, Uniwersytet Morski w Gdyni - Instytut Morski, Morski Instytut Rybacki - PIB. W POBM przyjęto założenia typowe dla tego rodzaju dokumentów strategicznych, które charakteryzują się ograniczoną szczegółowością, co pozwala skupić się na kluczowych założeniach programu, a nie na detalach operacyjnych, które mogą ulegać zmianom w zależności od przebiegu warunków atmosferycznych.
35	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POBM/POŚ	Cały dokument	Cały dokument	Zarówno w POBM, jak i POŚ, brak konkretnych danych dotyczących scenariuszy wzrostu poziomu morza dla Morza Bałtyckiego i związanych z tym ewentualnych zagrożeń dla polskiego wybrzeża (wyrażonych – w miarę możliwości – liczbowo i kartograficznie) dla poszczególnych odcinków brzegu. Wnosimy o uzupełnienie dokumentów o ten zakres.	Oba dokumenty posługują się nieskonkretyzowanymi określeniami typu „duży wzrost poziomu morza”, „wzrost czystości wody i sztormów, na ekosystemy przyrodnicze i różnorodność biologiczną. Z punktu widzenia procesów przyrodniczych erozja jest jednak czynnikiem całkowicie naturalnym i neutralnym środowiskowo. Erozji towarzyszy jednocześnie depozycja, co powoduje również tworzenie się nowych siedlisk i nowych nisze ekologicznych, które mogą być zasiedlane przez gatunki. Dlatego też narracja o niemal wyłącznie destrukcyjnym wpływie Bałtyku na siedliska brzegowe jest błędna i nie powinna w takiej formie znaleźć się w oficjalnym dokumencie rządowym, a jeśli znalazła się w takiej formie w POBM, jedną z rekomendacji POŚ powinna być zmiana tej narracji.	nieuwzględniona	Informacja ta ma charakter subiektywny, nie dotyczy opisu pochodzenia zjawiska erozji (naturalnego, czy antropogeniczne), a jego działania które ma szereg nagatywnych (również poprzez działalność człowieka, np. zadeptywanie wydmi) skutków dla środowiska naturalnego. Projekt POBM jest dokumentem o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Przedstawione w nim działania i ich przestrzenny oraz czasowy zakres są wersją maksymalną, z dużym prawdopodobieństwem zakres prac będzie znacznie mniejszy. Jednocześnie należy zaznaczyć, że zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskiej Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej obowiązkiem urzędów morskich jest budowa, utrzymywanie i ochrona umocnień brzegowych, wydmi i zaleśień ochronnych w pasie technicznym. Natomiast pas techniczny jest strefą wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu, jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Następnie w celu zapewnienia bezpieczeństwa brzegu morskiego w pasie technicznym określa się minimalne poziomy bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz położenie granicznej linii ochrony niezbędnej dla utrzymania brzegu w drodze rozporządzenia Ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej.
36	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POBM/POŚ	Cały dokument	Cały dokument	Wnosimy o naniesienie zmian w obu dokumentach w zakresie fragmentów, w których podkreśla się jedynie destrukcyjny wpływ morza, w tym sztormów i falowania, na ekosystemy morskie, co jest niezgodne z wiedzą naukową i empiryczną.	Wielokrotnie w POBM i POŚ powtarzana jest informacja o destrukcyjnym wpływie morza, w tym falowania i sztormów, na ekosystemy przyrodnicze i różnorodność biologiczną. Z punktu widzenia procesów przyrodniczych erozja jest jednak czynnikiem całkowicie naturalnym i neutralnym środowiskowo. Erozji towarzyszy jednocześnie depozycja, co powoduje również tworzenie się nowych siedlisk i nowych nisze ekologicznych, które mogą być zasiedlane przez gatunki. Dlatego też narracja o niemal wyłącznie destrukcyjnym wpływie Bałtyku na siedliska brzegowe jest błędna i nie powinna w takiej formie znaleźć się w oficjalnym dokumencie rządowym, a jeśli znalazła się w takiej formie w POBM, jedną z rekomendacji POŚ powinna być zmiana tej narracji.	nieuwzględniona	Informacja ta ma charakter subiektywny, nie dotyczy opisu pochodzenia zjawiska erozji (naturalnego, czy antropogeniczne), a jego działania które ma szereg nagatywnych (również poprzez działalność człowieka, np. zadeptywanie wydmi) skutków dla środowiska naturalnego. Projekt POBM jest dokumentem o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Przedstawione w nim działania i ich przestrzenny oraz czasowy zakres są wersją maksymalną, z dużym prawdopodobieństwem zakres prac będzie znacznie mniejszy. Jednocześnie należy zaznaczyć, że zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskiej Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej obowiązkiem urzędów morskich jest budowa, utrzymywanie i ochrona umocnień brzegowych, wydmi i zaleśień ochronnych w pasie technicznym. Natomiast pas techniczny jest strefą wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu, jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Następnie w celu zapewnienia bezpieczeństwa brzegu morskiego w pasie technicznym określa się minimalne poziomy bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz położenie granicznej linii ochrony niezbędnej dla utrzymania brzegu w drodze rozporządzenia Ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej.
37	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POBM	5. Wpływ Programu na środowisko przyrodnicze		Z punktu widzenia wartości przyrodniczych, prawie 20 % obszarów zagrożonego powodzią i erozją morską posiada cechy unikatowości w skali Europy lub w skali kraju.	Na wstępie tego rozdziału podana jest liczba o 20% zagrożonych obszarów posiadających cechy unikatowości, jednak brak jest informacji skąd pochodzi ta informacja, a jest ona punktem wyjścia do części dot. wpływu POBM na środowisko, więc pełni istotną rolę.	uwzględniona	Dane pochodzą z opracowania Instytutu Morskiego w Gdańsku pn. Strategia ochrony brzegów morskich" z 2001 r.
38	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POBM	5. Wpływ Programu na środowisko przyrodnicze	str. 9-10	Wnosimy o uzupełnienie tego rozdziału o informację, że prowadzone działania mogą mieć również negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze	W obecnym brzmieniu rozdział ten mówi wyłącznie o pozytywnym wpływie POBM na gatunki i siedliska, podczas gdy z POŚ, jak i dotychczasowe doświadczenia z poprzednich lat, wiadomo, że działania realizowane w ramach POBM mogą mieć (choćby tymczasowe) negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze. Dlatego też należy skorygować brzmienie tego rozdziału.	uwzględniona	POBM zostanie uzupełniony o zapisy jego oddziaływania na środowisko naturalne również pod kątem ich negatywnych skutków. POBM jest projektem dokumentu o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiednią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych.
39	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POBM	POBM - str. 3 POŚ - str. 10, 199		Wieloletnie obserwacje zmian linii brzegowej, analizy oraz badania morfodynamiki strefy brzegowej wskazujące na długofalowe tendencje rozwoju abrazji brzegów wykazały, że jedynym skutecznym sposobem ochrony brzegów morskich jest stałe inwestowanie w narzędzia, które spowodują zapobieżeniu erozji wybrzeża w Rzeczypospolitej Polskiej.	Przedmiotowe analizy i badania są kluczowe dla uzasadnienia prowadzonych działań, dlatego wydaje się niezwykle istotne, aby każdy mógł się z nimi zapoznać	częściowo uwzględniona	Punktem wyjścia do przygotowania POBM, przyjęcia założeń oraz wyznaczenia kilometrażu linii brzegowej są: + Załącznik nr 1 Harmonogram rzeczowo-finansowy uwzględnia dokonywanie corocznego monitoringu brzegów morskich na całej ich długości. Dane przestrzenne obszaru wybrzeża morskiego pozyskiwane w technologii lotniczego skanowania laserowego, ortofotomapy oraz profili poprzecznych brzegu morskiego, pozwalają zebrać dane dotyczące zmian zachodzących wzdłuż brzegu morskiego oraz jak działają zastosowane zabezpieczenia. Dane z monitoringu są wykorzystywane przy skutecznym zapobieganiu i spowalnianiu oddziaływania sił natury na brzeg morski, poprzez m.in. aktualizację map zagrożeń powodziowych. Ponadto urzędy morskie, zwłaszcza w okresach sztormowych, obserwują na bieżąco zmiany/straty zachodzące w linii brzegowej. Dane te stają się elementem analizy działań niezbędnych do stabilizacji brzegu morskiego. + Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, są dokumentami planistycznymi, których obowiązek opracowania wynika z dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowa). Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, zgodnie z art. 171 ust. 8 ustawy – Prawo wodne oraz art. 14 Dyrektywy Powodziowej, podlegają przeglądowi oraz w razie potrzeby aktualizacji w cyklach 6-letnich, w związku z potrzebą oceny zmian ryzyka powodziowego oraz koniecznością planowania i realizacji działań mających na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji powodzi dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. + uwzględniono nadal aktualne założenia zawarte w opracowanej przez Instytut Morski w Gdańsku Strategii ochrony brzegów morskich z 2001 r. + Skuteczność podejmowanych działań ochronnych była badana i analizowana na przestrzeni ponad 25 lat (1994-2021) przez Instytut Morski w Gdyni w sprawozdaniu z pracy, pn. "System zbierania danych i bank danych o strefie przybrzeżnej", zwanym w późniejszym okresie "System gromadzenia danych i bank danych o strefie brzegowej "Brzeg" – weryfikacja i analiza pomiarów terenowych", w którym to dokumencie potwierdzona została skuteczność podejmowanych działań, jak również określone zalecenia na lata następne, które systematycznie były realizowane przez urzędy morskie. + skorzystano z opracowania IBW PAN oraz Instytutu Morskiego w Gdańsku pt. Monitoring i badania dotyczące aktualnego stanu brzegów morskich - ocena skuteczności systemów ochrony brzegu morskiego zrealizowanych w okresie obowiązywania wieloletniego "Programu ochrony brzegów morskich", W POBM przyjęto założenia typowe dla tego rodzaju dokumentów strategicznych, które charakteryzują się ograniczoną szczegółowością, co pozwala skupić się na kluczowych założeniach programu.
40	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ		1.2 Ocena powiązań projektu POBM z innymi dokumentami, w tym cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	Wnosimy o uzupełnienie przedmiotowej oceny powiązań o następujące dokumenty: -Dyrektywa 2014/89/UE z 23 lipca 2014 r. ustanawiająca ramy dla morskiego planowania przestrzennego -Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory -Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa -Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych -Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, 1992 -HELCOM Recommendation 16/3 Preservation of Natural Coastal Dynamics	Obecna lista dokumentów poddanych ocenie jest niewystarczająca – brak m.in. oceny powiązań z kluczowymi dyrektywami przyrodniczymi: ptasią i siedliskową, czy niezwykle istotną z punktu widzenia ochrony Bałtyku Konwencją HELCOM, jak również Rekomendacją HELCOM 16/3 bezpośrednio dotyczącą potrzeby zachowania naturalnych przesów brzegowych (powiącane są jej w całej POŚ zaledwie cztery zdania na str. 127). Zaskakujące w treści POŚ jest również wykorzystanie dokumentów HELCOM niemal wyłącznie w zakresie monitoringu, czyli stanu oceny elementów środowiska, lub presji, przy jednoczesnym bardzo słabym podkreśleniu celów i rekomendacji dotyczących jego ochrony. Najbardziej zaskakujące jest zupełne zignorowanie w POŚ rozp. UE ws. odbudowy zasobów przyrodniczych, które nie jest w niej ani razu przywołane, a w istotny sposób odnosi się do odtwarzania siedlisk morskich i przybrzeżnych, co niekiedy może kolidować (a niekiedy współgrać) z działaniami realizowanymi w ramach POBM.	częściowo uwzględniona	Wskazane dokumenty dotyczą planowania przestrzennego, ochrony środowiska morskiego oraz renaturyzacji. Zakres POBM nie pokrywa się z zakresem tych aktów, w związku z tym uwzględnienie ich w analizie zgodności programu z dokumentami strategicznymi nie jest zasadne ani wymagane. POBM jako dokument planistyczny podlega analizie i ocenie wpływu na zagadnienia wskazane w wymienionych dyrektywach i rozporządzeniach. Ocena ta została opracowana w ramach Prognozy, w której wskazano oddziaływania na poszczególne elementy ekosystemów i obszary chronione, będące przedmiotem zainteresowania: • Rozporządzenia (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych; • Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory; • Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa; • Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, 1992; • HELCOM Recommendation 16/3 Preservation of Natural Coastal Dynamics. Ocena wpływu działań POBM na ekosystemy i obszary chronione została przedstawiona w rozdziale 5.7.7 i szczegółowo opisana w załączniku 8. Wskazana dyrektywa 2014/89/UE ustanawia ramy planowania przestrzennego obszarów morskich uwzględniające wzajemne oddziaływanie lądu i morza przy planowaniu przestrzennym obszarów morskich. Dyrektywa kładzie nacisk na koordynację form działalności na morzu: energetykę, transport, rybołówstwo, ochronę ekosystemów, turystykę czy wydobywcę surowców. Dyrektywa 2014/89/UE koordynuje planowanie przestrzenne, aby różne działania nie kolidowały ze sobą. Element zgodności POBM z planami zagospodarowania obszarów morskich został wyjaśniony m.in. w uwarde nr 125. W odniesieniu do uwagi uwzględniono i opisano w treści rozdziału 1.2 aspekt zgodności ze wskazanymi dokumentami.
41	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ	Cały dokument	Cały dokument	Wnosimy o rozszerzenie oceny wpływu na inne gatunki i siedliska niż chronione w ramach sieci Natura 2000, z uwzględnieniem tych wymienionych w Czerwonych listach HELCOM: https://helcom.fi/baltic-sea-trends/biodiversity/2024-red-list-of-species/ https://helcom.fi/baltic-sea-trends/biodiversity/2024-red-list-of-biotopes-habitats-and-biotope-complexes/	Powszechnie wiadomo, że lista gatunków i siedlisk chronionych w sieci Natura 2000 w odniesieniu do środowiska morskiego jest dalece niewystarczająca. Brak w niej choćby tak istotnych gatunków jak np. Zostera marina, czy zmierzacek płazów (który pełni istotne funkcje środowiskowe, a którego lokalne populacje mogą być znacząco zagrożone przez planowane działania) – w POŚ nawet nie pada nazwa tego gatunku. POŚ nie powinna więc ograniczać się wyłącznie do siedlisk i gatunków „naturalowych”, ale ocenić wpływ planowanych działań również na inne, posługując się m.in. aktualnymi Czerwonymi listami HELCOM.	nieuwzględniona	Prognoza nie ogranicza oceny wpływu wyłącznie do gatunków i siedlisk objętych ochroną w ramach Natura 2000, lecz analizuje oddziaływania na poszczególne grupy siedlisk i organizmów środowiska morskiego i strefy przybrzeżnej, w tym również gatunki ujęte w Czerwonych listach HELCOM. Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona na poziomie strategicznym, właściwym dla dokumentu programowego. Należy również podkreślić, że w projekcie POBM nie wskazuje się szczegółowych lokalizacji, zakresów i parametrów planowanych działań. Nieliczne działania mające charakter inwestycyjny, które będą realizowane w ramach Programu oraz mogą oddziaływać na środowisko, będą podlegały ocenie wpływu na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
42	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ	5.1.9. Różnorodność biologiczna, flora i fauna, korytarze ekologiczne, formy ochrony przyrody (stan środowiska) 5.7.7. Wpływ na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, obszary chronione	str. 76-103; str. 145-152	Wnosimy o rozszerzenie analizy stanu poszczególnych elementów środowiska oraz wpływu POBM o: płazy i gady, ssaki lądowe (np. nietoperze) i rośliny lądowe, w tym wydymowe (np. na mikołajka nadmorskiego).	Płazy, gady, ssaki lądowe (np. nietoperze) i rośliny wydymowe zostały całkowicie pominięte w tych rozdziałach. Nawet jeśli Autorzy POŚ uważają, że POBM nie będzie negatywnie wpływał na te grupy gatunków, taka informacja, poprzedzona stosowną analizą, powinna znaleźć się w POŚ. Jednocześnie zwracamy uwagę, że wszelkie wprowadzone w POŚ zmiany w zakresie oddziaływań na poszczególne elementy środowiska, powinny również znaleźć swoje odzwierciedlenie również w tabeli 19 na str. 182-185	częściowo uwzględniona	Uwzględniono w zakresie ssaków lądowych, płazów i gadów. Rośliny wydymowe uwzględniono są w ramach grupy siedlisk nadmorskich.

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
43	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ	str. 102 i 217	Dyrektywa Rady 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE L z dnia 26 stycznia 2010 r.)	Należy zmienić na obowiązujący tekst dyrektywy ptasiej: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa		uwzględniona	
44	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ	Korytarze ekologiczne	str. 103-104	Należy uzupełnić analizę o ważny korytarz migracyjny ptaków jaki ciągnie się wzdłuż południowego wybrzeża Bałtyku – jest to jeden z najważniejszych szlaków wędrówek ptaków w Europie.	Analizowana w tym rozdziale mapa korytarzy ekologicznych była sporządzona wyłącznie dla lądowej części kraju, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dużych ssaków typu wilk, rys, niedźwiedź itp., na które POBM nie będzie miał znaczącego wpływu. Dużo ważniejszym w kontekście POBM jest południowo-bałtycki korytarz migracyjny ptaków, który został pominięty w tym rozdziale.	wyjaśniona	Szlaki migracji ptaków, zostały przeanalizowane odrębnie w ramach charakterystyki awifauny (rozdział 5.1.9. - stan aktualny) oraz wpływu na awifaunę (rozdział 5.7.7.1). Analizy obejmują również zobrazowania mapowe tego zagadnienia. Z uwagi na znaczenie ww. korytarza, został on szczegółowo opisany w rozdziale dotyczącym ptaków migrujących na str. od 90 do 94, jak również przedstawiony na rysunku 20.
45	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ	5.6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego Programu, zwłaszcza dotyczące obszarów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	str. 119-122	Wnosimy o usunięcie z rozdziału dot. „problemów ochrony środowiska” części dotyczącej falowania	Falowanie nigdy nie było i nie jest uznawane za „problem ochrony środowiska”, to czynnik całkowicie naturalny, tymczasem to właśnie jego poświęcono największą uwagę w tym rozdziale. Falowanie i jego konsekwencje są przede wszystkim problemem infrastruktury i jako takie mogą być opisane w innej części POŚ.	wyjaśniona	W POŚ falowanie nie zostało opisane literalnie jako „problem ochrony środowiska”, co wskazano w pierwszych słowach opisu cytat. „Falowanie samo w sobie nie jest traktowane jako presja w rozumieniu oceny stanu środowiska morskiego w raportach HELCOM czy GIOS”. Z uwagi na zakres ustawowy prognozy i niezależność rozdziałów będących częścią prognozy nie zawsze możliwe jest ujęcie wszystkich zagadnień w rozdziale wprost z nazwy dedykowanym danemu tematowi. Uznano rozdział 5.6 o nazwie „Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego Programu, zwłaszcza dotyczące obszarów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody” za właściwe miejsce dla ujęcia tego zagadnienia. Być może zagadnienie należałoby opisać w innej części POŚ. Niemniej jednak autor uwagi nie opisał, w której części jego zdaniem opis ten byłby bardziej trafny i uzasadniony.
46	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ	5.7.5. Wpływ na krajobraz	str. 143	Wnosimy o zmianę brzmienia konkluzji „Oddziaływania pośrednie negatywne” na: - powolna degradacja walorów krajobrazowych terenów nadmorskich, w wyniku pogłębiania się presji turystycznej i dalszej rozbudowy infrastruktury, w tym zabudowy strefy brzegowej.	Działania w zakresie umocnienia brzegów stwarzają poczucie bezpieczeństwa, co powoduje nie tylko pogłębianie się presji turystycznej, ale także wzmożenie presji w zakresie rozwoju innej infrastruktury, w tym zabudowy strefy brzegowej.	uwzględniona	
47	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ	5.7.7.1. Wpływ na awifaunę	str. 162	Wnosimy o zmianę brzmienia konkluzji „Oddziaływania pośrednie negatywne” na: - utrudnienie w zdobywaniu pokarmu przez ptaki na skutek zwiększenia stężenia zawiesiny w wodzie i resuspencji osadów dennych, jak również w wyniku zasypiania refulem dotychczasowej bazy pokarmowej (np. zmieraczków plażowych).	Na stronie tej wymieniono oddziaływania pośrednie pozytywne „chwilowe zwiększenie dostępu do pokarmu dla bentofagów na skutek przemieszczenia makrobezkręgowców bentosowych, wraz z refulem na plażę”, jednak brakuje informacji o możliwym jednoczesnym negatywnym aspekcie nasypywania refulatu na plażę w postaci zasypywania dotychczas dostępnej bazy pokarmowej dla ptaków.	uwzględniona	
48	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ	Działania minimalizujące; zidentyfikowane znaczące oddziaływania	str. 187	Listę rekomendacji działań minimalizujących proponujemy uzupełnić o następujące: -realizacja działań wyłącznie na odcinkach, na których jednoznacznie stwierdzono taką potrzebę po przeanalizowaniu kosztów środowiskowych i ekonomicznych; -preferowanie rozwiązań najmniej ingerujących w walory przyrodnicze danego odcinka (siedliska, gatunki, formy geomorfologiczne, procesy przyrodnicze) natomiast sformułowanie (użyte w 3 rekomendacjach) „poza okresem legowym lub pod nadzorem ornitologicznym” proponujemy przeformułować na „poza okresem legowym lub pod nadzorem ornitologicznym i odpowiednia modyfikacja prac, jeśli wynika to z tego nadzoru”.	Warto uzupełnić listę rekomendacji o zapewnienie, że prace będą wykonywane wyłącznie na odcinkach, na których przeprowadzono rzetelną analizę środowiskową i ekonomiczną oraz o preferowanie rozwiązań najmniej ingerujących w środowisko. Ponadto zasadne jest wyjaśnienie czemu na służbę nadzór ornitologiczny jeśli prace wykonywane są w okresie legowym – obecne brzmienie można czytać jako przyzwolenie na wykonywanie prac poza okresem legowym ptaków pod warunkiem, że na miejsce sam fakt prowadzenia nadzoru ornitologicznego.	częściowo uwzględniona	Uzupełnione zostanie zaproponowane działanie minimalizujące zaproponowane w skierowanej uwadze: preferowanie rozwiązań najmniej ingerujących w walory przyrodnicze danego odcinka (siedliska, gatunki, formy geomorfologiczne, procesy przyrodnicze). W odniesieniu do propozycji zmiany sformułowania „poza okresem legowym lub pod nadzorem ornitologicznym” na „poza okresem legowym lub pod nadzorem ornitologicznym i odpowiednia modyfikacja prac, jeśli wynika to z tego nadzoru” nie jest niezbędne, gdyż taki jest właśnie cel nadzoru przyrodniczego (stwierdzenie możliwych zagrożeń, reakcja na te zagrożenia). W odniesieniu do zaproponowanego dodatkowego działania: realizacja działań wyłącznie na odcinkach, na których jednoznacznie stwierdzono taką potrzebę po przeanalizowaniu kosztów środowiskowych i ekonomicznych, nie zostanie ono uwzględnione, gdyż proponowane sformułowanie nie jest działaniem minimalizującym, lecz podstawowym założeniem wdrożeniowym całego POBM. Zasada selektywnej aktywnej ochrony jest już wyraźnie zapisana w projekcie POBM: działania ochronne (techniczne i biotechniczne) są podejmowane wyłącznie na odcinkach szczególnie narażonych na erozję i powodzie sztormowe, gdzie procesy te zagrażają bezpośrednio bezpieczeństwu ludzi, mieniu lub infrastrukturze (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 14 września 2022 r. w sprawie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego).
49	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ	7. Propozycja rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru	str. 190	Wnosimy o podanie pełnej listy przygotowanej proponowanych rozwiązań alternatywnych dla typów działań planowanych w ramach POBM	Ze względu na bardzo długi czas obowiązywania POBM, a przez to jego niezwykle ogólny charakter, niniejszy, bardzo ważny rozdział dot. rozwiązań alternatywnych ma również charakter nadzwyczaj ogólnikowego. Pojawia się więc pytanie czy w tym zakresie POŚ spełnia wymogi ustawowe. Niezbędnym minimum byłoby przynajmniej zaproponowanie pełnej listy rozwiązań alternatywnych dla planowanych typów działań, zamiast podania zaledwie dwóch przykładów.	nieuwzględniona	Kształt przedmiotowego projektu POBM zdeterminowany jest treścią Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 września 2022 r. (Dz. U. 2022 poz. 1998) w sprawie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz przebiegu granicznej linii ochrony brzegu morskiego, które nakłada na administrację obowiązek zapewnienia określonego poziomu ochrony przed erozją i powodzią sztormowymi. Nieprzestrzeganie minimalnych standardów ochrony brzegu morskiego oznacza większe ryzyko zniszczeń infrastruktury portowej, turystycznej i transportowej i stanowi naruszenie obowiązujących zobowiązań prawnych. Zatem wskazane w prognozie wszelkie rozwiązania alternatywne mogą dotyczyć jedynie sposobu realizacji działań i takie zostały wymienione w Prognozie (sadzenie roślinności na wydmach i brzegu, stosowanie rozwiązań opartych o naturalne materiały). Brak jest możliwości rozpatrywania alternatyw dla lokalizacji oraz bezpośrednich warunkowań wynikających z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 września 2022 r. (Dz. U. 2022 poz. 1998) w sprawie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz przebiegu granicznej linii ochrony brzegu morskiego. Bez wprowadzenia metod ochrony brzegu morskiego nie zostaną uzyskane parametry określone w przedmiotowym rozporządzeniu, co będzie prowadziło do odpowiedzialności Państwa za nieprzestrzeganie wymagań prawnych w tym zakresie. Etap analizy rozwiązań i sposobu realizacji działań korzystniejszych środowiskowo jest każdorazowo przedmiotem analiz technicznych prowadzonych na etapie sporządzania dokumentacji dla potrzeb prowadzenie oceny oddziaływania na środowisko. Wariantowanie projektu POBM w zakresie możliwości lokalizacji zabiegów i ich czasowego wykonania nie jest możliwe, a w Prognozie wielokrotnie wskazuje się, że podanie dokładnej lokalizacji inwestycji na lat 15 w przypadku ochrony wybrzeża jest niewykonalne, gdyż wybór odcinków wskazanych do ochrony wynika z danych uzyskanych przez Urzędy Morskie z prowadzonego corocznie monitoringu brzegu dzięki któremu ustalany jest aktualny stan brzegu morskiego i określane odcinki strefy brzegowej, które są najbardziej narażone na erozję. Prowadzenie monitoringu i badań dotyczących ustalenia aktualnego stanu brzegu morskiego i zachodzących zmian w położeniu pozwala na optymalny dobór rodzaju działań (w zależności od lokalizacji i potrzeb) i ustalenie sposobu prowadzenia przyszłych działań.
50	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ	Literatura	str. 212, 214, 215	Wnosimy o podanie pełnej listy przygotowanej proponowanych rozwiązań alternatywnych dla typów działań planowanych w ramach POBM	Ze względu na bardzo długi czas obowiązywania POBM, a przez to jego niezwykle ogólny charakter, niniejszy, bardzo ważny rozdział dot. rozwiązań alternatywnych ma również charakter nadzwyczaj ogólnikowego. Pojawia się więc pytanie czy w tym zakresie POŚ spełnia wymogi ustawowe. Niezbędnym minimum byłoby przynajmniej zaproponowanie pełnej listy rozwiązań alternatywnych dla planowanych typów działań, zamiast podania zaledwie dwóch przykładów.	uwzględniona	Wskazane dokumenty dotyczą planowania przestrzennego, ochrony środowiska morskiego oraz renaturyzacji. Zakres POBM nie pokrywa się z zakresem tych aktów, w związku z tym uwzględnienie ich w analizie zgodności programu z dokumentami strategicznymi nie jest zasadne ani wymagane. POBM jako dokument planistyczny podlega analizie i ocenie wpływu na zagadnienia wskazane w wymienionych dyrektywach i rozporządzeniach. Ocena ta została opracowana w ramach prognozy, w której wskazano oddziaływania na poszczególne elementy ekosystemów i obszary chronione, będące przedmiotem zainteresowania: • Rozporządzenia (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych; • Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, 1992; • HELCOM Recommendation 16/3 Preservation of Natural Coastal Dynamis. Ocena wpływu działań POBM na ekosystemy i obszary chronione została przedstawiona w rozdziale 5.7.7 i szczegółowo opisana w załączniku 8. Wskazana dyrektywa 2014/89/UE ustanawia ramy planowania przestrzennego obszarów morskich uwzględniające wzajemne oddziaływanie ładu i morza przy planowaniu przestrzennym obszarów morskich. Dyrektywa kładzie nacisk na koordynację form działalności na morzu: energetykę, transport, rybołówstwo, ochronę ekosystemów, turystykę czy wydobywcę surowców. Dyrektywa 2014/89/UE jedynie koordynuje planowanie przestrzenne, aby różne działania nie kolidowały ze sobą. Element zgodności POBM z planami zagospodarowania obszarów morskich został wyjaśniony m.in. w uwadze nr 125. W odniesieniu do uwagi uwzględniono i opisano w treści rozdziału 1.2 aspekt zgodności ze wskazanymi dokumentami.
51	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ	Akty prawne	str. 217-218	Wnosimy o uzupełnienie listy aktów prawnych o: -Dyrektywa 2014/89/UE z 23 lipca 2014 r. ustanawiająca ramy dla morskiego planowania przestrzennego; -Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych; -konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, 1992; -HELCOM Recommendation 16/3 Preservation of Natural Coastal Dynamis.		częściowo uwzględniona	
52	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ	5.7.7.2. Wpływ zapisów projektu POBM na obszary chronione i korytarze ekologiczne oraz Załącznik nr 8	Cały rozdział 5.7.7.2 oraz Załącznik nr 8	Wnosimy o uzupełnienie tego rozdziału o wyjaśnienia jakimi kryteriami posłużono się w ocenach wpływu na poszczególne obszary chronione – czy zastosowano jakiś algorytm oceny wpływu „znaczący/nieznaczący”, czy też robiono to w sposób uznaniowy	Brak informacji nt. sposobu oceny wpływu na obszary chronione jako „znaczący” lub „nieznaczący” uniemożliwia weryfikację czy ocena ta została wykonana w sposób obiektywny i zasadny.	wyjaśniona	Kryteria oceny wpływu na obszary chronione zostały wyjaśnione w rozdziale 5.7.7.2. Poniżej przytaczamy fragment wyjaśniający, którym obszarem przypisano znaczące oddziaływanie: Możliwe oddziaływania znaczące przypisano obszarom, które będą najbardziej narażone na negatywne oddziaływanie: - obszarem Natura 2000 (OSO) - położonym na wybrzeżu otwartego morza, zatoki i zalewów, za wyjątkiem obszaru Poblże Słowińskie (PLB220003) – który tylko w minimalnym stopniu graniczy z możliwym zasięgiem prac; - obszarem Natura 2000 (SOO) – w których występują siedliska 1230 oraz 1170; - Wolińskiemu Parkowi Narodowemu; - obszarem chroniącym siedliska kilfowe wraz z mozaiką siedlisk, za wyjątkiem obszaru, w granicach którego nie zaplanowano budowy nowych umocnień brzegowych. Dodatkowo, w dalszej części rozdziału znajduje się szczegółowe wyjaśnienie przyczyn stwierdzenia znaczącego oddziaływania, wskazanie sprzeczności z celami ochrony form ochrony przyrody oraz konieczności zastosowania działań minimalizujących, modyfikacji zakresu działań oraz wyłączenia z POBM wskazanych odcinków brzegu.
53	16.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Fundacja WWF Polska	POŚ	5.7.10. Oddziaływania skumulowane str. 180	Istniejące i aktualnie opracowywane inne plany i programy strategiczne, tj. np. związane z (...) rozwojem jednostek samorządowych (...) potencjalnie dotyczące obszaru występowania możliwych oddziaływań wynikających z POBM, nie będą źródłem oddziaływań, które mogłyby się kumulować z działaniami ochrony brzegów morskich.	Wnosimy o uzupełnienie POŚ o szczegółową analizę powiązań między planami i programami związanymi z rozwojem jednostek samorządowych wybrzeża, w tym dotyczącymi zagospodarowania przestrzennego, a działaniami realizowanymi w ramach POBM, które często są wymuszane przez niewłaściwą politykę przestrzenną samorządów.	Powszechnie wiadomo, że jedną z największych bolączek ochrony polskiego wybrzeża jest nieprzemyślane inwestowanie w pasie brzegowym. Jest ono wynikiem różnych czynników, w tym przede wszystkim złego planowania przestrzennego. W konsekwencji wymusza ono podejmowanie działań z zakresu umocnienia brzegów na odcinkach wcześniej naturalnych, a obecnie zainwestowanych różną infrastrukturą. Należy podkreślić, że oddziaływanie to ma dwa kierunki – z jednej strony nowe inwestycje w pasie brzegowym wymuszają prowadzenie prac umocnieniowych na nowych odcinkach, a z kolei prowadzenie tych prac daje poczucie bezpieczeństwa brzegu i „zachęca” do dalszego inwestowania. W związku z tym zaskakujące i niezrozumiałe jest całkowite zbagatelizowanie tego problemu w POŚ. W całej treści POŚ Autorzy ani razu nie podejmują tego tematu, a na str. 180 piszą wprost, że dokumenty strategiczne związane z rozwojem samorządów nie będą źródłem oddziaływań, które mogłyby się kumulować z działaniami ochrony brzegów morskich.	wyjaśniona	W prognozie oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych nie ocenia się zgodności z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, ponieważ baa typy dokumentów funkcjonują w różnych poziomach hierarchii planistycznej. Prognoza oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych ocenia ich zgodność z innymi dokumentami strategicznymi. Zgodnie z art. 52 ustawy oś prognoza dostosowana jest do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Analiza zgodności z mppz oraz powiązanie z inwestycjami wynikającymi z lokalnych decyzji planistycznych jest prowadzona na etapie postępowania oś dla konkretnych lokalizacji działań wynikających z POBM. Wówczas oceniana będzie zgodność z planem zagospodarowania. Zgodnie z art. 59a ustawy oś analiza zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustenieniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zachodzi na etapie analizy potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wówczas organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych warunkowaniach analizuje zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustenieniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
54	18.02.2026	e-mail	inna	Woliński Park Narodowy	POBM		Urząd Morski w Szczecinie realizuje zadania, mające na celu zabezpieczenie brzegu przed negatywnymi skutkami abrazji morskiej, wynosi: około 126,4 km wzdłuż brzegu morskiego oraz około 226 km wokół Zalewu Szczecińskiego, cieśniny Świny, Dziwny oraz Zalewu Kamieńskiego. Monitoring i badania dotyczące ustalenia aktualnego stanu brzegu morskiego wynosi: około 184,2 km wzdłuż brzegu morskiego oraz około 226 km wokół Zalewu Szczecińskiego, cieśniny Świny, Dziwny oraz Zalewu Kamieńskiego. Dodatkowo przewidziane zostało sztuczne zasilanie na odcinku w km 243,85-421,00 wybrzeża morskiego, tj. na odcinku o długości około 177,10 km (z wyłączeniem terenów portów i przystani morskich).	W treści dokumentu nie uwzględniono obszaru Wolińskiego Parku Narodowego, który obejmuje odcinek otwartego morza wybrzeża morskiego od 397 km do 411, 7 km i obszaru wewnętrznych wód morskich (Zalew Szczeciński, kompleks wód Wstecznej Dęły Świny). Wg WPN należy uwzględnić powyższe w stosownym zapisie: „Urząd Morski w Szczecinie realizuje zadania, mające na celu zabezpieczenie brzegu przed negatywnymi skutkami abrazji morskiej, wynosi: około 126,4 km” wzdłuż brzegu morskiego z wyłączeniem brzegu morskiego w granicach Wolińskiego Parku Narodowego od 397 km do 411, 7 km.) oraz około 226 km* wokół Zalewu Szczecińskiego z wyłączeniem obszaru Wolińskiego Parku Narodowego, cieśniny Świny z wyłączeniem obszaru Wolińskiego Parku Narodowego, Dziwny oraz Zalewu Kamieńskiego. Monitoring i badania dotyczące ustalenia aktualnego stanu brzegu morskiego wynosi: około 184,2 km wzdłuż brzegu morskiego oraz około 226 km wokół Zalewu Szczecińskiego, cieśniny Świny, Dziwny oraz Zalewu Kamieńskiego. Dodatkowo przewidziane zostało sztuczne zasilanie na odcinku w km 243,85-421,00 wybrzeża morskiego, tj. na odcinku odległości około 162,4 km* (z wyłączeniem obszaru Wolińskiego Parku Narodowego, terenów portów i przystani morskich)”. *: zaktualizować kilometrą	Obszar objęty formą ochrony określoną w ustawie o ochronie przyrody dla którego sposoby ochrony określa plan ochrony a do jego ustanowienia zadania ochronne. Obowiązujące zadania ochronne dla WPN nie przewidują zadań mających na celu zabezpieczenie brzegu negatywnymi skutkami abrazji morskiej i zadań obejmujących sztuczne zasilanie wybrzeża morskiego. Wskazane obszary powinny zostać pominięte o obszar Wolińskiego Parku Narodowego.	uwzględniona	W kontekście wskazania w POBM odcinków brzegu wyłączonych całkowicie z prac ze względu na ich wartości przyrodnicze, projektodawca uzupełni Harmonogram rzeczowo - finansowy poprzez dopisanie do odpowiednich kilometrą informacji o obszarach wyłączonych: parkach/rezerwatach z działań ochronnych/inwestycyjnych. Dodatkowo podkreśla się, że w ramach POBM nie planuje się prowadzenia prac w granicach parków narodowych. Obszar Słowińskiego Parku Narodowego został wyłączony z realizacji działań Programu, dodatkowo w Prognozie, zarekomendowano również wyłączenie z prac odcinka wybrzeża w zasięgu Wolińskiego Parku Narodowego.
55	18.02.2026	e-mail	inna	Woliński Park Narodowy	POBM		Podrozdział 7. System realizacji. monitorowanie wykonania rzeczowego i finansowego oraz sprawozdawczość programu Załącznik nr 1: Harmonogram rzeczowo - finansowy (PLANOWANE NAKŁADY NA REALIZACJĘ, ZADAŃ PROGRAMU W LATACH 2026-2040 - strona 20, Tabela wiersz 5. Otwarte morze (km 243,85–421,00) odcinek w kompetencji Urzędu Morskiego w Szczecinie	W treści dokumentu nie uwzględniono obszaru Wolińskiego Parku Narodowego, który obejmuje odcinek otwartego morza wybrzeża morskiego od 397 km do 411, 7 km i obszaru wewnętrznych wód morskich (Zalew Szczeciński, kompleks wód Wstecznej Dęły Świny). Wg WPN należy uwzględnić powyższe w stosownym zapisie: „Otwarte morze (km 243,85–421,00) odcinek wybrzeża w kompetencji Urzędu Morskiego w Szczecinie (z wyłączeniem brzegu morskiego w granicach Wolińskiego Parku Narodowego od 397 km do 411, 7 km.)”	j.w.	uwzględniona	W kontekście wskazania w POBM odcinków brzegu wyłączonych całkowicie z prac ze względu na ich wartości przyrodnicze, projektodawca uzupełni Harmonogram rzeczowo - finansowy poprzez dopisanie do odpowiednich kilometrą informacji o obszarach wyłączonych: parkach/rezerwatach z działań ochronnych/inwestycyjnych. Dodatkowo podkreśla się, że w ramach POBM nie planuje się prowadzenia prac w granicach parków narodowych. Obszar Słowińskiego Parku Narodowego został wyłączony z realizacji działań Programu, dodatkowo w Prognozie, zarekomendowano również wyłączenie z prac odcinka wybrzeża w zasięgu Wolińskiego Parku Narodowego.
56	18.02.2026	e-mail	inna	Woliński Park Narodowy	POBM		Załącznik nr 1: Harmonogram rzeczowo - finansowy (PLANOWANE NAKŁADY NA REALIZACJĘ, ZADAŃ PROGRAMU W LATACH 2026-2040 - strona 20/21, Tabela wiersz 7.	W treści dokumentu nie uwzględniono obszaru Wolińskiego Parku Narodowego, który obejmuje odcinek otwartego morza wybrzeża morskiego od 397 km do 411, 7 km i obszaru wewnętrznych wód morskich (Zalew Szczeciński, kompleks wód Wstecznej Dęły Świny). Wg WPN należy uwzględnić powyższe w stosownym zapisie: „Zalew Szczeciński wraz ze Świną (z wyłączeniem brzegu morskiego w granicach Wolińskiego Parku Narodowego), Dziwną oraz Zalewem Kamieńskim ”.	j.w.	uwzględniona	W kontekście wskazania w POBM odcinków brzegu wyłączonych całkowicie z prac ze względu na ich wartości przyrodnicze, projektodawca uzupełni Harmonogram rzeczowo - finansowy poprzez dopisanie do odpowiednich kilometrą informacji o obszarach wyłączonych: parkach/rezerwatach z działań ochronnych/inwestycyjnych. Dodatkowo podkreśla się, że w ramach POBM nie planuje się prowadzenia prac w granicach parków narodowych. Obszar Słowińskiego Parku Narodowego został wyłączony z realizacji działań Programu, dodatkowo w Prognozie, zarekomendowano również wyłączenie z prac odcinka wybrzeża w zasięgu Wolińskiego Parku Narodowego.
57	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Oceanologii PAN	POBM	Cały dokument	Cały dokument	Jako osoby odpowiedzialne za prowadzenie badań środowiska morskiego, w imieniu instytucji naukowych, które reprezentujemy, wyrażamy głębokie zaniepokojenie projektem „Programu ochrony brzegów morskich” https://wide-vision.pl/POBM/ , przekazany do publicznych konsultacji przez Ministerstwo Infrastruktury. Projekt uzasadniony jest we wstępie strategicznym zadaniem walki z erozją na wybrzeżu: „Założeniem POBM jest zabezpieczenie linii brzegowej na poziomie odpowiadającym stanowi z 2023r. z zastosowaniem selektywnie aktywnej ochrony, tj. ochrony szczególnie narażonych na erozję odcinków, przy jednoczesnym ograniczaniu skali erozji na całej długości wybrzeża.” Chcemy podkreślić, że zjawiska przyrodnicze takie jak falowanie, erozja, poziom morza, temperatura nie mogą być obiektem walki, ale opartego na wiedzy dostosowania się do zachodzących zmian. Sprzeciwiamy się przedstawionej w dokumencie strategii „bronić wybrzeża przed erozją, z wyjątkiem obszarów chronionej przyrody jak „Słowiński Park Narodowy”, bo właściwie sformułowanie powinno brzmieć: „bronić wybrzeża tylko tam gdzie to konieczne – tzn. obszary portów, miast, cennej infrastruktury, pozostawiając pozostały obszar brzegu procesom naturalnym.” Takie sformułowanie zgodne jest z przyjętą w 1995 roku rekomendacją HELCOM 16/3 o ochronie naturalnych procesów brzegowych https://helcom.fi/wp-content/uploads/2019/06/Rec-16-3.pdf gdzie wprost stwierdza się, że ochrona brzegów powinna być ograniczona do obszarów infrastrukturalnych. Jan Marcin Węglawski p/o dyrektora Instytut Oceanologii PAN	Plan pozostałe w jasnej sprzeczności ze współczesnymi zasadami ochrony środowiska, tekst uwag jest opublikowany jako oświadczenie trzech instytutów zajmujących się badaniami morza (IOPAN, MIR PIB oraz UG)	nieuwzględniona	Zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej obowiązkiem urzędów morskich jest budowa, utrzymywanie i ochrona umocnień brzegowych, wydm i zalesień ochronnych w pasie technicznym. Natomiast pas techniczny jest strefą wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu, jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Następnie w celu zapewnienia bezpieczeństwa brzegu morskiego w pasie technicznym określa się minimalne poziomy bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz położenie granicznej linii ochrony niezbędnej dla utrzymania brzegu w drodze rozporządzenia Ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 14 września 2022 r. w sprawie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz przebiegu granicznej linii ochrony brzegu morskiego określa się minimalne poziomy bezpieczeństwa brzegu morskiego wymagane dla utrzymania bezpieczeństwa brzegu: 20 – dla odcinka brzegu morskiego, którego zaplecze zabezpiecza się przed zdarzeniami sztormowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia wynoszącym raz na 20 lat, stosowany w szczególności dla obszarów niezaінwestowanych, nieużytków, lasów, pastwisk, w których dopuszcza się cofanie linii brzegu; 50 – dla odcinka brzegu morskiego, którego zaplecze zabezpiecza się przed zdarzeniami sztormowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia wynoszącym raz na 50 lat, stosowany w szczególności dla promenad, urządkowanych ścieżek, ekstensywnie użytkowanych terenów rolniczych; 100 – dla odcinka brzegu morskiego, którego zaplecze zabezpiecza się przed zdarzeniami sztormowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia wynoszącym raz na 100 lat, stosowany w szczególności dla rzadkiej zabudowy, dróg gminnych oraz wewnętrznych; 200 – dla odcinka brzegu morskiego, którego zaplecze zabezpiecza się przed zdarzeniami sztormowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia wynoszącym raz na 200 lat, stosowany w szczególności dla obszarów zabudowanych, dróg i infrastruktury, ważnych dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi oraz wartości kulturowych i historycznych, obszarów o wartościach przyrodniczych, a także obszarów zagrożonych niewielkim zanieczyszczeniem środowiska; 500 – dla odcinka brzegu morskiego, którego zaplecze zabezpiecza się przed zdarzeniami sztormowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia wynoszącym raz na 500 lat, stosowany w szczególności dla obszarów silnie zabudowanych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, obszarów, na których może wystąpić zagrożenie życia ludzi, ważnych ujęć wody pitnej, obszarów o unikalnych wartościach kulturowych, historycznych i przyrodniczych, a także obszarów zagrożonych znacznym zanieczyszczeniem środowiska. W nawiązaniu do stanowiska Dyrektora IO PAN i opisanego wyżej aspektu prawnego należy podkreślić, że POBM jest przede wszystkim planowanym transparentnym narzędziem finansowym do ochrony brzegów morskich zgodnie z wytycznymi przywołanymi w pierwszym akapicie. Jego głównym celem jest monitorowanie stanu linii brzegowej, które pozwala na określenie dokładnych potrzeb i konieczności podjęcia działań. Należy zaznaczyć, że POBM zawiera zapis o braku finansowania ochrony brzegów użytkowanych w obszarach rezerwatów oraz parków narodowych. Dodatkowo przywołane rozporządzenie jasno określa na jak wielu odcinkach brzegu morskiego dopuszczeniu się cofania linii brzegowej. Według sprawozdań finansowych z wykonania POBM w latach 2023-2023 większość wydatków obejmowała jedynie odbudowę plaż, remont istniejących umocnień brzegowych. Dodatkowo należy wspomnieć, że zgodnie z badaniami geologicznymi można stwierdzić, że większość linii brzegowej Południowego Bałtyku jest abrazyjna. Najlepszym przykładem są rejon Jastrzębnej Góry i Półwyspu Helskiego.
58	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	POBM	Cały dokument	Cały dokument	Celem konsultowanego dokumentu jest "ochrona brzegów morskich Rzeczypospolitej Polskiej poprzez powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu". Jest to bardzo konserwatywne podejście do funkcjonowania człowieka w środowisku przyrodniczym i jest kontynuacją myślenia sprzed wielu laty. W dzisiejszym ujęciu nie powinien to być program „walki z przyrodą i naturalnymi procesami” a program przystosowania się do zmian klimatu w strefie nadmorskiej oparty na naukowych podstawach i współczesnej wiedzy o funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego. Trzeba wyraźnie wskazać i udowodnić, gdzie działania techniczne są konieczne.	Konsultowany program ochrony brzegu morskiego jest kontynuacją działań od lat podobnych programów, w tym wieloletniego „Programu Ochrony Brzegów Morskich” (Dz. U. z 2016 r. poz. 678).	uwzględniona	Cel wskazany w POBM tj. „powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu” jest celem ogólnym i jest zgodny ze zdefiniowanymi założeniami przyjętymi na etapie podejmowanych prac nad przygotowaniem projektu programu. Zapis ten nie dotyczy opisu pochodzenia zjawiska erozji (naturalnego, czy antropogenicznego), a jego działania, które ma szereg negatywnych (również poprzez działalność człowieka, np. zadyptywanie wydm) skutków dla środowiska naturalnego. Treść projektu programu zostanie uzupełniona, poprzez dopisanie celów szczegółowych: – ograniczenie skutków erozji w wybranych lokalizacjach, – ochrona okrojonej infrastruktury i zabudowy – minimalizacja ryzyka dla życia i zdrowia ludzi związanego z występowaniem zjawisk ekstremalnych.
59	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	POBM	Cały dokument	Cały dokument	Punktem wyjścia do przygotowania aktualnej strategii ochrony brzegu morskiego w granicach Polski powinny być m.in. analizy: -dynamiki brzegu morskiego w granicach Polski oraz krajów sąsiadujących, ze wskazaniem, gdzie mogą nastąpić istotne i zagrażające infrastrukturze zmiany brzegu morskiego na skutek zmian poziomu morza, - rozmieszczenia form ochrony przyrody w strefie brzegowej wraz z podaniem przedmiotów ochrony, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000, -kierunków rozwoju gmin nadmorskich i identyfikacji miejsc potencjalnych konfliktów między scenariuszami rozwoju gospodarczego strefy nadmorskiej a naturalnymi procesami kształtującymi brzeg morski, -podejmowanych działań (miejsce i rodzaj działań) zmierzających do stabilizacji brzegu morskiego realizowanych w poprzednim okresie programowania, osiągniętych efektów w zakresie technicznej ochrony brzegu podejmowanych w poprzednich latach działań, zarówno w zakresie uzyskania stabilizacji brzegu jak i oddziaływania na przyrodę, w tym ocenę skuteczności proponowanych w przedstawionym POBM inwestycji (opasek brzegowych, ostróg, falochronów brzegowych, progów podwodnych, okładzin, budowy podwodnych sztucznych struktur geomorfologicznych itp.). Analizy powinny być podsumowane wskazaniem, gdzie można i należy pozostawić procesy brzegowe naturalnemu ich biegowi, i wskazaniem gdzie należy podejmować działania techniczne w celu zabezpieczenia terenów zaінwestowanych. Zwracamy uwagę na to, że planowanie technicznej ochrony brzegu morskiego powinno być połączone z radykalną zmianą polityki zagospodarowania przestrzennego strefy nadmorskiej w celu odsunięcia infrastruktury od miejsc krytycznych. Być może analizy takie były przeprowadzone, lecz nie ma odwołania do nich i ich wyników w literaturze bądź załącznikach do POBM.	Sformułowanie kolejnego programu odpowiadającego aktualnym potrzebom nie jest możliwe bez przestrzennego wskazania i uzasadnienia miejsc, które powinny być chronione przed destrukcyjnym działaniem morza oraz oceny wykonanych już działań i bez uwzględnienia wniosków i zaleceń z poprzednich lat. Np. na str. 4 POBM zapisano, że istnieje jeszcze wiele odcinków abradowanego brzegu lecz nie podano co jest powodem nieustabilizowania brzegu we wszystkich miejscach, gdzie taka potrzeba nadal występuje (np. brak funduszy, zła ocena stanu brzegu i/lub tempa procesów czy nieodpowiednio dobrane metody jego stabilizacji).	częściowo uwzględniona	Punkt wyjścia do przygotowania Programu ochrony brzegów morskich na lata 2026–2040 stanowiły przede wszystkim wyniki wieloletniego monitoringu zmian linii brzegowej prowadzonego w ramach poprzedniego Programu (2004–2023), aktualne dane Urzędów Morskich w Gdyni i Szczecinie oraz istniejące opracowania naukowe i techniczne dotyczące dynamiki polskiego wybrzeża. W dokumentach nie zamieszczono jednak nowego, kompleksowego studium obejmującego wszystkie postulowane elementy w jednym dokumencie, ponieważ POBM ma charakter ramowego programu strategicznego, a nie szczegółowego planu inwestycyjnego dla każdego odcinka brzegu. Szczegółowe uzasadnienia lokalizacji działań oraz decyzji o pozostawieniu odcinków procesom naturalnym będą opracowywane na etapie przygotowania konkretnych zadań inwestycyjnych i ocenami oddziaływania na środowisko. Rozmieszczenie form ochrony przyrody zostało szczegółowo przeanalizowane w Prognozie oddziaływania na środowisko (rozdział 5.7.7.2 oraz Załącznik nr 8). Na tej podstawie wskazano odcinki z zalecaniami wyłączeniami lub modyfikacjami zakresu działań. Należy również zauważyć, że POBM nie jest dokumentem planowania przestrzennego. W związku z uwagą w Programie zostanie dodany zapis podkreślający, że priorytetem jest ochrona terenów zaінwestowanych i bezpieczeństwa ludzi, przy jednoczesnym dążeniu do zachowania naturalnej dynamiki brzegu tam, gdzie nie występuje zagrożenie.
60	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	POBM	Cały dokument	Cały dokument	Wobec szybko postępujących zmian poziomu morza trudno jest realnie ocenić skuteczność i oddziaływanie programu projektowanego na 15 lat.		nieuwzględniona	POBM jest projektem dokumentu o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Przedstawione w nim działania i ich przestrzenny oraz czasowy zakres są wersją maksymalną, z dużym prawdopodobieństwem zakres prac będzie znacznie mniejszy. Przedstawione szerokie ramy czasowe i przestrzenne umożliwiają elastyczne reagowanie na potrzeby, które w perspektywie 5-letniej nie zawsze są możliwe do przewidzenia. Konkretnie terminy określone są w dokumentach operacyjnych, podczas przetargów na wykonanie działań itp. Ponadto projektodawca częściowo uwzględnił mniejsza uwagę poprzez skrócenie okresu realizacji POBM z 20 lat (wygasa ustawa z dnia 28 marca 2023 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Programu ochrony brzegów morskich") do 15 lat.

Id	Data otrzymania uwagi/ wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/ wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/ wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
61	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	POBM	Cały dokument	Cały dokument	Należy wskazać (w tekście i na mapach): - jakie konkretne działania przewidywane są do realizacji na poszczególnych odcinkach wybrzeża, - które odcinki brzegu mogą być całkowicie wyłączone z prowadzenia na nich prac umocnieniowych ze względu na ich wartość przyrodniczą i potrzebę zachowania warunków do tego, aby procesy kształtujące brzeg morski mogły przebiegać w sposób naturalny.	Konsultowany POBM na lata 2026-2040 ze względu na długi okres obowiązywania ma charakter bardzo ogólny. Nie wskazano w nim ani w tekście (poza podaniem kilometrażu brzegu morskiego, który jest czytelny tylko dla wąskiego grona osób) ani przestrzenie na mapach, jakie konkretne działania są przewidywane do realizacji na poszczególnych odcinkach wybrzeża. W związku z tym ocena jego wpływu na środowisko może być jedynie ogólna i pomijać wiele istotnych kwestii. W projekcie POBM nie ma uzasadnienia dlaczego tylko Słowiński Park Narodowy i porty wyłączone są z programu działań technicznych. W POŚ sugerowane jest wyłączenie kilku innych, krótkich odcinków.	częściowo uwzględniona	POBM jest projektem dokumentu o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych. W kontekście wskazania w POBM odcinków brzegu wyłączonych całkowicie z prac ze względu na ich wartości przyrodnicze, projektodawca uzupełni Harmonogram rzeczowo - finansowy poprzez dopisanie do odpowiednich kilometraży informacji o obszarach wyłączonych: parkach/rezerwach z działań ochronnych/inwestycyjnych. Dodatkowo podkreśla się, że w ramach POBM nie planuje się prowadzenia prac w granicach parków narodowych. Obszar Słowińskiego Parku Narodowego został wyłączony z realizacji działań Programu, dodatkowo w Prognozie, zarekomendowano również wyłączenie z prac odcinka wybrzeża w zasięgu Wolińskiego Parku Narodowego.
62	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	POBM	5. Wpływ Programu na środowisko przyrodnicze	Z punktu widzenia wartości przyrodniczych, prawie 20 % obszaru zagrożonego powodzią i erozją morską posiada cechy unikatowości w skali Europy lub w skali kraju.	Brak odwołania do źródła tej informacji	Na wstępie tego rozdziału podana jest liczba o 20% zagrożonych obszarów posiadających cechy unikatowości. Nie podano źródła informacji istotnej dla sformułowania programu.	wyjaśniona	Dane pochodzą z opracowania Instytutu Morskiego w Gdańsku pn. Strategia ochrony brzegów morskich" z 2001 r.
63	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	POBM	POBM – str. 3 POŚ – str. 10, 199	Wieloletnie obserwacje zmian linii brzegowej, analizy oraz badania morfodynamiki strefy brzegowej wskazujące na długofalowe tendencje rozwoju abrazji brzegów wykazały, że jedynym skutecznym sposobem ochrony brzegów morskich jest stałe inwestowanie w narzędzia, które spowodują zapobieżeniu erozji wybrzeża w Rzeczypospolitej Polskiej	Brak odwołania do źródeł tych danych	Przedmiotowe analizy i badania są kluczowe dla uzasadnienia prowadzonych działań.	częściowo uwzględniona	Punktem wyjścia do przygotowania POBM, przyjęcia założeń oraz wyznaczenia kilometrażu linii brzegowej są: + Załącznik nr 1 Harmonogram rzeczowo-financeowy uwzględnia dokonywanie corocznego monitoringu brzegów morskich na całej ich długości. Dane przestrzenne obszaru wybrzeża morskiego pozyskiwane w technologii lotniczego skanowania laserowego, ortofotomapy oraz profili poprzecznych brzegu morskiego, pozwalają zebrać dane dotyczące zmian zachodzących wzdłuż brzegu morskiego oraz jak działają zastosowane zabezpieczenia. Dane z monitoringu są wykorzystywane przy skutecznym zapobieganiu i spowalnianiu oddziaływania sił natury na brzeg morski, poprzez m.in. aktualizację map zagrożeń powodziowych. Ponadto urzędy morskie, zwłaszcza w okresach sztormowych, obserwują na bieżąco zmiany/straty zachodzące w linii brzegowej. Dane te stają się elementem analizy działań niezbędnych do stabilizacji brzegu morskiego. + Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, są dokumentami planistycznymi, których obowiązek opracowania wynika z dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowa). Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, zgodnie z art. 171 ust. 8 ustawy – Prawo wodne oraz art. 14 Dyrektywy Powodziowej, podlegają przeglądowi oraz w razie potrzeby aktualizacji w cyklach 6-letnich, w związku z potrzebą oceny zmian ryzyka powodziowego oraz koniecznością planowania i realizacji działań mających na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji powodzi dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. + Skuteczność podejmowanych działań ochronnych była badana i analizowana na przestrzeni ponad 25 lat (1994-2021) przez Instytut Morski w Gdyni w sprawozdaniu z pracy, pn. "System zbierania danych i bank danych o strefie przybrzeżnej", zwanym w późniejszym okresie "System gromadzenia danych i bank danych o strefie brzegowej "Brzeg" – weryfikacja i analiza pomiarów terenowych", w którym to dokumencie potwierdzona została skuteczność podejmowanych działań, jak również określone zalecenia na lata następne, które systematycznie były realizowane przez urzędy morskie. + skorzystano z opracowania IBW PAN oraz Instytutu Morskiego w Gdańsku pt. Monitoring i badania dotyczące aktualnego stanu brzegów morskich - ocena skuteczności systemów ochrony brzegu morskiego zrealizowanych w okresie obowiązywania wieloletniego "Programu ochrony brzegów morskich", + uwzględniono nadal aktualne założenia zawarte w opracowanej przez Instytut Morski w Gdańsku Strategii ochrony brzegów morskich z 2001 r. W POBM przyjęto założenia typowe dla tego rodzaju dokumentów strategicznych, które charakteryzują się ograniczoną szczegółowością, co pozwala skupić się na kluczowych założeniach programu. Informacje o źródłach danych zostaną przedstawione na etapie legislacyjnym, w uzasadnieniu do projektu POBM.
64	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	POŚ	str. 102 i 217		Zaktualizować akt prawny; dyrektywa dotycząca ochrony gatunków ptaków: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa	Analizowana w tym rozdziale mapa korytarzy ekologicznych była sporządzona wyłącznie dla lądowej części kraju, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dużych ssaków typu wilk, ryś, niedźwiedź itp. w programach projektowania i budowy krajowej sieci drogowej (autostrady i drogi szybkiego ruchu). POBM nie będzie miał wpływu na te gatunki. Dużo ważniejsza jest ocena wpływu POBM na południowobałtycki korytarz migracyjny ptaków, który obejmuje wybrzeże Bałtyku. Jest to jeden z najważniejszych szlaków wędrówek ptaków w Europie, którego zachowanie jest najistotniejsze dla ochrony wielu gatunków ptaków migrujących wzdłuż wybrzeża Bałtyku	uwzględniona	
65	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	POŚ		5.1.9. Różnorodność biologiczna, flora i fauna, korytarze ekologiczne, formy ochrony przyrody. Korytarze ekologiczne	str. 103-104	Należy uzupełnić analizę wpływu POBM na korytarz migracyjny ptaków, który przebiega wzdłuż południowego wybrzeża Bałtyku.	wyjaśniona	Szlaki migracji ptaków, zostały przeanalizowana odrębnie w ramach charakterystyki awifauny (rozdział 5.1.9. - stan aktualny) oraz wpływu na awifaunę (rozdział 5.7.7.1). Analizy obejmują również zobrazowania mapowe tego zagadnienia.
66	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	POŚ		5.7. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji projektowanego Programu, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe, chwilowe, krótko-, średnio-, długoterminowe, pozytywne, negatywne.	str. 123	W tekście (str. 123 i dalej) autorzy stwierdzają, że „Planowane w ramach projektu POBM działania, w szczególności związane z budową umocnień brzegowych oraz stabilizacją linii brzegowej, mogą prowadzić do istotnych modyfikacji naturalnego przebiegu procesów brzegowych. Ich zaburzenie może skutkować zmianą tempa i kierunku przekształceń powierzchni ziemi.	uwzględniona	
67	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	POŚ		5.7. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji projektowanego Programu, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe, chwilowe, krótko-, średnio-, długoterminowe, pozytywne, negatywne.	str. 142	Oceniono, że sztuczne zasilanie plaż będzie miało pozytywne oddziaływanie, ponieważ zwiększy to atrakcyjność terenu dla turystyki. Oceniono jednak, że może nastąpić powolna degradacja walorów krajobrazowych terenów nadmorskich na skutek zwiększenia presji turystycznej. Nie wzięto pod uwagę zmian w środowisku przyrodniczym, jakie nastąpią po wprowadzeniu obcego materiału skalnego. Nie poddano ocenie procesu refulacji w miejscach, z których będzie pobierany materiał. Stwierdzono jedynie, że „Do refulacji planuje się wykorzystanie urobku z pól poboru przewidzianych do sztucznego zasilania oraz wykorzystanie całego, niezanieczyszczonego urobku pozyskiwanego z prac pogłębiarskich na torach wodnych i redach portów” (str. 148), nie wskazując miejsc, gdzie to będzie następować.	wyjaśniona	Oddziaływanie procesu refulacji na środowisko przyrodnicze i poszczególne jego elementy, zarówno na etapie poboru materiału jak i jego deponowania na plażach, zostało opisane w ramach rozdziału 5.7.7. Wpływ na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, obszary chronione. Jednocześnie wyjaśniamy, iż POBM wskazuje przybliżone lokalizacje planowanych działań (kilku- kilkudziesięciu kilometrowe fragmenty wybrzeża), co odpowiada charakterowi dokumentu planistycznego. Na obecnym etapie planowania nie wskazano szczegółowych lokalizacji miejsc poboru urobku. Lokalizacje najbardziej korzystne pod względem środowiskowym będą rozważane na etapie planowania konkretnych inwestycji.
68	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	POŚ	Akty prawne		Należy uzupełnić listę aktów prawnych o: - Dyrektywa 2014/89/UE z 23 lipca 2014 r. ustanawiająca ramy dla morskiego planowania przestrzennego, - Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych, - Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, 1992, - HELCOM Recommendation 16/3 Preservation of Natural Coastal Dynamics.		uwzględniona	
69	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	POŚ		5.7.7.2. Wpływ zapisów projektu POBM na obszary prawnie chronione i korytarze ekologiczne oraz Załącznik nr 8	Cały rozdział 5.7.7.2 oraz Załącznik nr 8	Brak informacji nt. sposobu oceny wpływu na obszary chronione jako „znaczący” lub „nieznaczący” uniemożliwia weryfikację czy ocena ta została wykonana w sposób obiektywny i zasadny.	wyjaśniona	Kryteria oceny wpływu na obszary chronione zostały wyjaśnione w rozdziale 5.7.7.2. Poniżej przytaczamy fragment wyjaśniający, którym obszarom przypisano znaczące oddziaływania: Możliwe oddziaływania znaczące przypisano obszarom, które będą najbardziej narażone na negatywne oddziaływania: - obszarom Natura 2000 (OSO) - położonym na wybrzeżu otwartego morza, zatok i zalewów, za wyjątkiem obszaru Pobrzeże Słowińskie (PLB220003) – który tylko w minimalnym stopniu graniczy z możliwym zasięgiem prac; - obszarom Natura 2000 (SOO) – w których występują siedliska 1230 oraz 1170; - Wolińskiemu Parkowi Narodowemu; - obszarom chronionym siedliska kłifowe wraz z mozaiką siedlisk, za wyjątkiem obszaru, w granicach którego nie zaplanowano budowy nowych umocnień brzegowych. Dodatkowo, w dalszej części rozdziału znajduje się szczegółowe wyjaśnienie przyczyn stwierdzenia znaczącego oddziaływania, wskazanie sprzeczności z celami ochrony form ochrony przyrody oraz konieczności zastosowania działań minimalizujących, modyfikacji zakresu działań oraz wyłączenia z POBM wskazanych odcinków brzegu.
70	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	POŚ		5.7.10. Oddziaływania skumulowane str. 180	Istniejące i aktualnie opracowywane inne plany i programy strategiczne, tj. np. związane z (...) rozwojem jednostek samorządowych (...) potencjalnie dotyczące obszaru występowania możliwych oddziaływań wynikających z POBM, nie będą źródłem oddziaływań, które mogłyby się kumulować z działaniami ochrony brzegów morskich.	Należy uzupełnić rozdział o analizę powiązań między planami i programami rozwoju jednostek samorządowych wybrzeża, w tym dotyczącymi zagospodarowania przestrzennego, a działaniami proponowanymi do realizacji w ramach POBM.	nieuwzględniona	Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu strategicznego (jakim jest POBM) została sporządzona zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy OÖS – jej zakres i stopień szczegółowości są dostosowane do zawartości i charakteru ocenianego dokumentu. POBM jest programem wieloletnim o charakterze ramowym na poziomie rządowym. Analiza oddziaływań skumulowanych w rozdziale 5.7.10 Prognozy (oraz Rysunek 35) obejmuje kumulację z innymi dokumentami strategicznymi i programowymi. Nie obejmuje natomiast miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP) oraz innych dokumentów planistycznych jednostek samorządu terytorialnego, ponieważ funkcjonują one na innym poziomie hierarchii planistycznej. Zgodność lokalizacji konkretnych działań POBM z MPZP oraz ocena oddziaływań skumulowanych z inwestycjami wynikającymi z lokalnych decyzji planistycznych (w tym presja turystyczna i zabudowa pasa brzegowego) jest przeprowadzana na etapie postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (DŚU) dla poszczególnych zadań inwestycyjnych (art. 59a i art. 62 ust. 2 ustawy OÖS). Na tym etapie inwestor (Urząd Morski) musi wykazać, czy planowane działanie jest zgodne z ustaleniami MPZP i uwzględnić ewentualne kumulacje z innymi inwestycjami w pasie brzegowym. W związku z powyższym nie ma podstaw do uzupełnienia rozdziału 5.7.10 o analizę powiązań z planami i programami rozwoju JST.

Id	Data otrzymania uwagi/ wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/ wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/ wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
71	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM			Na podstawie syntezy zagadnień opracowanych w ramach Projektu Celowego, tj. Strategii ochrony brzegów morskich oraz dorobku naukowego w zakresie rozpoznania środowiskowych i antropogenicznych uwarunkowań rozwoju strefy brzegowej opracowano Program technicznej ochrony brzegu morskiego w warunkach prognozowanego wzrostu poziomu morza, który stał się podstawą obecnie nieobowiązującej ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego "Program ochrony brzegów morskich na lata 2004-2023" (Dz. U. z 2016 r. poz. 678). Czy po zrealizowaniu Programu ochrony brzegów morskich na lata 2004- 2023 opracowano nową koncepcję/strategię ochrony brzegów morskich, uwzględniając rezultaty uzyskane w ramach tego Programu?		wyjaśniona	Przygotowanie strategii nie jest dokumentem obligatoryjnym, warunkującym rozpoczęcie prac nad nowym POBM. Należy również podkreślić, że POBM jest przede wszystkim planowanym transparentnym narzędziem finansowym do ochrony brzegów morskich, a więc jego przyjęcie będzie spełniało wymogi nałożone na urzędy morskie zgodnie z treścią z Ustawy z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej . W analizowanym projekcie POBM starano się uwzględnić doświadczenia i obserwacje nabyte w trakcie realizacji wygasłego programu wieloletniego realizowanego w latach 2004-2023. Jednocześnie mając na uwadze nasilającą się falę klęsk żywiołowych, które są rezultatem zmian klimatycznych rozważa się możliwość przygotowanie dokumentu pn. Nowa Strategia Ochrony Brzegów i Łądowych Obszarów Nadmorskich do 2100 roku - opisującego te zmiany pogodowe.
72	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM			W kontekście powyższych, wskazując się konieczność wyłączenia odcinków wybrzeża z prowadzenia prac obejmujących ochronę brzegów w zasięgu Wołińskiego Parku Narodowego, 2 istniejących rezerwatów, 1 planowanego rezerwatu oraz modyfikację zakresu działań w zasięgu 1 rezerwatu (Przyładek Rozewski). Pozwoli to na zachowanie cennych i unikalnych elementów krajobrazu jakimi są klify, wraz z mozaiką siedlisk w ich otoczeniu." W kontekście Ustawy o ochronie przyrody, zakazów obowiązujących w parkach narodowych i rezerwach oraz zapisów wynikających z obowiązujących planów i celów ochrony takie wyłączenia są niewystarczające. Nie przedstawiono żadnych przesłanek dla zadań zaproponowanych w rezerwach przyrody: Słone Łąki, Mechelińskie Łąki, Mewia Łacha, Helskie Wydmy, Widowo, Wydmy pomiędzy Dzwirzynem, a Grybowem, Mierzeja Sarbska, Klif w Dziwnówku, Klif w Łukęcinie (jeden z nielicznych już odcinków z zachowanym w stanie naturalnym fragmentów klifu żywego, położony z dala od zabudowań Łukęcina). W Prognozie nie wskazano konieczności wyłączenia tych odcinków wybrzeża z prowadzenia prac obejmujących ochronę brzegów. Proponowane działania w ramach Programu nie są zgodne z celami ochrony ww. rezerwatów przyrody. Nie zgadzamy się z oceną dotyczącą oddziaływań planowanych zadań Programu w odniesieniu do tych rezerwatów i proponujemy wyłączenie działań ochronnych ingerujących w przebieg naturalnych procesów kształtujących procesy akumulacji i abrazji, warunkujących zróżnicowanie form morfologicznych oraz zachowanie naturalnego krajobrazu nadmorskiego, a także zachowanie naturalnych procesów okresowych wód morskich dla rezerwatów zlokalizowanych w rejonie Zatoki Puckiej (Mechelińskie Łąki, Słone Łąki). Prognoza nie wspomina, że większość działań Programu (w	częściowo uwzględniona	Biorąc pod uwagę, że POBM to projekt dokumentu, który przygotowany został w oparciu o dane pozyskiwane w ramach corocznie przeprowadzanych obserwacji zmian linii brzegowej, przy wykorzystaniu informacji zgromadzonych w dokumentach planistycznych (mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego; opracowywane w cyklach 6 letnich zgodnie z wymogami "Dyrektywy Powodziowej"), jak również bazując na wieloletnich doświadczeniach urzędów morskich, nie ma podstaw do stwierdzenia, że stworzenie podstaw metodologicznych dla opracowania nowego dokumentu warunkuje jego właściwą zawartość merytoryczną. W kontekście wskazania w POBM odcinków brzegu wyłączonych całkowicie z prac ze względu na ich wartości przyrodnicze, projektodawca uzupełni Harmonogram rzeczowo - finansowy poprzez dopisanie do odpowiednich kilometrasy informacji o obszarach wyłączonych: parkach/rezerwach z działań ochronnych/inwestycyjnych. Dodatkowo podkreśla się, że w ramach POBM nie planuje się prowadzenia prac w granicach parków narodowych. Obszar Słowińskiego Parku Narodowego został wyłączony z realizacji działań Programu, dodatkowo w Prognozie, zarekomendowano również wyłączenie z prac odcinka wybrzeża w zasięgu Wołińskiego Parku Narodowego.	
73	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM			Czy powstało studium dynamiki brzegów morskich południowego Bałtyku, co postulowano w szeregu opracowań Instytutu Morskiego, na które powołano się w pkt. 1 Załącznika do uchwały Cele i Zadania Programu?		wyjaśniona	Wiedza o dynamice brzegu jest systematycznie aktualizowana poprzez monitoring i badania odcinkowe. Do chwili obecnej nie powstało jednak kompleksowe „studium dynamiki brzegów morskich południowego Bałtyku” jako odrębny dokument. W razie potrzeby na etapie realizacji konkretnych zadań można rozważyć wykonanie aktualizujących analiz hydromorfologicznych dla niewaligicznych odcinków.
74	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM			Projekt Programu ochrony brzegów morskich nie zawiera podstaw merytorycznych w zakresie rodzaju zadań oraz długości odcinków wskazanych do ochrony brzegów. Skoncentrowany jest głównie na identyfikacji lokalizacji odcinków brzegu przewidzianych do ochrony oraz charakterze kluczowych form umocnień i rodzaju prac, jakie powinny zostać wykonane do 2040 roku, pozwalających, wg założeń Programu na realizację przyjętego celu, tj. ochrony brzegów morskich Rzeczypospolitej Polskiej poprzez powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu.	nieuwzględniona	Punktem wyjścia do przygotowania POBM, przyjęcia założeń oraz wyznaczenia kilometrażu linii brzegowej są: + Załącznik nr 1 Harmonogram rzeczowo-finansowy uwzględnia dokonywanie corocznego monitoringu brzegów morskich na całej ich długości. Dane przestrzenne obszaru wybrzeża morskiego pozyskiwane w technologii lotniczego skanowania laserowego, ortofotomapy oraz profilu poprzecznych brzegu morskiego, pozwalają zebrać dane dotyczące zmian zachodzących wzdłuż brzegu morskiego oraz jak działają zastosowane zabezpieczenia. Dane z monitoringu są wykorzystywane przy skutecznym zapobieganiu i spowalnianiu oddziaływania sił natury na brzeg morski, poprzez m.in. aktualizację map zagrożeń powodziowych. Ponadto urzędy morskie, zwłaszcza w okresach sztormowych, obserwują na bieżąco zmiany/straty zachodzące w linii brzegowej. Dane te stają się elementem analizy działań niezbędnych do stabilizacji brzegu morskiego. + Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, są dokumentami planistycznymi, których obowiązek opracowania wynika z dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowa). Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, zgodnie z art. 171 ust. 8 ustawy – Prawo wodne oraz art. 14 Dyrektywy Powodziowej, podlegają przeglądowi oraz w razie potrzeby aktualizacji w cyklach 6-letnich, w związku z potrzebą oceny zmian ryzyka powodziowego oraz koniecznością planowania i realizacji działań mających na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji powodzi dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. + Skuteczność podejmowanych działań ochronnych była badana i analizowana na przestrzeni ponad 25 lat (1994-2021) przez Instytut Morski w Gdyni w sprawozdaniu z pracy, pn. "System zbierania danych i bank danych o strefie przybrzeżnej", zwanym w późniejszym okresie "System gromadzenia danych i bank danych o strefie brzegowej "Brzeg" – weryfikacja i analiza pomiarów terenowych", w którym to dokumencie potwierdzona została skuteczność podejmowanych działań, jak również określone zalecenia na lata następne, które systematycznie były realizowane przez urzędy morskie. + Skorzystano z opracowania IBW PAN oraz Instytutu Morskiego w Gdańsku pt. Monitoring i badania dotyczące aktualnego stanu brzegów morskich - ocena skuteczności systemów ochrony brzegu morskiego zrealizowanych w okresie obowiązywania wieloletniego "Programu ochrony brzegów morskich", + uwzględniono nadal aktualne założenia zawarte w opracowanej przez Instytut Morski w Gdańsku Strategii ochrony brzegów morskich z 2001 r. W POBM przyjęto założenia typowe dla tego rodzajów dokumentów strategicznych, które charakteryzują się ograniczoną szczegółowością, co pozwala skupić się na kluczowych założeniach programu, a nie na detalach operacyjnych, które mogą ulegać zmianom w zależności od przebiegu warunków atmosferycznych.	
75	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM			W Programie i Prognozie brak jest uzasadnienia dla rozszerzenia zakresu ochrony na kilfowych odcinkach brzegów, które zgodnie z Zaleceniami HELCOM, jako źródła osadów nie powinny być objęte nowymi środkami ochrony brzegów z wyjątkiem sytuacji, gdy plany zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną stanowią inaczej.	nieuwzględniona	Projekt POBM nie przewiduje do realizacji nowych inwestycji rozumianych, jako działania na fragmentach wybrzeża nieobjętego żadną formą ochrony. Ponadto, zadania przewidziane w POBM są zgodne z zapisami ustawy z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, która to określa obowiązki urzędów morskich (m.in. budowa, utrzymywanie i ochrona umocnień brzegowych, wydmy i zaleśień ochronnych w pasie technicznym). Reasumując działania określone w POBM i podejmowane przez administrację morską oparte są na akcie prawa stanowionego. Rekomendacje Komisji Helskiej nie są obligatoryjne w sensie prawnym, co oznacza, że nie mają mocy bezpośrednio wiążącego prawa międzynarodowego, czy krajowego, niemniej jednak wszędzie tam, gdzie będzie to możliwe zostaną one uwzględnione przy planowaniu i realizacji prac ochronnych.	
76	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM			Przedmiotem konsultacji są zapisy Programu wraz z harmonogramem i Prognozą ooś, natomiast nie jest znana treść samej ustawy/uchwały. Postulujemy uwzględnienie w ustawie zapisu "Należy przyjąć selektywną, aktywną ochronę, jako najbardziej ekonomicznie i technicznie uzasadnioną dla polskich brzegów morskich metodę ochrony. Wskazanie w Programie odcinków brzegu nie oznacza prowadzenia w nich konkretnych działań. Decyzja o podjęciu działań ochronnych będzie wynikiem oceny stanu strefy brzegowej wykonanej po przeprowadzonym monitoringu, uwzględnieniu aspektów przyrodniczych, ekonomicznych związanych z kosztami ochrony i wartością zaplecza brzegu morskiego". Taki zapis pozwoli na uwzględnienie Zalecenia HELCOM 16/3, że poza terenami zurbanizowanymi nie należy stosować umocnień trwałych, takie odcinki powinny zachować dynamiczny charakter procesów naturalnych. Uważamy, że w przypadkach, gdzie dynamika procesów naturalnych została już zaburzona w wyniku dotychczasowych działań ochronnych na wielu odcinkach brzegu morskiego, a dalsze zmiany mogą zagrozić bezpieczeństwu ludności należy proponować takie rozwiązania ochronne, aby zminimalizować ich wpływ na środowisko i prawne formy ochrony przyrody, w tym na gatunki i siedliska objęte ochroną w ramach obszarów Natura 2000.	częściowo uwzględniona	Aktualnie POBM będzie przyjmowany uchwałą RM. Program nie jest sprzeczny z Zaleceniami HELCOM 16/3 w zakresie selektywnej, aktywnej ochrony, jako najbardziej ekonomicznie i technicznie uzasadnionej. Uwaga zostanie uwzględniona w uzasadnieniu do projektu POBM.	
77	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM			Taki zapis będzie również usankcjonowaniem założeń Programu ochrony brzegów morskich na lata 2026-2040 zawartych w Załączniku nr 1 do uchwały RM.	częściowo uwzględniona	Aktualnie POBM będzie przyjmowany uchwałą RM. Program nie jest sprzeczny z Zaleceniami HELCOM 16/3 w zakresie selektywnej, aktywnej ochrony, jako najbardziej ekonomicznie i technicznie uzasadnionej. Uwaga zostanie uwzględniona w uzasadnieniu do projektu POBM.	
78	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM			Czy możliwe jest technicznie zabezpieczenie linii brzegowej według stanu z 2023 r., Kto określił ten stan?	wyjaśniona	Procedowany obecnie projekt POBM jest kontynuacją wygasłego w 2023 r. programu wieloletniego "Program ochrony brzegów morskich" realizowany na mocy ustawy z dnia 28 marca 2003 r. Na podstawie prowadzonego przez okres realizacji ww. ustawy monitoringu zmiany linii brzegowej potwierdzono występowania niebezpiecznego zjawiska postępującej erozji brzegu morskiego i zaniku plaż. Przyjęcie stanu linii wg. stanu z 2023 r. jest jedynie punktem odniesienia (średnią z lat prowadzenia monitoringu).	
79	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM			Projekt zakłada rozszerzenie ochrony brzegów na 100% ich długości w odniesieniu do sztucznego zasilania i konserwacji, zwiększa długość odcinków przewidzianych do ochrony w stosunku do poprzedniego Programu ochrony brzegów morskich, co z punktu widzenia IM UMG nie ma rzetelnego uzasadnienia.	nieuwzględniona	POBM jest projektem dokumentu o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczone do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych.	
80	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM			W założeniu Programu przewidywano selektywną, przyczółkową ochronę, o uzasadnionych, niezbędnych lokalizacjach, natomiast w Załączniku nr 1: Harmonogram rzeczowo-finansowy (Planowane nakłady na realizację zadań Programu na lata 2026-2040) przewidywana jest ochrona na długich odcinkach, bez zachowania odcinków o charakterze naturalnym. Propozycja nie wynika z szczegółowej analizy dynamiki brzegów na nowych, planowanych odcinkach.	wyjaśniona	Opisywany w Załączniku nr 1: Harmonogram rzeczowo-finansowy kilometrarz linii brzegowej uwzględnia odcinku o charakterze naturalnym, ponieważ nie jest ciągły w swoim przebiegu. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych itp.	
81	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM			Propozycja nie ma również związku z systemem abrazyjnym –akumulacyjnym, występującym na brzegach południowego Bałtyku. Realizacja nieselektywnej ochrony spowoduje znaczące zaburzenie naturalnego systemu brzegowego.	wyjaśniona	Opisywany w Załączniku nr 1: Harmonogram rzeczowo-finansowy kilometrarz linii brzegowej uwzględnia odcinku o charakterze naturalnym, ponieważ nie jest ciągły w swoim przebiegu. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczone do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych itp.	
82	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM			Ponadto proponowanie realizacji zadań Programu na całej długości brzegów morskich w odniesieniu do konserwacji i refulacji plaży jest sprzeczne z art. Art. 4. 1. Ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 13), który brzmi „Obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym”. Organy administracji publicznej są obowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody.	wyjaśniona	POBM jest projektem dokumentu o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczone do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych. Ponadto Ustawa z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej nakłada obowiązki na urzędy morskie w postaci budowy, utrzymywania i ochrony umocnień brzegowych, wydmy i zaleśień ochronnych w pasie technicznym. Pas techniczny jest strefą wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu, jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Biorąc powyższe pod uwagę POBM jest przede wszystkim planowanym transparentnym narzędziem finansowym do ochrony brzegów morskich zgodnie z zapisami ww. ustawy oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 września 2022 r. w sprawie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz przebiegu granicznej linii ochrony brzegu morskiego .	

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
83	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM/POŚ			W lokalizacji i zasięgu oddziaływania zadań Programu znajdują się wszystkie formy ochrony przyrody przedstawione w Art. 6. 1. ustawy o ochronie przyrody. Do planowanych zadań odnoszą się ograniczenia i zakazy zawarte w Art. 15. 1. „W parkach narodowych oraz w rezerwach przyrody zabrania się: 1) budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody; 7) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody; 22) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu”. Spełniając wymogi ustawy o ochronie przyrody i planowanej refulacji plaży powinny zostać wyłączone parki narodowe i rezerwy przyrody, co powinno znaleźć swoje odzwierciedlenie w Załączniku nr 1. do uchwały RM, a szczególnie w rekomendacjach wynikających z Prognozy.		częściowo uwzględniona	Projektowane działania nie obejmują całej linii brzegowej. W kontekście wskazania w POBM odcinków brzegu wyłączonych całkowicie z prac ze względu na ich wartości przyrodnicze, projektodawca uzupełni Harmonogram rzeczowo - finansowy poprzez dopisanie do odpowiednich kilometrży informacji o obszarach wyłączonych: parkach/rezerwach z działań ochronnych/inwestycyjnych. Dodatkowo podkreśla się, że w ramach POBM nie planuje się prowadzenia prac w granicach parków narodowych. Obszar Słowińskiego Parku Narodowego został wyłączony z realizacji działań Programu, dodatkowo w Prognozie, zarekomendowano również wyłączenie z prac odcinka wybrzeża w zasięgu Wolińskiego Parku Narodowego.
84	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM			Nieprawidłowe sformułowanie celu POBM Wskazano, że celem Programu jest „powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu”. Sformułowanie to jest nieadekwatne z punktu widzenia naukowego i systemowego. Procesy erozyjne w strefie brzegowej są zjawiskiem naturalnym, a ich całkowite powstrzymanie nie jest możliwe. Celem Programu może być co najwyżej: • ograniczenie skutków erozji w wybranych lokalizacjach, • ochrona określonej infrastruktury i zabudowy, • minimalizacja ryzyka dla życia i zdrowia ludzi związanego z występowaniem zjawisk ekstremalnych. Cel Programu powinien zostać przeformułowany w sposób realistyczny i zgodny z aktualnym stanem wiedzy, a jego podstawę powinny stanowić analizy scenariuszy zmian klimatycznych.		częściowo uwzględniona	Cel wskazany w POBM tj. „powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu” jest celem ogólnym i jest zgodny z zdefiniowanymi założeniami przyjętymi na etapie podejmowanych prac nad przygotowaniem projektu programu. Zapis ten dotyczy opisu pochodzenia zjawiska erozji (naturalnego, czy antropogenicznego), a jego działania, które ma sereg negatywnych (również poprzez działalność człowieka, np. zadeptywanie wydmi) skutków dla środowiska naturalnego, poprzez dopisanie celów szczegółowych: – ograniczenie skutków erozji w wybranych lokalizacjach, – ochrona określonej infrastruktury i zabudowy, – minimalizacja ryzyka dla życia i zdrowia ludzi związanego z występowaniem zjawisk ekstremalnych.
85	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POŚ			Brak jednoznacznej metodyki oceny skuteczności działań wskazanych w POBM w kontekście zmian klimatu Wskazuje się na adaptacyjny charakter Programu. Jednak: • nie przeanalizowano skuteczności dotychczas realizowanych działań ochronnych, • nie przedstawiono wariantowych scenariuszy wzrostu poziomu morza, a w związku z tym w Prognozie również nie ma analizy rozwiązań alternatywnych (poza wariantem 0) (patrz też uwaga nr 9).		nieuwzględniona	Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona na poziomie strategicznym dla dokumentu ramowego (art. 52 ust. 1 ustawy OoŚ). POBM ma charakter selektywnie aktywny i adaptacyjny – działania są podejmowane wyłącznie na odcinkach szczególnie narażonych na erozję, na podstawie corocznego monitoringu stanu brzegu morskiego prowadzonego przez Urzędy Morskie w Gdyni i Szczecinie (zdjęcia lotnicze, pomiary batymetryczne, analizy różnicowe NMT). Skuteczność dotychczas realizowanych działań ochronnych (lata 2004–2023) jest weryfikowana właśnie poprzez ten monitoring operacyjny, którego wyniki stanowią podstawę doboru odcinków w obecnym projekcie POBM. Nie jest wymagane ani możliwe przeprowadzenie na poziomie Prognozy odrębnej, kompleksowej analizy ex-post dla całego poprzedniego Programu – jest to zadanie monitoringu wdrożeniowego. Wariantowe scenariusze wzrostu poziomu morza nie zostały szczegółowo zymiarowane, ponieważ POBM nie jest dokumentem inwestycyjnym o precyzyjnych parametrach technicznych i lokalizacjach. Prognoza uwzględni zmiany klimatu jako główny czynnik wymuszający erozję i potrzebę działań adaptacyjnych. Szczegółowa analiza scenariuszy klimatycznych oraz wariantów rozwiązań odbywa się na etapie postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla konkretnych zadań inwestycyjnych (art. 51 i 62 ustawy OoŚ). Analiza rozwiązań alternatywnych w Prognozie (rozdział 7) jest adekwatna do ramowego charakteru dokumentu i wskazuje kierunek preferencji dla rozwiązań mniej ingerujących (biotechniczne, oparte na naturalnych materiałach) o ile ich zastosowanie pozwoli na osiągnięcie zakładanych celów ochrony polskiego wybrzeża.
86	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POŚ			Nieadekwatne powiązanie Programu z ograniczaniem antropopresji W dokumencie Prognozy wskazano, że realizacja POBM przyczyni się do minimalizacji szkód wynikających z zabudowy terenów wydmyowych czy presji turystycznej. Argument ten nie znajduje wystarczającego uzasadnienia. Ochrona techniczna brzegu nie rozwiązuje problemów niekontrolowanej zabudowy, presji turystycznej, degradacji siedlisk. Należy wrócić do dyskusji nad wdrożeniem zasad zintegrowanego zarządzania strefą brzegową obejmujących m.in. ograniczenie zabudowy w obszarach zagrożonych powodziami sztormowymi i innymi zjawiskami ekstremalnymi (i określenie granicy bezpiecznego inwestowania).		nieuwzględniona	Projekt POBM jest dokumentem strategicznym o charakterze ramowym, którego celem jest realizacja ustawowego obowiązku administracji morskiej w zakresie budowy, utrzymania i ochrony umocnień brzegowych w pasie technicznym (art. 42 ust. 2 ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 14 września 2022 r. w sprawie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego). Program nie jest narzędziem planowania przestrzennego ani regulacji antropopresji (zabudowy, presji turystycznej). Ograniczanie niekontrolowanej zabudowy pasa brzegowego oraz wdrożenie zasad zintegrowanego zarządzania strefą brzegową (w tym określenie granicy bezpiecznego inwestowania) należy do kompetencji jednostek samorządu terytorialnego i jest realizowane poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego iST. W Prognozie (rozdział 5.7.5 Wpływ na krajobraz oraz rozdział 5.7.8 Wpływ na ludzi i dobra materialne) prawidłowo wskazano, że stabilizacja brzegu może pośrednio dawać poczucie bezpieczeństwa i generować presję na dalszą zabudowę. Jednocześnie określono selektywne, interwencyjne podejście POBM – działania podejmowane są wyłącznie na odcinkach szczególnie narażonych na erozję zagrażającą człowiekowi lub infrastrukturze, z preferencją rozwiązań biotechnicznych i odwracalnych.
87	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POŚ			W Prognozie nie przeanalizowano wszystkich obowiązujących planów zagospodarowania obszarów morskich i nie oceniono zgodności POBM z tymi planami. Przykładem jest Plan zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych Zalewu Wiślanego [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 2024 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 145)], w którym odkładanie urobku zostało dopuszczone tylko w tych akwenach, gdzie występują odcinki brzegu, dla których wymagany poziom bezpieczeństwa wynosi Tp=100 lub więcej a jednym z istotnych elementów systemu ochrony brzegów jest ochrona szwazu trzcinowego.		wyjaśniona	W prognozie oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych nie ocenia się zgodności z planami zagospodarowania, ponieważ oba typy dokumentów funkcjonują w różnych poziomach hierarchii planistycznej. Dla potrzeb opracowywania projektu planu zagospodarowania obszarów morskich (zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej) organy administracji morskiej mogą prowadzić analizy i studia oraz opracować koncepcje i programy, w celu opracowania planu, a także współpracując z samorządami województw i gmin nadmorskich i ich związkami w celu zapewnienia spójności tego planu ze studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, planami zagospodarowania przestrzennego województw oraz ze strategiami rozwoju województw, strategiami rozwoju ponadlokalnego i strategiami rozwoju gmin. Mówi o tym art.37c w/w ustawy. Dodatkowo, zgodnie z art. 37e. ust. 1. pkt 13 w/w ustawy przystępując do sporządzenia projektu planu, właściwy terytorialnie dyrektor urzędu morskiego, przedstawia projekt planu ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w celu stwierdzenia jego zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju. Zatem ustawa jednoznacznie wskazuje hierarchie dokumentów w tym zakresie i konieczność oceny zgodności projektu planu zagospodarowania ze strategią, do której należy m. in. POBM. Zatem nie bada się zgodności POBM z planami zagospodarowania tylko odrotnie. Dodatkowo wskazuje się, że zgodnie z art. 59a. ustawy oś analiza zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego zachodzi na etapie analizy potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wówczas organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach analizuje zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku gdy przedsięwzięcie jest realizowane na obszarze morskim - z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej. W odniesieniu do uwagi uwzględniono i opisano w treści rozdziału 1.2 aspekt zgodności z planami zagospodarowania obszarów morskich.
88	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POŚ			Rozdział Prognozy: Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu Zaproponowane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu budzą wątpliwości, co do ich skuteczności i adekwatności. Mają charakter iluzoryczny. Oparcie monitoringu wyłącznie na ogólnodostępnych wynikach Państwowego Monitoringu Środowiska nie zapewnia możliwości jednoznacznego powiązania obserwowanych zmian stanu środowiska z realizacją postanowień POBM, w szczególności w kontekście lokalnego, selektywnego i czasowo ograniczonego charakteru planowanych prac. W praktyce proponowany monitoring ma charakter pośredni i opisowy, a nie analityczny. Sugeruje się albo zaproponowanie innych metod monitoringu albo doprecyzowanie: - zakresu faktycznych działań monitoringowych po stronie organu realizującego POBM, - mechanizmu analizy danych PMS pod kątem realizacji POBM, - procedury reagowania w przypadku stwierdzenia potencjalnych negatywnych zmian.		nieuwzględniona	Prognoza przewiduje monitoring skutków realizacji POBM w oparciu o Państwowy Monitoring Środowiska (PMS), tj. system funkcjonujący w sposób ciągły i zapewniający porównywalność danych w czasie. PMS stanowi adekwatną podstawę do oceny trendów zmian stanu środowiska w skali wymaganej dla dokumentu strategicznego, jakim jest POBM. Jednocześnie należy podkreślić, że POBM ma charakter ramowy, a Prognoza nie zastępuje wymagań stawianych na etapie przygotowania i realizacji konkretnych przedsięwzięć. W przypadkach, w których dla danego zadania konieczne będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zakres monitoringu i warunki realizacji (w tym ewentualne monitoringi lokalne, jeżeli zostaną nałożone) będą określone w ramach właściwych postępowań administracyjnych dla tego przedsięwzięcia. W związku z powyższym nie wprowadza się dodatkowego, odrębnego systemu monitoringu lokalnego na poziomie Programu.
89	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POŚ			Zastrzeżenia rzeczowe, metodologiczne dot. Prognozy oś Brakuje jednoznacznie określonej metodyki zwłaszcza nie znaleziono uzasadnienia dot. przyjętego zakresu oceny (bufor 5 km), a ocena i załączniki graficzne są sprzeczne z tym założeniem. Metodyka oceny oddziaływania na środowisko jest niejasna. Definicje oddziaływań mają charakter ogólny, nie przedstawiono założeń co do oceny istotności oddziaływań, kryteriów pozwalających na identyfikację oddziaływań jako pozytywnych czy negatywnych. Całkowicie pominięte zostały kwestie wrażliwości poszczególnych elementów ekosystemu na działania wskazane w POBM. Tego rodzaju ujęcie nie spełnia wymogów strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, która powinna opierać się na przejrzystych i weryfikowalnych kryteriach.		nieuwzględniona	Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy OoŚ, który wymaga, aby informacje w prognozie były opracowane „stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych”. POBM jest dokumentem strategicznym o charakterze ramowym (program wieloletni określający ogólne ramy działań, bez precyzyjnych parametrów technicznych, dokładnych lokalizacji i terminów realizacji wszystkich zadań na 15 lat). Z tego względu metodyka oceny (opisana w rozdziale 2.2 „Metoda opracowania prognozy”) jest adekwatna do poziomu strategicznego i nie wymaga szczegółowości właściwej dla oceny oddziaływania na środowisko na poziomie projektowym (procedura OoŚ dla konkretnego przedsięwzięcia). Zakres oceny (bufor 5 km) – przyjęty zasięg oddziaływań lokalnych (np. hałas, zmętnienie wody, ingerencja w dno) wynika z charakteru planowanych robót (refulacja, prace hydrotechniczne) i jest standardowym, konserwatywnym założeniem w ocenach strategicznych dla działań liniowych/punktowych w strefie brzegowej. Załączniki graficzne (m.in. Rysunek 35) oraz tabele w załączniku nr 6 i nr 8 przedstawiają szerszy kontekst przestrzenny (zasięg potencjalnych oddziaływań na obszary chronione), co nie jest sprzeczne z założeniem bufora – jest ono traktowane jako minimalny zasięg bezpośredni, a ocena obejmuje również oddziaływania pośrednie i skumulowane. Definicje oddziaływań – w rozdziale 5.7 oraz załączniku nr 6 przedstawiono jasny podział oddziaływań według charakteru (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane), czasu trwania (krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe) oraz kierunku (pozytywne/negatywne). Kryteria oceny istotności (znaczące/nieznaczące) zostały określone w rozdziale 5.7.7.2 (dla obszarów chronionych) oraz w metodologii (rozdział 2.2) – uwzględniają m.in. skalę, odwracalność, czas trwania i zgodność z celami ochrony. Wrażliwość elementów ekosystemu – nie została pominięta. W rozdziale 5.1 (stan aktualny) opisano szczegółowo poszczególne komponenty środowiska, w tym ich wrażliwość (np. siedliska 1210, 1230, 2110–2130, awifauna, ssaki morskie). W rozdziale 5.7 oraz załącznikach nr 6–9 wskazano, które elementy są najbardziej narażone na negatywne oddziaływania i przypisano do nich konkretne działania minimalizujące (rozdział 6 i 8). Pełna, ilościowa metodyka z precyzyjnymi kryteriami wrażliwości i prognozami modelowymi jest wymagana na etapie OoŚ dla konkretnych przedsięwzięć (decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach), a nie na poziomie strategicznym SOoŚ.

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
90	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POŚ			<p>Opis oddziaływania na środowisko w ocenie oddziaływania na środowisko w prognozie OŚ</p> <p>Pomimo rozległości opisu stanu środowiska i wykorzystania nowych danych np. z Państwowego Monitoringu Środowiska, nie ma on związku z celami SOOŚ. Zwłaszcza, zamieszczony opis nie umożliwia określenia rodzajów i skali oddziaływań. Nie jest jasne co autorzy Prognozy rozumieją przez zapis „obszary chronione w zasięgu odcinka linii brzegowej”? Brakuje charakterystyki dna morskiego, czy strefy brzegowej pod kątem występowania cennych gatunków i siedlisk na poszczególnych odcinkach brzegu. Wobec takiego podejścia dalsza ocena ma charakter ogólny i tylko w przypadku awifauny podparta jest literaturą. Opis oddziaływań nie pozwala na ich identyfikację na konkretnych, wskazanych w POBM odcinkach brzegu w odniesieniu do walorów przyrodniczych, co powinno stanowić podstawę do rekomendacji dot. zapisów POBM. Brakuje informacji o gatunkach związanych z brzegiem np. zmieracek plażowy, mikołajek nadmorski. Brakuje odniesienia do wpływu na tarliska ryb. Brakuje detalicznej oceny siedlisk z załącznika I Dyrektywy siedliskowej (tabele w załącznikach nie rozwiązują tego problemu). Szczególną uwagę należy zwrócić na cennosc siedliska 1160</p> <p>— duże płytkie zatoki i występujące w strefie brzegowej trzcinowiska. Niezwykle istotny jest kontekst oceny stanu ochrony siedliska 1160, której wyniki są raportowane do KE. Jednym ze wskaźników oceny jest „antropogenizacja strefy brzegowej”, która nasila się w wyniku działań związanych z ochroną brzegów morskich. Wątek ten stanowczo wymaga uzupełnienia. Brakuje wyników analizy przyjętych planów ochrony i planów zadań ochronnych. W wielu fragmentach przyjęto założenie o potencjalnie pozytywnym wpływie działań bez wykazania mechanizmu tego oddziaływania.</p> <p>W Załączniku nr 6 — „Szczegółowa analiza oddziaływań planowanych rodzajów działań zaplanowanych w projekcie POBM” nie przedstawiono analizy oddziaływania opasek brzegowych, bardzo często stosowanych do ochrony brzegów morskich, a powodujących liczne skutki uboczne na plaży i w podbrzeżu. Okładziny brzegowe (Zal. 6.5) nie są tożsame z opaskami i ich oddziaływanie na strefę brzegową i środowisko przyrodnicze różni się od oddziaływania opasek. Nie przeprowadzono również analizy oddziaływania ostróg brzegowych, które obecnie są stosowane coraz częściej wzdłuż polskiego wybrzeża.</p> <p>We wszystkich załącznikach nr 6.4+6.8 dla jednego komponentu środowiska: Różnorodność biologiczna i obszary chronione wskazano negatywne oddziaływanie. Jakże zatem zaproponowano środki minimalizujące, aby złagodzić i zapobiec negatywnemu oddziaływaniu zadań Programu na te komponenty środowiska, w szczególności na obszary chronione?</p> <p>W Załączniku nr 8 — „Wpływ prac w ramach POBM na obszary chronione” często przytaczane jest sformułowanie</p>		wyjaśniona	<p>1. W Prognozie wskazano oddziaływania bezpośrednie i pośrednie, znaczące i nieznaczące w odniesieniu do komponentów środowiska, a ich zestawienie i uszczegółowienie przedstawiono w załącznikach, w tym w Załączniku nr 6 (analiza oddziaływań według rodzajów prac) oraz w zestawieniach dla obszarów chronionych.</p> <p>2. Wyjaśniamy, iż przez zapis „obszary chronione w zasięgu odcinka linii brzegowej” rozumie się formy ochrony przyrody obejmujące linię brzegową, bądź zlokalizowane w pasie technicznym (co zostało wyjaśnione w Prognozie - tabela 16).</p> <p>3. Prognoza odnosi się do siedlisk z załącznika I Dyrektywy siedliskowej, w tym do siedliska 1160 - duże płytkie zatoki (z charakterystyką i odniesieniem do oceny stanu ochrony). Natomiast szczegółowe rozpoznanie lokalizacji stanowisk gatunków (np. mikołajek nadmorski, zmieracek plażowy), tarlisk i miejsc wrażliwych na poszczególnych odcinkach robót jest właściwe dla etapu przygotowania konkretnych zadań – zależy od dokładnej lokalizacji i parametrów prac, które nie są rozstrzygnięte na poziomie Programu ramowego.</p> <p>4. W Załączniku nr 6 - „Szczegółowa analiza oddziaływań planowanych rodzajów działań zaplanowanych w projekcie POBM” przedstawiono analizę oddziaływania opasek brzegowych oraz ostróg brzegowych - zakładka: Budowa umocnień brzegowych.</p> <p>5. Środki minimalizujące zostały przedstawione w rozdziale 6 Prognozy (działania minimalizujące znaczące negatywne oddziaływania), a dodatkowo uzupełnione w rozdziale 8 (zalecenia prośrodowiskowe i preferencje doboru rozwiązań mniej ingerujących). Ponadto działania minimalizujące zostały przyporządkowane konkretnym obszarom chronionym - w ramach Załącznika nr 8 do Prognozy.</p> <p>6. Metoda ochrony brzegów o charakterze odwracalnym o niższej ingerencji w środowisko - odnosi się do rozwiązań wskazanych w ramach rozdziału 7 Prognozy. Przykładami takich rozwiązań mogą być działania polegające na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sadzeniu roślinności na wydmach i brzegu, co stabilizuje grunt, redukuje erozję wietrzną i wodną oraz wspiera bioróżnorodność; - stosowaniu rozwiązań opartych o naturalne materiały zamiast betonowych elementów, np. falochronów utworzonych z nasympów kamiennych, biodegradowalnych mat i bal, plotków i grodz faszyznowych.
91	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POŚ			<p>Niewystarczająca analiza Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 września 2022 r. w sprawie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego</p> <p>W Prognozie, w sposób ogólny odniesiono się do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 września 2022 r. w sprawie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz przebiegu granicznej linii ochrony brzegu morskiego (Dz. U. 2022 poz. 1998) bez analizy zapisów Programu w odniesieniu do tego rozporządzenia. Program przewiduje realizację zadań również na odcinkach brzegu morskiego o minimalnym poziomie bezpieczeństwa brzegu określonym na „20”, tj. dla odcinka brzegu morskiego, którego zaplecze zabezpiecza się przed zdarzeniami sztormowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia wynoszącym raz na 20 lat, stosowany w szczególności dla obszarów niezainwestowanych, nieużytków, lasów, pastwisk, w których dopuszcza się cofanie linii brzegu.</p> <p>Przeprowadzona analiza jest pobieżna i nie uwzględniła faktu, że na wielu odcinkach brzegu morskiego wskazanych do ochrony, taka potrzeba nie zachodzi. Np. dla Mierzei Wiślanej od km 0,00 do km 23,00, gdzie brak zainwestowania, a Mierzeja Wiśłana i Zalew Wiślany to obszar chroniony w ramach europejskiej sieci Natura 2000 (PLH280007) oraz Park Krajobrazowy. Innym przykładem może być Zalew Wiślany, również położony w granicy obszarów Natura 2000, którego całą długość brzegów włączono do Programu, gdzie aż 7 odcinków brzegu poziom bezpieczeństwa określono na „20”.</p>		nieuwzględniona	<p>Prognoza oddziaływania na środowisko odnosi się do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 września 2022 r. w sprawie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz przebiegu granicznej linii ochrony brzegu morskiego (Dz. U. 2022 poz. 1998) w sposób adekwatny do ramowego charakteru dokumentu strategicznego. Rozporządzenie nakłada na administrację morską obowiązek zapewnienia określonych poziomów bezpieczeństwa (20; 50-, 100-, 200- i 500-letnich). POBM realizuje ten obowiązek poprzez zasadę selektywnej aktywnej ochrony – działania są podejmowane wyłącznie na odcinkach szczególnie narażonych na erozję, gdzie procesy te zagrażają bezpośrednio cztowiekowi, mieniu lub infrastrukturze. Na odcinkach o poziomie bezpieczeństwa „20” (obszary niezainwestowane, nieużytki, lasy, pastwiska) rozporządzenie dopuszcza cofanie linii brzegu, co jest wprost uwzględnione w założeniach Programu (preferencja działań biologicznych, brak sztywnych umocnień tam, gdzie nie ma potrzeby).</p> <p>Przykłady wskazane w uwadze zostały uwzględnione w analizie przestrzennej Prognozy (załącznik nr 8 oraz rozdział 5.7.7.2). Ostateczna realizacja działań na tych odcinkach będzie weryfikowana na etapie przygotowania konkretnych zadań, z uwzględnieniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • corocznego monitoringu stanu brzegu, • celów ochrony obszarów Natura 2000 (m.in. PLH280007) i planów ochrony parków krajobrazowych, • obowiązku uzgodnienia z właściwymi organami ochrony przyrody. <p>Szczegółowa analiza zgodności z Rozporządzeniem na poziomie każdego odcinka nie jest możliwa ani wymagana na etapie strategicznym SOOŚ.</p>
92	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POŚ			<p>Brak rozwiązań alternatywnych</p> <p>W dokumencie nie skonkretyzowano żadnych propozycji alternatywnych rozwiązań proponowanych działań ochronnych w stosunku do konkretnych wybranych obszarów. Jest to wymóg konieczny wynikający z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – art. 51 ust.2 pkt 3b ustawy (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, 1535).</p> <p>Uzasadnienie jest delegowanie analizy rozwiązań alternatywnych Programu na etap oddziaływania na środowisku wybranych Jego elementów (zadań).</p>		nieuwzględniona	<p>Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. d ustawy OoŚ w prognozie należy przedstawić rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych. Prognoza (rozdział 7) spełnia ten wymóg na poziomie adekwatnym do charakteru dokumentu. POBM jest dokumentem strategicznym, ramowym i wieloletnim – nie określa szczegółowych parametrów technicznych, dokładnych lokalizacji ani terminów realizacji wszystkich przyszłych działań (są one uzależnione od wyników corocznego monitoringu stanu brzegu, warunków pogodowych i występowania sztormów). Z tego względu nie jest możliwe przeprowadzenie na etapie SOOŚ pełnego, szczegółowego wariantowania dla każdego odcinka wybrzeża (np. porównanie konkretnych projektów budowli w precyzyjnych lokalizacjach).</p> <p>W Prognozie wskazano jednak kierunek preferencji dla rozwiązań alternatywnych mniej ingerujących i bardziej odwracalnych.</p> <p>Szczegółowa analiza rozwiązań alternatywnych jest obowiązkowa i będzie przeprowadzona na etapie postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla konkretnych zadań inwestycyjnych (art. 62 ust. 2 ustawy OoŚ). Na tym etapie inwestor (Urząd Morski) musi wykazać, że wybrany wariant jest najkorzystniejszy środowiskowo przy jednoczesnym zapewnieniu wymaganego poziomu bezpieczeństwa brzegu określonego w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z 14 września 2022 r.</p> <p>Delegowanie analizy rozwiązań alternatywnych na etap OoŚ dla konkretnych przedsięwzięć wynika wprost z dwustopniowego systemu ocen oddziaływania na środowisko i jest zgodne z art. 52 ust. 1 ustawy OoŚ (dostosowanie szczegółowości prognozy do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu).</p>
93	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POŚ			<p>Niewystarczające rekomendacje w prognozie</p> <p>Jak podyano na str. 194 Prognozy, W ramach wyników Prognozy wskazano również konieczność zaniechania/modyfikacji działań, które ze względu na dość ogólne wskazanie co do możliwości prowadzenia pewnych grup działań na dość długich odcinkach wybrzeża, mogłyby zostać zaplanowane również w lokalizacjach, w których spowodowałyby znaczące szkody środowiskowe. Mowa tu o 4 obszarach chronionych oraz jednym projektowanym obszarze ochrony w formie rezerwatu, gdzie planowane w ramach POBM prace mogą stać w sprzeczności z niektórymi celami ochrony być sprzeczne z celami ochrony. Do obszarów tych należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Woliński Park Narodowy; • Rezerwat przyrody Białodrzew Kopicki; • Rezerwat przyrody Kepa Redłowska; • Rezerwat przyrody Przylądek Rozewski; • planowany rezerwat przyrody Podmorski Ogród Gdyni (zlokalizowany w zasięgu obszaru Natura 2000 PLH220105 Klify i Rąfy Kamienne Orłowa). <p>W związku z powyższym, wskazuję sie konieczność wyłączenia odcinków wybrzeża z prowadzenia prac obejmujących ochronę brzegów w zasięgu Wolińskiego Parku Narodowego, 2 istniejących rezerwatów, 1 planowanego rezerwatu oraz modyfikację zakresu działań w zasięgu 1. rezerwatu (Przylądek Rozewski). Pozwoli to na zachowanie cennych i unikalnych elementów krajobrazu jakimi są klify, wraz z mozaiką siedlisk w ich otoczeniu.” W kontekście Ustawy o ochronie przyrody, zakazów obowiązujących w parkach narodowych i rezerwach oraz zapisów wynikających z obowiązujących planów i celów ochrony takie wyłączenia są niewystarczające. Nie przedstawiono żadnych przesłanek dla zadań zaproponowanych w rezerwach przyrody: Słone Łąki, Mechelińskie Łąki, Mewia Łacha, Helskie Wydmy, Widowo, Wydmy pomiędzy Dżwirzynem, a Grzybowem, Mierzeja Sarbska, Klif w Dziwnówku, Klif w Łukęcinie (jeden z nielicznych już odcinków</p> <p>z zachowanym w stanie naturalnym fragmentów klifu żywego, położony z dala od zabudowań Łukęcina). W Prognozie nie wskazano konieczności wyłączenia tych odcinków wybrzeża z prowadzenia prac obejmujących ochronę brzegów. Proponowane działania w ramach Programu nie są zgodne z celami ochrony ww. rezerwatów przyrody.</p> <p>Nie zgadzamy się z oceną dotyczącą oddziaływań planowanych zadań Programu w odniesieniu do tych rezerwatów i proponujemy wyłączenie działań ochronnych ingerujących w przebieg naturalnych procesów kształtujących procesy akumulacji iabrazji, warunkujących</p>		wyjaśniona	<p>Program ochrony brzegów morskich nie ustanawia odstępstw od zakazów wynikających z ustawy o ochronie przyrody i nie może być interpretowany jako podstawa do realizacji prac sprzecznych z reżimem ochronnym obszarów chronionych. Program ma charakter ramowy i wskazuje katalog możliwych typów działań, przy czym ich zastosowanie jest selektywne i każdorazowo uzależnione od lokalnych uwarunkowań oraz wymogów prawnych. Dopuszczalność i zakres prac w obszarach chronionych są rozstrzygane na etapie konkretnych zadań, w ramach właściwych uzgodnień i procedur (w tym środowiskowych – jeżeli będą wymagane), z uwzględnieniem celów ochrony oraz obowiązujących zakazów.</p> <p>Należy podkreślić, że w ramach POBM nie planuje się prowadzenia prac w granicach parków narodowych. Obszar Słowińskiego Parku Narodowego został wyłączony z realizacji działań Programu, dodatkowo w Prognozie, zarekomendowano również wyłączenie z prac odcinka wybrzeża w zasięgu Wolińskiego Parku Narodowego.</p> <p>W odniesieniu do rezerwatów przyrody Prognoza nie wprowadza generalnego wyłączenia wszystkich rezerwatów z POBM, natomiast wskazuje wyłączenia/modyfikacje dla tych obszarów, dla których na poziomie strategicznym zidentyfikowano ryzyko znaczących oddziaływań lub sprzeczności z celami ochrony. W pozostałych przypadkach dopuszczalność i zakres ewentualnych prac będą każdorazowo rozstrzygane na etapie przygotowania konkretnych zadań, z uwzględnieniem celów ochrony, zakazów ustawowych oraz wymaganych uzgodnień i decyzji.</p>
94	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POŚ			<p>ciąg dalszy uwagi dot. niewystarczających rekomendacji Prognozy: Na str. 124 Prognozy przytoczono zapis „Zgodnie z Konwencją Helsińską, działania podejmowane w strefie brzegowej powinny uwzględniać konieczność zachowania naturalnej dynamiki procesów brzegowych. Zasada ta została rozwinięta w Zaleceniu 15/1 z dnia 1 marca 1994 r. oraz Zaleceniu 16/3 z dnia 15 marca 1995 r., które wskazują na potrzebę ograniczania ingerencji prowadzących do trwałej stabilizacji brzegu kosztem naturalnych procesów. Zalecenia nakazują chronić naturalny charakter przyrody strefy przybrzeżnej w odległości 100-300 m od brzegu oraz dynamikę procesów brzegowych, co przekłada się na zalecenie ochrony wszystkich ekosystemów przybrzeżnych wraz z kształtującymi je procesami. Nadmierne ograniczenie erozji oraz trwałe usztywnienie linii brzegowej mogą prowadzić do nieodwracalnej zmiany przyrody oraz krajobrazu”. W jaki sposób, w Prognozie uwzględniono przytoczone Zalecenia? Czy znalazły one odbicie w Zaleceniach dot. brakujących rozwiązań prośrodowiskowych/Rekomendacjach przedstawionych w Prognozie.</p> <p>W naszej opinii nie uwzględniono wszystkich uwarunkowań realizacji zadań w odniesieniu do oddziaływania na formy ochrony przyrody, gatunki i siedliska będące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000. Nie przeprowadzono analizy konieczności realizacji zadań projektu Programu poza obszarami zabudowanymi, co zapewne znacznie ułatwłoby taką ocenę.</p>		nieuwzględniona	<p>Prognoza wprost przytacza i uwzględnia zalecenia Konwencji Helsińskiej oraz HELCOM Recommendation 16/3 (Preservation of Natural Coastal Dynamics) na str. 124 (rozdział 5.6) oraz w rozdziale 1.2 (ocena powiązań z dokumentami strategicznymi). Zalecenia te zostały uwzględnione w następujący sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program przyjmuje zasadę selektywnej aktywnej ochrony – działania są realizowane wyłącznie na odcinkach szczególnie narażonych na erozję, gdzie procesy te zagrażają bezpośrednio człowiekowi, mieniu lub infrastrukturze (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 14 września 2022 r.). Na pozostałych odcinkach dopuszcza się naturalne cofanie linii brzegu i zachowanie dynamiki procesów brzegowych; • W rozdziale 5.7.7.2 oraz załączniku nr 8 Prognozy przeprowadzono analizę oddziaływań na obszary chronione i przedmioty ochrony Natura 2000, wskazując odcinki, na których stwierdzono potencjalne sprzeczności z celami ochrony (m.in. Woliński Park Narodowy, rezerwat klifowy, planowany rezerwat „Podmorski Ogród Gdyni”). Dla tych lokalizacji zaproponowano działania minimalizujące, modyfikację zakresu lub rezygnację z prac; • W rozdziałach 6 i 8 (działania minimalizujące oraz zalecenia dot. brakujących rozwiązań prośrodowiskowych) wskazano wyraźną preferencję dla rozwiązań mniej ingerujących i odwracalnych (biotechnicznych, opartych na naturalnych materiałach, stabilizacja wydm roślinnością), co jest bezpośrednim odzwierciedleniem zaleceń HELCOM 16/3. <p>Analiza konieczności realizacji zadań poza obszarami zabudowanymi nie jest wymagana na poziomie strategicznym SOOŚ. Program nie jest dokumentem planistycznym ani inwestycyjnym o precyzyjnych lokalizacjach – jest narzędziem finansowym administracji morskiej realizującym ustawowy obowiązek ochrony brzegu. Szczegółowa weryfikacja potrzeby działań na każdym odcinku (w tym poza obszarami zabudowanymi) następuje na etapie przygotowania konkretnych zadań, na podstawie corocznego monitoringu stanu brzegu oraz uzgodnień z organami ochrony przyrody (w tym w procedurze DŚU).</p>

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
95	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM/POŚ			<p>nieprawidłowe powołanie na monitoring brzegowy</p> <p>Stwierdzenie w Prognozie (str. 195), „Brak realizacji założeń projektu POBM przyspieszy erozję linii brzegowej, zwiększy zagrożenie powodziąmi sztormowymi, efektem identyfikowanych następstw będzie utrata siedlisk, zagrożenie dla ludzi ich mienia i infrastruktury, zmniejszenie atrakcyjności turystycznej obszarów wybrzeża” deprecjonuje dotychczasowe działania i rezultaty uzyskane w ramach programu realizowanego w latach 2004-2023. Podstawowym założeniem ochrony brzegu morskiego zgodnym z dotychczasową Strategią, która uwzględniała również aspekt zmian klimatu (rozpatrywano 3 warianty wzrostu poziomu morza) nie powinno być rozszerzanie zabudowy na coraz dłuższe odcinki, lecz zabezpieczanie tych niewalczalnych rejonów, które były wyznaczone w poprzednim Programie, co i tak będzie wymagało zwiększonych nakładów finansowych. Zatem nie jest celowa ochrona przebiegającej długości brzegów w celu uzasadnienia większych nakładów. Należy raczej zmierzać do jej intensyfikacji, w najbardziej zagrożonych lokalizacjach np. stosując wielokształtowe sztuczne zasilanie, które pozwoli na zwiększenie jego efektywności i dłuższe utrzymywanie się refulatu na plaży i w podbrzeżu.</p> <p>Uważamy, że jeżeli realizacja Programu w latach 2004-2023 tylko w niewielkim stopniu pozwoliła na uzupełnienie deficytu osadów strefy brzegowej i uzyskanie planowanych rezultatów ochronnych, należy ją raczej intensyfikować w zaplanowanych wcześniej miejscach, zabiegając o zwiększenie środków na ten cel.</p> <p>Rozszerzenie obecnie procedowanego Programu do całego brzegu morskiego w odniesieniu do refulacji plaży i bardzo długich, nieprzerwanych odcinków lokalizacji umocnień np. km 69,2-81,1; km 89,1-96,6; km 229,0-233,5; km 320,8-333,97 może stać się przyczynkiem do jeszcze większej presji na strefę brzegową i jej środowisko przyrodnicze i wymuszać działania ochronne na coraz dłuższych odcinkach brzegu morskiego.</p> <p>Uzasadnienie dla planowanych działań w ramach Programu powinna być szczegółowa analiza wyników monitoringu strefy brzegowej, wykonanego w latach 2004-2023, która raczej nie była wyznacznikiem w pracach nad Projektem. Takiej analizy nie przedstawiono w procedowanym dokumencie Prognozy.</p> <p>Nowe lokalizacje powinny zdecydowanie wynikać z uaktualnianej analizy monitoringu. Bez realizacji tego podejścia, w postaci wykonania Studium aktualnej dynamiki brzegów morskich południowego Bałtyku, nie należy wprowadzać takich lokalizacji, jakie są zamierzone w projekcie Programu. Od momentu zakończenia prac nad „Strategią ochrony brzegów” oprócz badań dynamiki brzegów morskich na wycinkowych odcinkach, nie prowadzono kompleksowych ocen w systemie abrazyjno-akumulacyjnym brzegów południowego Bałtyku. W tej sytuacji zalecane jest połączenie największych starań na wykonanie powtórnych badań na całym brzegu morskim i wykonanie analiz porównawczych w świetle, których możliwe będzie zweryfikowanie zasadności założeń projektu Programu i jego oddziaływania na</p>		nieuwzględniona	<p>Stwierdzenie na str. 195 Prognozy („Brak realizacji założeń projektu POBM przyspieszy erozję linii brzegowej, zwiększy zagrożenie powodziąmi sztormowymi...”) jest w pełni prawidłowe i nie deprecjonuje wyników poprzedniego Programu (2004–2023).</p> <p>POBM nie zakłada rozszerzania ochrony na cały brzeg morski ani sztywnej stabilizacji całej linii brzegowej. Program przyjmuje zasadę selektywnie aktywnej ochrony – działania są podejmowane wyłącznie na odcinkach szczególnie narażonych na erozję, gdzie procesy te realnie zagrażają człowiekowi, mieniu lub infrastrukturze (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 14 września 2022 r.). Na odcinkach o poziomie bezpieczeństwa „20” (obszary niezainwestowane, lasy, pastwiska) dopuszcza się naturalne cofanie linii brzegu.</p> <p>Wyniki monitoringu stanu brzegu morskiego z lat 2004–2023 (prowadzonego corocznie przez Urzędy Morskie) zostały uwzględnione jako podstawa diagnozy problemu i wyboru odcinków w obecnym projekcie POBM. Monitoring potwierdził utrzymanie kubatur profilu poprzecznego brzegu na porównywalnym poziomie dzięki cyklicznym zabiegom refulacji i konserwacji umocnień. Nie jest jednak wymagane przeprowadzenie na poziomie strategicznym SOOśs odrębnej, kompleksowej analizy ex-post całego poprzedniego Programu – taka weryfikacja następuje na bieżąco poprzez monitoring operacyjny i będzie kontynuowana w latach 2026–2040.</p> <p>Szczegółowa analiza aktualnej dynamiki brzegów (w tym powtórne badania na całym brzegu) nie jest zadaniem Prognozy. Jest ona realizowana w ramach corocznego monitoringu UM i stanowi podstawę doboru lokalizacji konkretnych zadań inwestycyjnych. Rozszerzenie zakresu Programu nie jest „przyczynkiem do większej presji” – Program nie kształtuje polityki przestrzennej JST ani nie wpływa na lokalne plany zagospodarowania.</p>
96	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM/POŚ			<p>Sprzeczność z celami ochrony środowiska</p> <p>Założenia coraz bardziej rozszerzanej ochrony hydrotechnicznej nie są zgodne z istniejącymi zapisami o obszarach chronionych i celami ochrony środowiska na różnych poziomach, czego nie wykazano w procedowanym dokumencie Prognozy.</p> <p>Celem ochrony brzegów morskich nie powinna być jego całkowita zabudowa, lecz ochrona infrastruktury i walorów różnego typu, tam gdzie jest to bezwzględnie konieczne, tj. na terenach zurbanizowanych tam, gdzie może być zagrożone życie i mienie ludzi. Nie należy chronić przyrody przed nią samą.</p>		wyjaśniona	<p>Program nie zakłada „całkowitej zabudowy” brzegu. Przyjmuje podejście selektywnie aktywne – działania ochrony brzegu mają być podejmowane wyłącznie na odcinkach, gdzie wystąpi faktyczna konieczność (stwierdzenie zagrożenia), w zakresie niezbędnym do utrzymania wymaganych poziomów bezpieczeństwa brzegu i ochrony zaplecza.</p> <p>W Prognozie oceniono zagrożenia Programu na obszary chronione i cele ochrony środowiska, w tym w odniesieniu do obszarów Natura 2000 (cele i przedmioty ochrony, integralność i spójność sieci). W przypadku stwierdzenia znaczącego oddziaływania, wskazano rozwiązania je ograniczające (minimalizacja, modyfikacja zakresu lub wyłączenia dla najbardziej wrażliwych obszarów).</p> <p>Jednocześnie Prognoza wskazuje potrzebę preferowania rozwiązań mniej ingerujących i bardziej odwracalnych, a trwała zabudowa hydrotechniczna powinna być stosowana wyłącznie tam, gdzie jest to uzasadnione i inne rozwiązania nie są wystarczające.</p>
97	17.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Morski w Gdyni (Instytut Morski)	POBM/POŚ			<p>Wniosek końcowy</p> <p>POBM powinien zostać zweryfikowany pod kątem celu i zakresu. Dokument Prognozy mimo znacznej obszerności jest mało informatywny, chaotyczny i nieczytelny. Wymaga odnośnienia się do licznych załączników. Prognoza oś wymaga doprecyzowania metodyki oceny oddziaływań, uporządkowania struktury, wzmocnienia części analitycznej kosztem części deklaratywnej (z uzupełnieniem literatury), przedstawienia oceny stanu i dynamiki przybrzeżnej strefy morza, co stanowi podstawę do oceny celowości lokowania tam zadań Programu, przedstawienia scenariuszowego podejścia do zmian klimatu i rozwiązań alternatywnych, które są wymagane. Dokument wymaga ponadto uzupełnienia założeń uwzględniających obowiązujące przepisy prawa oraz rekomendacji, zwłaszcza w zakresie wyłączenia z działań technicznych ochrony brzegów wszystkich rezerwatów przyrody, parków narodowych.</p>		nieuwzględniona	<p>Cel i zakres POBM wymagają z obowiązków ustawowych administracji morskiej i nie wymagają weryfikacji. Program ma charakter ramowy i realizuje ustawowy obowiązek poprzez selektywnie aktywną ochronę – działania wyłącznie na odcinkach szczególnie narażonych na erozję zagrażającą człowiekowi, mieniu lub infrastrukturze. Na pozostałych odcinkach dopuszcza się naturalne procesy brzegowe.</p> <p>Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona zgodnie z art. 51 i 52 ustawy OÖS oraz uzgodnieniem zakresu i stopnia szczegółowości wydanym przez właściwe organy. Jest dokumentem strategicznym dla programu ramowego (POBM), a nie szczegółowym projektem inwestycyjnym. Jej obszerność wynika z obowiązku kompleksowego omówienia wszystkich elementów wymaganych ustawą.</p> <p>Prognoza posiada standardową, logiczną strukturę, wymaganą dla dokumentów SOOśs. Odwołania do załączników są konieczne i zgodne z praktyką strategicznych ocen (załączniki nr 6–9 – zawierają szczegółowe tabele i analizy, które nie mogłyby być w pełni umieszczone w tekście głównym).</p> <p>Część analityczna – dominuje nad deklaratywną (rozdział 5 – stan środowiska i ocena oddziaływań; rozdział 5.7 – przewidywane skutki; załączniki 6–9). Rozdziały 6 i 8 zawierają szczegółowe działania minimalizujące i prośrodowiskowe.</p> <p>Uwaga nie wskazuje konkretnych nieprecyzyjnych sformułowań ani elementów wymagających korekty.</p>
98	18.02.2026	e-mail	inna	Państwowa Rada Ochrony Przyrody – Komisja ds. Ochrony Ekosystemów	POBM			<p>Program jest nowelizacją poprzedniego programu pod tą samą nazwą, obowiązującego do 2025 r. Nowy program ma objąć lata 2026 – 2040, a jego głównym celem jest „...zabezpieczenie linii brzegowej na poziomie odpowiadającym stanowi z 2023 r. z zastosowaniem selektywnie aktywnej ochrony, tj. ochrony szczególnie narażonych na erozję odcinków, przy jednoczesnym ograniczaniu skali erozji na całej długości wybrzeża.”</p> <p>Dynamika brzegu morskiego w Polsce jest znana, badana od lat 50-tych XX w i opisana w wielu publikacjach naukowych i technicznych raportach. Na poziomie międzynarodowym, strategia walki z erozją na Bałtyku została określona w dokumencie HELCOM w 1995 roku, jako rekomendacja 16/95, gdzie wprost stwierdza się, że ochrona brzegów powinna być ograniczona do obszarów o cennej infrastrukturze, podczas gdy w pozostałych miejscach procesy brzegowe powinny być pozostawione w naturalnej dynamice. Zgodnie ze współczesnym podejściem do ochrony środowiska w Unii Europejskiej, należy uwzględnić naturalną dynamikę ekosystemów, a interwencję ograniczać do koniecznych sytuacji. Zjawiska takie jak falowanie, erozja, poziom morza, czy temperatura, są elementami zmiany klimatu wymagającymi adaptacji a nie walki - z wyjątkiem obszarów, na których zagrożone są dobra cywilizacyjne.</p> <p>Szczegółowe opracowania wartości przyrodniczych morskiej strefy brzegowej (np. Łabuz 2013; Łazarus i in. 2025), czy nowe opracowania związane z wdrażaniem Rozporządzenia UE 1991/2024 o odbudowie zasobów przyrodniczych, wyraźnie wskazują na szkodliwość każdej ingerencji technicznej dla naturalnego dynamicznego środowiska (zarówno tzw. miękkiej ingerencji, czyli refulacji, jak i twardej, czyli betonowych umocnień).</p> <p>Procesy dynamiki brzegu morskiego nie są zagrożeniem dla siedlisk przyrodniczych pasa brzegowego, takich jak kify i wydmy (jak próbuje sugerować Program i prognoza oddziaływania na środowisko), ale podstawowym czynnikiem podtrzymującym istnienie i dobry stan tych ekosystemów. Obowiązek odbudowy tych siedlisk, wynikający z Rozporządzenia UE 1991/2024 o odbudowie zasobów przyrodniczych można zrealizować tylko zapewniając więcej miejsca dla naturalnych procesów brzegowych, a nie walcząc z nimi.</p> <p>W ślad za w pełni uzasadnionymi merytorycznie opiniami, będącymi podstawą protestów przedłożonych przez morskie instytuty badawcze (Instytut Oceanologii PAN, Morski Instytut Rybacki Państwowy Instytut Badawczy, Wydział Geografii i Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego), stwierdzamy, że należy od nowa zdefiniować zakres odpowiedzialności państwa w strefie brzegowej, z uwzględnieniem procesów naturalnych, a zapis o utrwaleniu linii brzegowej wg pomiarów z konkretnego roku używamy nie tylko za anachroniczny, ale także powodujący wymierne straty ekonomiczne, liczone w milionach złotych rocznie.</p>	<p>Cytowana literatura:</p> <p>Łabuz T.A., 2013. Raport Sposoby ochrony brzegów morskich i ich wpływ na środowiska przyrodnicze polskiego wybrzeża Bałtyku. Wyd. Fundacja WWF, Warszawa, p.1-178</p> <p>Łazarus M., Bociąg K., Moskalewicz D., Wróblewska A., Afranowicz-Cieślak R. 2025. Krajowy plan odbudowy zasobów przyrodniczych w Polsce – wkład do planu obejmujący siedliska przyrodnicze 2110, 2120, 2130, 2140. Projekt LIFE for Dunes PL. Gdańsk.</p>	nieuwzględniona	<p>Procedowany obecnie projekt POBM jest kontynuacją wygasłego w 2023 r. programu wieloletniego “Program ochrony brzegów morskich” realizowany na mocy ustawy z dnia 28 marca 2003 r. Na podstawie prowadzonego przez okres realizacji ww. ustawy monitoringu zmiany linii brzegowej potwierdzono występowania niebezpiecznego zjawiska postępującej erozji brzegu morskiego i zaniku plaż. Przyjęcie stanu linii wg. stanu z 2023 r. jest jedynie punktem odniesienia (średnią z lat prowadzenia monitoringu).</p> <p>Zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej obowiązkiem urzędów morskich jest budowa, utrzymywanie i ochrona umocnień brzegowych, wydm i zaleśień ochronnych w pasie technicznym. Natomiast pas techniczny jest strefą wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu, jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Projektowany POBM jest przede wszystkim planowanym transparentnym narzędziem finansowym do ochrony brzegów morskich zgodnie z wytyczną przywołaną powyżej. Jego głównym celem jest monitorowanie stanu linii brzegowej, które pozwala na określenie dokonywanych potrzeb i konieczności podjęcia działań. Reasumując, zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczone do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych.</p> <p>Reasumując działania określone w POBM i podejmowane przez administrację morską oparte są na akcie prawa stanowionego. Rekomendacje Komisji Helsińskiej nie są obligatoryjne w sensie prawnym, co oznacza, że nie mają mogą bezpośrednio wiążącego prawa międzynarodowego, czy krajowego, niemniej jednak wszędzie tam, gdzie będzie to możliwe zostaną one uwzględnione przy planowaniu i realizacji prac ochronnych.</p>
99	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM/POŚ	Cały dokument	Cały dokument	<p>W dokumentach zjawisko erozji brzegów jest jednoznacznie oceniane jako negatywne, podczas gdy należałoby to zjawisko uznać za naturalne, a jedynie przeciwdziałać jego zachodzeniu na odcinkach wybrzeża w obrębie miejscowości nadmorskich (tam, gdzie zagrożone jest mienie lub życie ludzkie) lub w miejscach występowania infrastruktury krytycznej.</p>		wyjaśniona	<p>Zapis ten nie dotyczy opisu pochodzenia zjawiska erozji (naturalnego, czy antropogeniczne), a jego działania które ma szereg negatywnych (również poprzez działalność człowieka, np. zadyptywanie wydm) skutków dla środowiska naturalnego. Projekt POBM jest dokumentem o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Przedstawione w nim działania i ich przestrzenny oraz czasowy zakres są wersją maksymalną, z dużym prawdopodobieństwem zakres prac będzie znacznie mniejszy. Jednocześnie należy zaznaczyć, że zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej obowiązkiem urzędów morskich jest budowa, utrzymywanie i ochrona umocnień brzegowych, wydm i zaleśień ochronnych w pasie technicznym. Natomiast pas techniczny jest strefą wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu, jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Następnie w celu zapewnienia bezpieczeństwa brzegu morskiego w pasie technicznym określa się minimalne poziomy bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz położenie granicznej linii ochrony niezbędnej dla utrzymania brzegu w drodze rozporządzenia Ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej.</p>
100	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 1	Dotyczy zjawiska erozji: „Zjawisko to, przybierając na sile, stanowi poważne zagrożenie dla (...), a także dla cennego przyrodniczo środowiska strefy brzegowej.”	<p>Erozja nie powinna być oceniana jednoznacznie negatywnie w kontekście jej wpływu na środowisko przyrodnicze, które kształtowane jest przez procesy naturalne.</p>		wyjaśniona	<p>Zapis ten nie dotyczy opisu pochodzenia zjawiska erozji (naturalnego, czy antropogeniczne), a jego działania które ma szereg negatywnych (również poprzez działalność człowieka, np. zadyptywanie wydm) skutków dla środowiska naturalnego. Projekt POBM jest dokumentem o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Przedstawione w nim działania i ich przestrzenny oraz czasowy zakres są wersją maksymalną, z dużym prawdopodobieństwem zakres prac będzie znacznie mniejszy. Jednocześnie należy zaznaczyć, że zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej obowiązkiem urzędów morskich jest budowa, utrzymywanie i ochrona umocnień brzegowych, wydm i zaleśień ochronnych w pasie technicznym. Następnie w celu zapewnienia bezpieczeństwa brzegu morskiego w pasie technicznym określa się minimalne poziomy bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz położenie granicznej linii ochrony niezbędnej dla utrzymania brzegu w drodze rozporządzenia Ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej.</p>
101	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 1	„Obserwowane i przewidywane zmiany klimatu mają negatywny wpływ na funkcjonowanie strefy brzegowej. Oprócz dużego wzrostu poziomu morza negatywne zjawiska obejmują przede wszystkim wzrost częstotliwości powodzi sztormowych, wiążący się z częstym zalewaniem terenów nisko położonych oraz degradacją nadmorskich kifów i brzegu morskiego, co powoduje silną presję na infrastrukturę znajdującą się na tych terenach.”	<p>Autorzcy nie podają jakichkolwiek odniesień do skali zjawisk i upraszczają funkcjonowanie strefy brzegowej morza.</p>	<p>Wymagane byłoby doprecyzowanie określić: „obserwowany”, „przewidywany”, „negatywnie zjawiska”, „wzrost częstotliwości”, „częstsze zalewanie” itp.</p>	nieuwzględniona	<p>Projekt POBM jest dokumentem o charakterze strategicznym określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Oznacza to, że co do zasady jego treść przedstawia ogólne założenia, bez uściślenia zapisów o konkretne dane.</p> <p>Ponadto należy zauważyć, że urzędy morskie po każdym sztormie sporządzają raporty ze strat sztormowych. Oprócz monitorowania stanu brzegu, co roku zleca się wykonanie skaningu laserowego morskiej strefy brzegowej, w ramach którego pozyskiwane są dane przestrzenne obszaru wybrzeża w technologii lotniczego skanowania laserowego (topograficznego oraz batymetrycznego) i fotogrametrycznych zdjęć lotniczych, numerycznego modelu terenu (NMT), numerycznego modelu dna (NMD), zintegrowanego numerycznego modelu terenu (zNMT), numerycznego modelu pokrycia terenu (NMPT), znormalizowanego numerycznego modelu pokrycia terenu (zNMPT) oraz ortofotomapy lotniczej RGB i CIR.</p> <p>Rozbudowywanie Programu o tak obszerne szczegóły nie jest celowe dla dokumentów strategicznych. W związku z uzupełnieniem zapisów POBIE o informacje dot. dokumentów i materiałów stanowiących podstawę planowania działań, możliwe jest pozyskanie szczegółowych informacji bezpośrednio z tych źródeł.</p>
102	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Cały dokument	Np. „Na obszarach, gdzie wzrost poziomu morza jest największy, widać zwiększoną erozję brzegów morskich.”	<p>W dokumencie zastosowano twierdzenia ogólnikowe bez przytoczonych wartości, faktów i referencji.</p>		nieuwzględniona	<p>Projekt POBM jest dokumentem o charakterze strategicznym określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. W związku z tym rozbudowywanie Programu o obszerne szczegóły nie jest celowe. W związku z uzupełnieniem zapisów POBM o informacje dot. dokumentów i materiałów stanowiących podstawę planowania działań, możliwe jest pozyskanie szczegółowych informacji bezpośrednio z tych źródeł.</p>
103	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 1	„Wobec groźby rozerwania wałów wydmyowych”	<p>Termin „rozrywanie wałów” nie funkcjonuje w literaturze naukowej. Co jest rozumiane pod tym pojęciem?</p>		wyjaśniona	<p>Projekt POBM nie jest dokumentem o charakterze naukowym, a strategicznym określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Przez rozrywanie wałów wydmyowych rozumie się proces erozyjny, w którym spiętrzenia sztormowe niszczą nadbrzeżne wały wydmyowe, prowadząc do ich zwężania i obniżania. Jest to intensyfikowany przez zmiany klimatyczne proces, w którym morze wdziera się w głąb lądu. Pojęcie „rozerwanie wałów wydmyowych” funkcjonuje w polskim piśmiennictwie dotyczącym ochrony brzegu morskiego, geologii wybrzeża i planowania przestrzennego, pojawia się w opracowaniach naukowych i raportach dotyczących erozji i powodzi sztormowych na polskim wybrzeżu Bałtyku. Dlatego nie ma podstaw do uznania zastosowanego nazewnictwa jako nieoprawnego, podobnie jak pojęć bliskoznacznych tj. przerwanie wału, przebiecie wału, zerwanie ciągłości wału, przełom wału.</p>

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
104	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 1	„poprzez powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu”	Erozja jest procesem naturalnym, na który zmiana klimatu może wpływać do pewnego stopnia poprzez np. wzrost poziomu morza. Jak autorzy planują wyodrębnić tylko komponent związany ze zmianą klimatu z ogólnej erozji na brzegach morskich? Jak w tym wszystkim funkcjonują procesy długoterminowe i morfocykliczne na wybrzeżach w skali 25, 50 lub 200 lat?		wyjaśniona	Załącznik nr 1 Harmonogram rzeczowo-finansowy uwzględnia dokonywanie corocznego monitoringu brzegów morskich na całej ich długości. Dane przestrzenne obszaru wybrzeża morskiego pozyskiwane w technologii lotniczego skanowania laserowego, ortofotomapy oraz profili poprzecznych brzegu morskiego, pozwalają zebrać dane dotyczące zmian zachodzących wzdłuż brzegu morskiego oraz jak działają zastosowane zabezpieczenia. Dane z monitoringu skutecznie służą zapobieganiu i spowalnianiu oddziaływania sił natury na brzeg morski, są również wykorzystywane do aktualizacji map zagrożeń powodziowych.
105	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 1	„Zjawisko postępującej erozji jest głównie wynikiem wznoszącego poziomu morza, spowodowanego efektem cieplarnianym.”	Poziom morza wzrasta (i będzie wzrastał w przyszłości). Strategia ochrony brzegu (oraz związane z nią akty prawne) powinna dopuszczać „pogodzenie się z tym faktem” dla przynajmniej części odcinków wybrzeża, gdzie w efekcie takich zmian niezagrożone będzie mienie i życie ludzi.	Zjawisku erozji powinno się przeciwdziałać jedynie na odcinkach wybrzeża w obrębie miejscowości nadmorskich (tam, gdzie zagrożone jest mienie lub życie ludzi) lub w miejscach występowania infrastruktury krytycznej. Tymczasem dokument POBM wskazuje całą długość brzegu morskiego (z wyłączeniem Słowińskiego PN) jako potencjalne miejsce realizacji prac stabilizujących brzeg.	wyjaśniona	Projekt POBM jest dokumentem o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa.
106	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 1	„Aktualny Raport IPCC [...]”	Czy przedstawione dane odnoszą się do południowej części Morza Bałtyckiego czy stanowią ujęcie globalne?		wyjaśniona	W projekcie POBM w treści rozdziału 1 jest: “Aktualny Raport IPCC z 2023 r. wskazuje na średni, globalny wzrost poziomu od 15 do 23 cm do roku 2050 oraz dalsze wzrosty w zakresie od 28 cm do 55 cm do 2100 roku). Niemniej należy zwrócić uwagę, że ww. dane są podstawą do wniosków zawartch w raporcie odnośnie prawdopodobnego wzrostu średniego poziomu Morza Bałtyckiego do roku 2050 o wartość nieco powyżej 20 cm.
107	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 1	„Wieleletnie obserwacje zmian linii brzegowej, analizy oraz badania morfodynamiki strefy brzegowej wskazujące na długofalowe tendencje rozwoju abrazji brzegów wykazały, że jedynym skutecznym sposobem ochrony brzegów morskich jest stałe inwestowanie w narzędzia, które spowodują zapobieżeniu erozji wybrzeża w Rzeczypospolitej Polskiej.”	Czy uzasadnione jest inwestowanie w stabilizację brzegu na odcinkach poza miejscowościami nadmorskimi i bez infrastruktury krytycznej? Dodatkowo stwierdzenie „jedynym sposobem [...]” wskazuje na brak pogłębionej analizy rozwiązań alternatywnych. Jest to stwierdzenie dogmatycznie sprzeczne z podejściem analitycznym i naukowym. Ponadto, czy przytoczone obserwacje i analizy uwzględniają procesy neotektoniczne oraz bilans osadów strefy brzegowej morza w kontekście długoterminowego rozwoju form wybrzeża?	HELCOM wskazuje, że presja w postaci zaburzeń fizycznych wynikająca ze stosowania inżynierskich form stabilizacji brzegu powoduje nasilenie problemów przyrodniczych Morza Bałtyckiego np. poprzez zaburzenie naturalnego transportu osadów, prowadzące do erozji w sąsiednich odcinkach i utrudniające osiągnięcie dobrego stanu środowiska morskiego. W literaturze i politykach adaptacyjnych (UE/ONZ/IPCC) skuteczność ochrony brzegu jest zależna od kontekstu: typu brzegu, bilansu osadów, ekspozycji na sztorm, wartości komercyjnej i naturalnej wybrzeża, a także dostępnej przestrzeni na migrację form.	nieuwzględniona	Projekt POBM jest dokumentem o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych.
108	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM/POŚ	Cały dokument		POBM jest planowany na 15 lat. To zbyt długi okres, aby w sytuacji przemian klimatycznych planować działania stabilizujące brzeg w kontekście również ich oddziaływania na środowisko. Tak długa perspektywa czasowa sprawia, że przedstawione analizy cechuje zbyt wysoki poziom ogólności, który uniemożliwia rzetelną strategiczną ocenę wielu oddziaływań.	Prognoza nie uwzględnia długoterminowych skutków zmiany dynamiki sztormów i sztormowości spowodowanych z kolei zmianą klimatu.	nieuwzględniona	Projekt POBM jest dokumentem o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Przedstawione w nim działania i ich przestrzenny oraz czasowy zakres są wersją maksymalną, z dużym prawdopodobieństwem zakres prac będzie znacznie mniejszy. Przedstawione szerokie ramy czasowe i przestrzenne umożliwiają elastyczne reagowanie na potrzeby, które w perspektywie 5-letniej nie zawsze są możliwe do przewidzenia. Konkretnie terminy określone są w dokumentach operacyjnych, podczas przetargów na wykonanie działań itp. Ponadto należy zauważyć, że urzędy morskie po każdym sztormie sporządzają raporty ze strat sztormowych. Oprócz monitorowania stanu brzegu, co roku zlecane jest wykonanie skaningu laserowego morskiej strefy brzegowej, w ramach którego pozyskiwane są dane przestrzenne obszaru wybrzeża w technologii lotniczego skanowania laserowego (topograficznego oraz batymetrycznego) i fotogrametrycznych zdjęć lotniczych, numerycznego modelu terenu (NMT), numerycznego modelu dna (NMD), zintegrowanego numerycznego modelu terenu (zNMT), numerycznego modelu pokrycia terenu (NMPT), znormalizowanego numerycznego modelu pokrycia terenu (zNMPT) oraz ortofotomapy lotniczej RGB i CIR.
109	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM/POŚ	Rozdział 1	POBM: „1. Budowa umocnień brzegowych w postaci m.in.: a) opasek brzegowych, co przyczyni się do wzmocnienia kłifów lub wałów wydymowych...” POŚ – dotyczy realizacji działań w ramach POBM: Ewentualne oddziaływania negatywne mają charakter lokalny, krótkotrwały i mogą być skutecznie ograniczone odpowiednimi środkami łagodzącymi.	Wprowadzanie sztucznych umocnień brzegowych (opaski, falochrony) nie jest działaniem chroniącym siedliska wydymowe. Ponadto działania takie silnie ingerują w bilans i transport osadów w strefie brzegowej morza zmniejszając jego podaż w tej strefie, potęgując erozję.	Nawet jeśli na pewnych odcinkach sztuczna stabilizacja powoduje utrzymanie wałów wydymowych w konkretnym miejscu, skutkuje ona przekształcaniem siedlisk w kierunku płatów o uproszczonej strukturze roślinności, które w przyspieszonym tempie ewoluują w kierunku zbiorowiska zarostowych i łąkowych. Nie sprzyja to więc utrzymaniu tych siedlisk we właściwym stanie ochrony, w dłuższej perspektywie czasowej.	wyjaśniona	Wprowadzanie sztucznych umocnień brzegowych (opaski, falochrony) nie należą do działań bezpośrednio chroniących siedliska wydymowe. Obserwując dotychczas wykonane na łądzie umocnienia brzegowe stwierdzono, że w miejscach ich lokalizacji nastąpiły przyrosty plaż i zabezpieczenia zaplecza na łądzie, co pośrednio wpłynęło na odtworzenia się wydym (wałów wydymowych) poprzez zasiedlanie tych miejsc, w wskutek sukcesji gatunkami (roślinami zielnymi, krzewami) typowymi dla wydym. Podstawą to tych wniosków jest również opracowanie IBW PAN oraz Instytutu Morskiego w Gdańsku pn. Monitoring i badania dotyczące aktualnego stanu brzegu morskiego - ocena skuteczności systemów ochrony brzegu morskiego zrealizowanych w okresie obowiązywania wieloletniego "Programu ochrony brzegów morskich".
110	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 1	„Stosowanie sztucznego zasilania [...]”	Problem niekontrolowanej refulacji.	Do każdego przypadku należy podejść indywidualnie, gdyż refulacja może doprowadzić do niszczenia siedlisk nadmorskich przy jednoczesnym niespełnianiu zakładanych celów.	wyjaśniona	Załącznik nr 1 Harmonogram rzeczowo-finansowy uwzględnia dokonywanie corocznego monitoringu brzegów morskich na całej ich długości. Dane przestrzenne obszaru wybrzeża morskiego pozyskiwane w technologii lotniczego skanowania laserowego, ortofotomapy oraz profili poprzecznych brzegu morskiego, pozwalają zebrać dane dotyczące zmian zachodzących wzdłuż brzegu morskiego oraz jak działają zastosowane zabezpieczenia. Dane z monitoringu skutecznie służą zapobieganiu i spowalnianiu oddziaływania sił natury na brzeg morski, są również wykorzystywane do aktualizacji map zagrożeń powodziowych. Ponadto urzędy morskie, zwłaszcza w okresach sztormowych, obserwują na bieżąco zmiany/straty zachodzące w linii brzegowej. Dane te stają się elementem analizy działań niezbędnych do stabilizacji brzegu morskiego.
111	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 1	„W aspektach środowiskowych pozwoli na minimalizowanie strat wynikających z erozji łąd i cofania się brzegu spowodowanych degradacją przez człowieka środowiska naturalnego, poprzez działania, tj.: zabudowa terenów wydymowych infrastrukturą turystyczną i osadniczą oraz organizowanie imprez masowych w sąsiedztwie obszarów chronionych, wydeptywanie dzikich zejść na plażę (proces deflacyjny) itp.”	W jakim stopniu erozja łąd i cofanie się brzegu wynikają z degradacji środowiska naturalnego przez człowieka? Jakie działania mają poprawić ten stan?	Erozja brzegu sama w sobie nie jest zła, jest po prostu procesem naturalnym. Należy wyznaczyć odcinki priorytetowe – miejscowości oraz obiekty infrastruktury krytycznej, gdzie proponowane środki ochrony mają sens, a resztę pozostawić procesom naturalnym.	częściowo uwzględniona	Zgadamy się, że erozja brzegu morskiego jest zjawiskiem naturalnym i sama w sobie nie jest negatywna – stanowi element funkcjonowania dynamicznego systemu strefy brzegowej Bałtyku, kształtujący wiele cennych siedlisk przyrodniczych (m.in. kłify, wydmy, kładziny). Nie jest zatem celem Programu „walka z erozją” jako taką, lecz minimalizacja negatywnych skutków erozji dla ludzi, mienia i infrastruktury krytycznej. Fragment, o którym mowa, wskazuje na antropogeniczne czynniki nasilające erozję i zwiększające jej negatywne konsekwencje, które osłabiają naturalną odporność brzegu i wymuszają dodatkowe działania ochronne. Zapis w POBM zostanie doprecyzowany w tym zakresie.
112	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 1	„również przyczyni się do zatrzymania erozji brzegów morskich”	O ile możliwe jest zmniejszenie erozji, o tyle zatrzymanie tego procesu jest niemożliwe.		wyjaśniona	Zapis w POBM dotyczy zatrzymania tego procesu na odcinkach objętych inwestycjami.
113	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 1	Założeniem Programu ochrony brzegów morskich jest zabezpieczenie linii brzegowej według stanu z 2023 r.	Z czego wynika przyjęcie linii brzegowej wg stanu z 2023 r.? Który stan 2023 jest tym właściwym? Stan zimowy, wiosenny i jesienny i ponownie zimowy mogą różnić się od siebie.	Na wybrzeżach wciąż nie jest rozwiązana kwestia nielegalnej zmiany linii brzegowej w obrębie Półwyspu Helskiego – tj. sztuczne powiększanie arealu kempingów przy jednoczesnej degradacji siedlisk nadmorskich. Ponadto zakładając erozję brzegu należałoby uzupełnić braki w wybrzeżu a zakładając akumulację, wywołać sztuczną erozję – oba podejścia są bezzasadne. Jeżeli stosować twarde kryterium daty to należy wyznaczyć datę w przyszłości, jednak takie podejście neguje przyszłą morfodynamikę brzegów morskich a utrzymanie jednego stanu wybrzeża na całej długości jest niemożliwe. Jest to fundamentalnie sprzeczne z tym, jak działa wybrzeże piaszczysto-kłifowe w warunkach wzrostu poziomu morza i narastającej energii sztormowej. Linia brzegowa jest zmienną dynamiczną, a próba sprowadzenia jej do stałej w jednym roku referencyjnym jest konfliktem z systemem przyrodniczym.	wyjaśniona	Procedowany obecnie projekt POBM jest kontynuacją wygasłego w 2023 r. programu wieloletniego "Program ochrony brzegów morskich" realizowany na mocy ustawy z dnia 28 marca 2003 r. Na podstawie prowadzonego przez okres realizacji ww. ustawy monitoringu zmiany linii brzegowej potwierdzono występowania niebezpiecznego zjawiska postępującej erozji brzegu morskiego i zaniku plaż. Przyjęcie stanu linii wg. stanu z 2023 r. jest jedynie punktem odniesienia (średnią z lat prowadzenia monitoringu).

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
114	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM/POŚ	Rozdział 1 (POBM) POŚ – cały dokument	przeciwnym migracjom osadów, takie jak falochrony portowe, umocnienia brzegowe utrwalają położenie odcinków erozyjnych i wymuszają długotrwałe działania ochronne. Podstawowe konstrukcje hydrotechniczne chroniące brzeg morski i jego zaplecze to: opaski brzegowe, wały przeciwcystormowe, ostrogi, falochrony brzegowe oraz progi podwodne.” Z Broszury POBM: Wnioski wskazują, że przy zachowaniu odpowiedniej organizacji prac oraz planowej sekwencji zadań ryzyko oddziaływań skumulowanych jest ograniczone. Działania przewidziane w POBM, realizowane z zachowaniem norm środowiskowych, nie będą pogłębiać presji na środowisko ponad poziom wynikający z procesów naturalnych i klimatycznych.	Umocnienia brzegowe uznano w dokumencie POBM za przeszkody migracji osadów. W POŚ brakuje odniesienia (w tym względem efektu nałożenia się oddziaływania istniejących i nowych, planowanych konstrukcji) do tego problemu w kontekście zachowania przyrody brzegu morskiego.	Budowa umocnień brzegowych może lokalnie skutecznie stabilizować linię brzegową, jednak będzie miała wpływ pośredni na odcinki położone dalej wzdłuż wybrzeża, zaburzając migrację osadów i skutkując wzmocnieniem erozji brzegu na innym odcinku wybrzeża. Uwzględniając ten wpływ należy uznać, że sztuczna stabilizacja brzegu nie służy ochronie nadmorskich siedlisk przyrodniczych w perspektywie ich łącznych zasobów. Ponadto, każdy odcinek wybrzeża i każda planowana konstrukcja wymagają indywidualnego podejścia i analizy z zastosowaniem szczegółowego modelowania wpływu konstrukcji na przyszłą morfodynamikę osadów i stabilność linii brzegowej morza.	nieuwzględniona	W POBM wskazano, że współczesny rozwój systemu brzegowego Bałtyku południowego jest w dużej mierze uwarunkowany historycznie ukształtowanym systemem ochrony brzegów oraz że naturalne i antropogeniczne przeszkody migracji osadów (w tym falochrony portowe i umocnienia brzegowe) mogą utrzymywać położenie odcinków erozyjnych i w konsekwencji wymuszać długotrwałe działania ochronne. Ten kontekst został uwzględniony w Prognozie poprzez rozpoznanie, że budowle ochrony brzegów mogą modyfikować procesy morfodynamiczne strefy brzegowej (w tym transport rumowiska). W Prognozie przeprowadzono analizę potencjalnych oddziaływań skumulowanych, obejmującą zarówno kumulację między zadaniami POBM, jak i nakładanie się z innymi przedsięwzięciami oraz presjami, wskazując obszary potencjalnie bardziej wrażliwe (w szczególności rejon portów i przystani). Jednocześnie należy podkreślić, że POBM ma charakter ramowy i na etapie Programu nie jest możliwe przesądzenie szczegółowych lokalizacji i parametrów robót w całym horyzoncie 15 lat. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych.W konsekwencji szczegółowa ocena lokalnych efektów „nakładania się” oddziaływań istniejących i projektowanych konstrukcji, będzie weryfikowana na etapie przygotowania konkretnych zadań, adekwatnie do lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań.
115	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 4	Cały rozdział	Rozdział wymienia jedynie pozytywne oczekiwane aspekty wpływu POBM na sytuację społeczno-gospodarczą. Brak jakiegokolwiek analizy przestrzennej. Brak analizy skutków negatywnych (np. niechęć turystów do przebywania na sztucznych plażach z umocnieniami gabionowymi lub podmokłych plażach zbudowanych z refultatu, np. Puck).	Należy przygotować rzetelną analizę wpływu społeczno-gospodarczego.	nieuwzględniona	Projektodawca nie posiada danych do sporządzenia analizy społeczno-gospodarczej, uwzględniającej argumenty z uwagi. Odcinki zaklasyfikowane do POBM nie będą w całości zabudowywane budowlami ochrony brzegów morskich. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa.
116	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 5	„Z punktu widzenia wartości przyrodniczych, prawie 20 % obszaru zagrożonego powodzią i erozją morską posiada cechy unikatowości w skali Europy lub w skali kraju.”	Jakie jest źródło tego twierdzenia?		wyjaśniona	Dane pochodzą z opracowania Instytutu Morskiego w Gdańsku pn. Strategia ochrony brzegów morskich” z 2001 r.
117	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 5	„Ponadto należy zaznaczyć, że efekty planowanych do realizacji prac związanych z ochroną brzegów morskich będą miały pozytywny wpływ na przybliżoną różnorodność biologiczną i powstrzymanie jej utraty, spowodowanej negatywnym oddziaływaniem fal morskich i erozją brzegów. Zostaną zachowane zatem cenne i chronione gatunki roślin i siedliska przyrodnicze występujące w pasie plaż, wydmy i łąsów nadmorskich.”	Stabilizacja brzegu skutkuje ograniczeniem naturalnych zjawisk takich jak zjawisko erozji, akumulacji i występowanie procesów eolicznych, od których zależy właściwe funkcjonowanie i utrzymanie nadmorskich siedlisk wydmywnych w dobrym stanie ochrony. Szczególnie ostatni cytowany fragment stoi w sprzeczności z aktualnym stanem wiedzy naukowej.		wyjaśniona	Zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej obowiązkiem urzędów morskich jest budowa, utrzymywanie i ochrona umocnień brzegowych, wydmy i zalesień ochronnych w pasie technicznym. Natomiast pas techniczny jest strefą wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu, jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Projektowany POBM jest przede wszystkim planowanym transparentnym narzędziem finansowym do ochrony brzegów morskich zgodnie z wytycznymi przywołanymi powyżej. Jego głównym celem jest monitorowanie stanu linii brzegowej, które pozwala na określenie dokładnych potrzeb i konieczności podjęcia działań. Reasumując, zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych. Ponadto należy zauważyć, że wprowadzanie sztucznych umocnień brzegowych (opaski, falochrony) nie należą do działań bezpośrednio chroniących siedliska wydmyne. Obserwując dotychczas wykonane na lądzie umocnienia brzegowe zaobserwowano, że w miejscach ich lokalizacji nastąpiły przysyoty plaż i zabezpieczenia zaplecza na lądzie, co pośrednio wpłynęło na odtworzenie się wydmy (wałów wydmywnych) poprzez zasiedlanie tych miejsc, w wskutek sukcesji, gatunkami (roślinami zielnymi, krzewami) typowymi dla wydmy. Podstawą to tych wniosków jest również opracowanie IBW PAN oraz Instytutu Morskiego w Gdańsku pn. Monitoring i badania dotyczące aktualnego stanu brzegu morskiego - ocena skuteczności systemów ochrony brzegu morskiego zrealizowanych w okresie obowiązywania wieloletniego "Programu ochrony brzegów morskich".
118	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Rozdział 7	Sprawozdawczość w czasie trwania Programu	Propozycja ma charakter rozliczenia finansowego za wykonaną usługę. Brak analizy skutków poprzednich i planowanych inwestycji.	Należy wprowadzić corocznie aktualizowaną bazę danych, w której naukowcy i urzędy morskie raportują skutki prowadzonych przez urzędy działań zgodnie z POBM, i na tej podstawie wprowadzenie możliwości zaniechania dalszych prac przy konkretnym przypadku; modyfikację operacyjną działań lub ich intensyfikację i dalszy rozwój;	nieuwzględniona	Projektodawca obecnie nie dysponuje i nie przewiduje użycia innych narzędzi rozliczeniowych prócz sprawozdawania z realizacji działań POBM.
119	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POBM	Zał. 1 Harmonogram rzeczowo - finansowy	Dotyczy zakresu przestrzennego realizacji działań	POBM wskazuje całe wybrzeże morskie (z wyłączenie Słowińskiego PN) jako potencjalne miejsce realizacji działań utrzymaniowych brzegu, również odcinki pozbawione zabudowy.	Należy szczegółowo odnieść się do każdego kilometra wybrzeża poprzez szczegółową analizę przestrzenną.	częściowo uwzględniona	POBM jest projektem dokumentu o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych. W kontekście wskazania w POBM odcinków brzegu wyłączonych całkowicie z prac ze względu na ich wartości przyrodnicze, projektodawca uzupełni Harmonogram rzeczowo - finansowy poprzez dopisanie do odpowiednich kilometrarzy informacji o obszarach wyłączonych: parkach/rezerwatach z działań ochronnych/inwestycyjnych. Dodatkowo podkreśla się, że w ramach POBM nie planuje się prowadzenia prac w granicach parków narodowych. Obszar Słowińskiego Parku Narodowego został wyłączony z realizacji działań Programu, dodatkowo w Prognozie, zarekomendowano również wyłączenie z prac odcinka wybrzeża w zasięgu Wolińskiego Parku Narodowego.
120	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POŚ	Cały dokument		W dokumencie brakuje analizy skuteczności i oddziaływania przedsięwzięć podjętych w ramach poprzedniego POBM. Stan nadmorskich siedlisk przyrodniczych jest określany na ogół jako zły. W dokumencie POŚ wskazuje się, że planowane działania poprawią stan siedlisk przyrodniczych, jednak analizując ich aktualny stan jest to wątpliwe. Stan ten nie poprawia się pomimo wdrożenia działań w ramach poprzedniego POBM. Równolegle z planowaniem monitoringu, powinno się zaplanować mechanizmy egzekucji wdrażane w sytuacji stwierdzenia nieefektywności lub kontrektywności zrealizowanych w ramach POBM działań.	Bez pogłębionej analizy historycznych niepowodzeń i egzekucji możliwym jest, że w przyszłości powielane będą błędy popełnione w poprzednim okresie realizacji POBM (podejmowanie działań niepotrzebnych lub szkodliwych). Erozja wydmy i plaż postępuje mimo inwestycji zrealizowanych w ramach poprzedniego POBM.	nieuwzględniona	Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona dla projektu POBM jako dokumentu strategicznego i ramowego. Jej celem jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań planowanych działań oraz wskazanie środków minimalizujących, a nie ocena skuteczności przedsięwzięć zrealizowanych w ramach poprzedniego okresu realizacji POBM. Jednocześnie należy podkreślić, że ocena „skuteczności” poprzednich działań wprost w oparciu o aktualny stan siedlisk jest ograniczona, ponieważ na stan strefy brzegowej istotnie wpływają procesy długookresowe, w tym postępująca erozja oraz zmniejszenie warunków hydrometeorologicznych (sztormy), nasilane przez zmiany klimatu. W wielu przypadkach nie jest możliwe rzetelne wskazanie, jaki byłby stan siedlisk i brzegu w wariancie zaniechania działań, tj. bez podejmowania interwencji ochronnych na odcinkach najbardziej zagrożonych. Jednocześnie Prognoza nie przesądza, że działania POBM w każdym przypadku „poprawią stan” siedlisk przyrodniczych. Wskazuje możliwe oddziaływania zarówno pozytywne, jak i negatywne, przy czym część oddziaływań ma charakter lokalny i występuje głównie na etapie realizacji prac, a ocena efektów zależy od lokalizacji, rozwiązań technicznych i sposobu prowadzenia robót.
121	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POŚ	Rozdział 1.2	Działania zapisane w POBM mają na celu zapobieganie degradacji ekosystemów nadmorskich z uwzględnieniem potrzeb zachowania procesów geomorfologicznych, takich jak akumulacja i erozja.	Wprowadzanie sztucznych umocnień brzegowych nie daje możliwości zachowania procesów geomorfologicznych, takich jak akumulacja i erozja.		nieuwzględniona	Cytowany zapis w Prognozie jest w pełni zgodny z założeniami Programu. POBM nie zakłada sztywnej, powszechnej stabilizacji całego brzegu morskiego ani „walki” z naturalnymi procesami geomorfologicznymi (erozja, akumulacja, transport osadów). Program przyjmuje zasadę selektywnie aktywnej ochrony – działania (w tym umocnienia techniczne) są realizowane wyłącznie na odcinkach szczególnie narażonych na erozję, gdzie procesy te zagrażają bezpośrednio człowiekowi, mieniu lub infrastrukturze (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 14 września 2022 r.). Na odcinkach o poziomie bezpieczeństwa „20” (obszary niezaінwestowane, nieużytki, lasy, pastwiska) rozporządzenie wprost dopuszcza cofanie linii brzegu, a Program nie przewiduje tam trwałych umocnień hydrotechnicznych. W takich lokalizacjach, o ile w ogóle będą realizowane na podstawie stwierdzonych faktycznych potrzeb, priorytetem są rozwiązania biotechniczne i odwracalne, które nie zakłócają naturalnej dynamiki procesów brzegowych (stabilizacja wydmy roślinnością, odbudowa wałów wydmywnych, ograniczenie ingerencji).
122	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Uniwersytet Gdański	POŚ	Rozdział 5.7.7	„ograniczenie bronowania kizdiny do odcinków plaż strzeżonych (eksploatowanych turystycznie) i prowadzenie poza okresem legowym (od września do lutego) lub pod nadzorem ornitologicznym;”	Opisane działanie jest działaniem minimalizującym negatywne skutki czyszczenia plaż, nie chroni siedliska kizdiny przed modyfikacją jego warunków występowania/tworzenia się na skutek refulacji.	Kizdina stanowi naturalny rezerwuuar materii organicznej i powinna być pozostawiana w środowisku naturalnym tam, gdzie to możliwe.	wyjaśniona	Kizdina jest istotnym elementem funkcjonowania ekosystemu plaży (m.in. jako rezerwuuar materii organicznej) i co do zasady powinna być pozostawiana w środowisku naturalnym tam, gdzie jest to możliwe. W Prognozie wskazano jednak działania minimalizujące odnoszące się do praktyk utrzymywanych po zasileniu plaż, ponieważ to właśnie czyszczenie/bronowanie jest czynnikiem, który może prowadzić do bezpośredniego usuwania kizdiny oraz do negatywnych skutków dla ptaków plażowych w okresie legowym.
123	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Stowarzyszenie Pomorski Dom	POBM	Rozdział 1	Cel i zadania Programu	Postulat przeformułowania celu Programu dotyczącego „powstrzymania procesów erozyjnych”	Procesy erozyjne są zjawiskiem naturalnym; ich całkowite powstrzymanie jest niemożliwe i naukowo nieuzasadnione. Cel powinien skupiać się na ograniczaniu skutków erozji w wybranych lokalizacjach i ochronie infrastruktury.	uwzględniona	Cel wskazany w POBM tj. „powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu” jest celem ogólnym i jest zgodny ze zdefiniowanymi założeniami przyjętymi na etapie podejmowanych prac nad przygotowaniem projektu programu. Zapis ten nie dotyczy opisu pochodzenia zjawiska erozji (naturalnego, czy antropogenicznego), a jego działania, które ma szereg negatywnych (również poprzez działalność człowieka, np. zdeptywanie wydmy) skutków dla środowiska naturalnego. Treść projektu programu zostanie uzupełniona, poprzez dopisanie celów szczegółowych: – ograniczenie skutków erozji w wybranych lokalizacjach, – ochrona określonej infrastruktury i zabudowy, – minimalizacja ryzyka dla życia i zdrowia ludzi związanego z występowaniem zjawisk ekstremalnych.

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
124	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Stowarzyszenie Pomorski Dom	POBM	Rozdział 5	WPLYW PROGRAMU NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	Zakwestionowanie założenia o jednoznacznie pozytywnym wpływie prac na przybrzeżną różnorodność biologiczną. Dotyczy fragmenty: „Ponadto należy zaznaczyć, że efekty planowanych do realizacji prac związanych z ochroną brzegów morskich będą miały pozytywny wpływ na przybrzeżną różnorodność biologiczną i powstrzymanie jej utraty, spowodowanej negatywnym oddziaływaniem fal morskich i erozją brzegów.”	Związek ten nie jest jednoznaczny ani automatyczny. Naturalna dynamika brzegu (klify, wydmy) jest kluczowa dla wielu siedlisk, a ochrona techniczna może prowadzić do ich homogenizacji i degradacji.	częściowo uwzględniona	Zgadamy się, że związek między realizacją działań ochronnych w ramach POBM a wpływem na przybrzeżną różnorodność biologiczną nie jest jednoznacznie pozytywny ani automatyczny. Siedliska kłifowe (1230) oraz kompleks siedlisk wydmych (2110, 2120, 2130, 1210) są siedliskami dynamicznymi, których funkcjonowanie, powierzchnia i stan są ściśle powiązane z naturalnymi procesami brzegowymi (abrazja, akumulacja, transport osadów, ruchy masowe na kłifach, procesy erozcyjne na wydmach). W Prognozie oddziaływania na środowisko wyraźnie wskazano, że wpływ planowanych działań może mieć charakter dwójaki: • pozytywny – na odcinkach szczególnie zagrożonych erozją i powodziąmi sztormowymi, gdzie brak jakichkolwiek działań mógłby prowadzić do szybkiego cofania się brzegu, zalewania lub całkowitej utraty płatów siedlisk przyrodniczych przez morze; • negatywny – poprzez bezpośrednią ingerencję w trakcie realizacji robót (zasypywanie, mechaniczne niszczenie, zmiana składu osadów) oraz długoterminową modyfikację naturalnych procesów morfodynamicznych, co może prowadzić do homogenizacji siedlisk, zmniejszenia ich dynamiki lub degradacji (szczególnie na kłifach i wydmach). W związku z powyższym fragment w POBM (rozdział 5 „Wpływ Programu na środowisko przyrodnicze”) zostanie doprecyzowany w następujący sposób: „Efekty planowanych do realizacji prac związanych z ochroną brzegów morskich mogą mieć zarówno pozytywny, jak i negatywny wpływ na przybrzeżną różnorodność biologiczną. Pozytywny wpływ może wystąpić poprzez ograniczenie utraty terenu i siedlisk na szczególnie narażonych odcinkach. Jednocześnie działania te mogą prowadzić do modyfikacji naturalnych procesów brzegowych, co w przypadku siedlisk zależnych od dynamiki (klify, wydmy, kizdżina) niesie ryzyko negatywnych oddziaływań – od lokalnych i krótkotrwałych na etapie realizacji, po długoterminowe zmiany w strukturze i funkcjonowaniu siedlisk.” Powyższa zmiana jest spójna z treścią Prognozy, w której: • w rozdziale 5.7.7 oraz Załączniku nr 6 szczegółowo opisano mechanizmy negatywnych oddziaływań na poszczególne grupy siedlisk i gatunków; • wskazano działania minimalizujące oraz preferencje rozwiązań mniej ingerujących i odwracalnych (biotechnicznych, opartych na naturalnych procesach), • zarekomendowano wyłączenie lub modyfikację zakresu prac na wielu odcinkach o wysokich walorach przyrodniczych (w tym w granicach parków narodowych i wybranych rezerwatów).
125	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Stowarzyszenie Pomorski Dom	POŚ	Rozdział 1.2		Ocena powiązań projektu POBM z innymi dokumentami, w tym cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	Brak analizy zgodności z wszystkimi planami zagospodarowania obszarów morskich.	wyjaśniona	W prognozie oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych nie ocenia się zgodności z planami zagospodarowania, ponieważ oba typy dokumentów funkcjonują w różnych poziomach hierarchii planistycznej. Dla potrzeb opracowywania projektu planu zagospodarowania obszarów morskich (zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej) organy administracji morskiej mogą prowadzić analizy i studia oraz opracować koncepcje i programy, w celu opracowania planu, a także współpracują z samorządami województw i gmin nadmorskich i ich związkami w celu zapewnienia spójności tego planu ze studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, planami zagospodarowania przestrzennego województw oraz ze strategiami rozwoju województw, strategiami rozwoju ponadlokalnego i strategiami rozwoju gmin. Mówi o tym art.37c w/w ustawy. Dodatkowo, zgodnie z art. 37e. ust. 1. pkt 13 w/w ustawy przystępując do sporządzenia projektu planu, właściwy terytorialnie dyrektor urzędu morskiego, przedstawia projekt planu ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w celu stwierdzenia jego zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju. Zatem ustawa jednoznacznie wskazuje hierarchie dokumentów w tym zakresie i konieczność oceny zgodności projektu planu zagospodarowania ze strategią, do której należy m. in. POBM. Zatem nie bada się zgodności POBM z planami zagospodarowania tylko odwrotnie. Dodatkowo wskazuje się, że zgodnie z art. 59a. ustawy oś analizę zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego zachodzi na etapie analizy potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wówczas organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach analizuje zgodność lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku gdy przedsięwzięcie jest realizowane na obszarze morskim - z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej. W odniesieniu do uwagi uwzględniono i opisano w treści rozdziału 1.2 aspekt zgodności z planami zagospodarowania obszarów morskich.
126	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Stowarzyszenie Pomorski Dom	POŚ	Rozdział 3	METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU I CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA		Monitoring PMS nie pozwala na bezpośrednie powiązanie zmian środowiska z lokalnymi pracami POBM. Należy doprecyzować zakres działań po stronie organu realizującego program i mechanizm reagowania na negatywne zmiany lub zaproprowanie innej metody.	nieuwzględniona	Prognoza przewiduje monitoring skutków realizacji POBM w oparciu o Państwowy Monitoring Środowiska (PMS), tj. system funkcjonujący w sposób ciągły i zapewniający porównywalność danych w czasie. PMS stanowi adekwatną podstawę do oceny trendów zmian stanu środowiska w skali wymaganej dla dokumentu strategicznego, jakim jest POBM. Jednocześnie należy podkreślić, że POBM ma charakter ramowy, a Prognoza nie zastępuje wymagań stawianych na etapie przygotowania i realizacji konkretnych przedsięwzięć. W przypadkach, w których dla danego zadania konieczne będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zakres monitoringu i warunki realizacji (w tym ewentualne monitoringi lokalne, jeżeli zostaną nałożone) będą określone w ramach właściwych postępowań administracyjnych dla tego przedsięwzięcia.
127	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Stowarzyszenie Pomorski Dom	POŚ	Rozdział 5.1	Aktualny stan środowiska		Opis nie pozwala na identyfikację skali oddziaływań na konkretnych odcinkach. Brakuje danych o cennych gatunkach (np. mikołajek nadmorski, zmierzacek plażowy) i siedliskach przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy siedliskowej.	nieuwzględniona	W związku z powyższym nie wprowadza się dodatkowego, odrębnego systemu monitoringu lokalnego na poziomie Programu. Prognoza została opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy OOS, a zakres i szczegółowość analiz dostosowano do stopnia szczegółowości projektu POBM. Jednocześnie POBM ma charakter ramowy - na etapie dokumentu nie jest możliwe wskazanie szczegółowych informacji o lokalizacjach i zakresie działań w horyzoncie 15 lat. W zakresie środowiska morskiego Prognoza zawiera opis presji i potencjalnych zagrożeń (w tym związanych z zaburzeniami fizycznymi dna morskiego oraz hałasem), oparty m.in. o dane HELCOM, oraz wskazuje możliwe mechanizmy oddziaływań prac w strefie przybrzeżnej. Odnosząc się do wskazanych w uwadze cennych gatunków (np. mikołajek nadmorski, zmierzacek plażowy): Prognoza na poziomie strategicznym nie zastępuje inwentaryzacji przyrodniczych dla poszczególnych przedsięwzięć. Szczegółowe rozpoznanie występowania gatunków i siedlisk w miejscu planowanych robót oraz dobór środków minimalizujących są właściwe dla etapu przygotowania i realizacji konkretnych zadań, w ramach stosowanych procedur i uzgodnień.
128	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Stowarzyszenie Pomorski Dom	POŚ	Rozdział 6	PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PROGRAMU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚCI TYCH OBSZARÓW		Wniosek o całkowite wyłączenie z technicznych działań ochrony brzegów obszarów parków narodowych i wybranych rezerwatów	wyjaśniona	W ramach POBM nie zakłada się prowadzenia prac w granicach Słowińskiego Parku Narodowego - obszar SPN został wyłączony z realizacji działań Programu. Ponadto w Prognozie, kierując się zasadą przezorności i ryzykiem sprzeczności z celami ochrony, wskazano wyłączenie z prac Wołińskiego Parku Narodowego. W odniesieniu do rezerwatów przyrody Prognoza nie wprowadza generalnego wyłączenia wszystkich rezerwatów, natomiast wskazuje wyłączenia/modyfikacje dla tych rezerwatów, dla których na poziomie strategicznym zidentyfikowano możliwość wystąpienia znaczących oddziaływań lub ryzyko sprzeczności z celami ochrony.
129	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Stowarzyszenie Pomorski Dom	POŚ	Rozdział 2.2/5.1	Metoda opracowania prognozy / Opis stanu środowiska	Brak analizy wariantowych scenariuszy wzrostu poziomu morza dla Bałtyku	Prognoza nie przedstawia rozwiązań alternatywnych opartych na różnych modelach zmian klimatu, ograniczając się jedynie do "wariantu 0".	nieuwzględniona	Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona na poziomie strategicznym dla dokumentu ramowego (art. 52 ust. 1 ustawy OOS). POBM nie jest szczegółowym planem inwestycyjnym z precyzyjnymi lokalizacjami i parametrami technicznymi na 15 lat – jest narzędziem finansowym i ramowym, którego realizacja zależy od corocznego monitoringu stanu brzegu morskiego prowadzonego przez Urząd Morskie. Zmiany klimatu (w tym wzrost poziomu morza) zostały uwzględnione w Prognozie jako główny czynnik wymuszający erozję i potrzebę działań adaptacyjnych. Nie jest jednak wymagane ani możliwe na tym etapie przedstawianie szczegółowych, zwiariowanych wariantowych scenariuszy wzrostu poziomu morza dla każdego odcinka brzegu – takie analizy (wraz z modelowaniem hydrodynamicznym i oceną konkretnych wariantów technicznych) mogą być przeprowadzane na etapie przygotowania i oceny poszczególnych zadań inwestycyjnych w procedurze decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Rozwiązania alternatywne zostały rozważone w Prognozie w stopniu adekwatnym do charakteru dokumentu (rozdział 7): • wskazano kierunek preferencji dla rozwiązań mniej ingerujących i odwracalnych; • analizowano wariant „zerowy” (brak realizacji Programu) – skutki zaniechania działań ochronnych zostały szczegółowo omówione w rozdziale 5.4.
130	18.02.2026	e-mail	organizacja pozarządowa	Stowarzyszenie Pomorski Dom	POŚ	Rozdział 1.1/5.7.8	Wpływ Programu na środowisko / Wpływ na ludzi	Nieadekwatne powiązanie ochrony technicznej z ograniczaniem antropopresji	Ochrona techniczna nie rozwiązuje problemów niekontrolowanej zabudowy i presji turystycznej. Należy wdrożyć zasady zintegrowanego zarządzania strefą brzegową	uwzględniona	
131	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiśłana”	POBM	Cały dokument	Cały dokument	W POBM brak jest analizy, założeń i realizacji wyników poprzedniego programu	Brak analizy założeń, realizacji i wyników poprzedniego POBM powoduje, że nowy POBM może powielać ewentualne błędy popełnione przy realizacji poprzedniego Programu, np. w postaci realizacji niepotrzebnych czy nawet szkodliwych środowiskowo inwestycji lub wyboru rozwiązań mniej ekonomicznych.	nieuwzględniona	Na potrzeby przygotowania nowego POBM dokonano analizy danych i nabytych doświadczeń w trakcie realizacji wygasłego programu wieloletniego realizowanego w latach 2004-2023. W projekcie POBM przyjęto założenia typowe dla tego rodzajów dokumentów strategicznych, które charakteryzują się ograniczoną szczegółowością, co pozwala skupić się na kluczowych założeniach programu. Reasumując, umieszczanie wyników analiz założeń i realizacji poprzedniego POBM w projektowanym dokumencie nie jest obligatoryjne. Niemniej jednak wszystkie planowane działania związane z ochroną brzegów morskich będą podejmowane wyłącznie w oparciu o aktualne dane, wyniki ekspertyz oraz obowiązujące przepisy prawa, w tym o uzyskane decyzje administracyjne. Zatem jednoznacznie należy podkreślić, że obowiązujące krajowe przepisy prawa, w szczególności te z zakresu ochrony środowiska implementujące dyrektywę unijną (np. dyrektywę „ptasia” lub „siedliskową”) np. ustawa o ochronie przyrody oraz ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko jednoznacznie wykluczają możliwość realizacji działań sprzecznych z planami zagospodarowania przestrzennego, zarówno na lądzie, jak i na obszarach morskich, a także nie dopuszczają do realizacji przedsięwzięć, które mogłyby znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000 oraz wpływać negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych, jednolitych części wód podziemnych oraz na przedmioty i cele wyznaczenia obszarów chronionych (np. obszarów Natura 2000, parków narodowych, rezerwatów przyrody) – o ile nie zostaną spełnione ściśle określone ustawowe przesłanki.
132	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiśłana”	POBM	Cały dokument	Cały dokument	Brak projektowanych i/lub planowanych form ochrony przyrody, np. rezerwatów przyrody znajdujących się na tzw. shadow list Klubu Przyrodników.		nieuwzględniona	Przygotowując POBM projektodawca poruszał się jedynie w granicach przewidzianych literą prawa (akty prawa stanowione), w związku z czym brak jest przesłanek do ujęcia w dokumencie rządowym danych w zakresie projektowanych/planowanych form ochrony przyrody.
133	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych „Mierzeja Wiśłana”	POBM	1.CEL I ZADANIA PROGRAMU, Str. 2		W przywołanym tekście nie odniesiono się w sposób wystarczający do wszystkich istotnych przyczyn obniżania się poziomu morza na wybrzeżu południowobałtyckim.	Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest zjawisko geologiczne polegające na izostaticznym podnoszeniu się Półwyspu Skandynawskiego po ustąpieniu lądolodu. Ruch ten istnieje od ustąpienia lądolodu skandynawskiego. Zjawisko to zostało całkowicie pominięte.	nieuwzględniona	Uwaga niezrozumiała. Prawdopodobnie autor uwagi miał na myśli zjawisko prowadzące do regresji morza (odstąpienia nowych lądów) na północy (np. w Zatoce Botnickiej) i transgresji (zalewania lądu) na południu.

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszane uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
134	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POBM	Str. 2	„Oprócz dużego wzrostu poziomu morza negatywne zjawiska obejmują przede wszystkim wzrost częstotliwości powodzi sztormowych, wiążący się z częstszym zalewaniem terenów nisko położonych oraz degradacją nadmorskich klifów i brzegu morskiego, co powoduje silną presję na infrastrukturę znajdującą się na tych terenach. Dodatkowo elementem przyspieszającym proces erozji brzegów są coraz cieplejsze zimy, a co za tym idzie – brak ujemnych temperatur oraz brak pokrywy lodowej, co zmniejsza odporność brzegu na rozmrażanie.”	Brak analizy tego co wykonano do tej pory oraz zmian rzeczywistych uwarunkowań w okresie obowiązywania poprzedniego POBM, m.in. wartości wzrostu poziomu morza, faktycznych zmian temperatur.	1. Analiza oparta jest tylko na zmianach klimatycznych, nie przeanalizowano wpływu wybudowanych progów, podwodnych, sztucznych raf, opasek brzegowych na brzeg za przeszkadą. 2. Nie wzięto pod uwagę izostaticznego ruchu Półwyspu Skandynawskiego, niewątpliwie wpływającego na poziom morza. 3. Jest tylko wzmianka w jednym zdaniu „Naturalne i antropogeniczne przeszkody migracji osadów, takie jak falochrony portowe, umocnienia brzegowe utrwalają położenie odcinków erozyjnych i wymuszają długotrwałe działania ochronne. Podstawowe konstrukcje hydrotechniczne chroniące brzeg morski i jego zaplecze to: opaski brzegowe, wały przeciwsztormowe, ostrogi, falochrony brzegowe oraz progi podwodne.”	nieuwzględniona	Dokonano analizy skuteczność dotychczas realizowanych działań ochronnych, na etapie mobilizacji projektu POBM. O realnej potrzebie ich kontynuowania świadczyć np. - wyniki Najwyższej Izby Kontroli z kontroli przeprowadzonej na projekcie, pn. Ochrona brzegów morskich na Półwyspie Helskim (Najwyżej Izby Kontroli nr P/23/052/L.GD z 2023 roku), - wnioski zawarte w raporcie IPCC (opracowanym przez Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk) wskazujące na średni, globalny wzrost poziomu mórz do 2100 r., - zalecenia Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PAN opracowane na bazie danych z ww. raportu IPCC wskazujące, że prawdopodobny wzrost średniego poziomu Morza Bałtyckiego do roku 2050 stacuje na powyżej 20 cm, - coroczny monitoring brzegów morskich na całej ich długości. Dane przestrzenne obszaru wybrzeża morskiego pozyskiwane w technologii lotniczego skanowania laserowego, ortofotomapy oraz profili poprzecznych brzegu morskiego, pozwalają zebrać dane dotyczące zmian zachodzących wzdłuż brzegu morskiego oraz jak działają zastosowane zabezpieczenia, - Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, które są dokumentami planistycznymi. Obowiązek ich opracowania wynika z dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowa).
135	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POBM	1.CEL I ZADANIA PROGRAMU, Str. 2	Dodatkowym elementem przyspieszającym proces erozji brzegów są coraz cieplejsze zimy, a co za tym idzie – brak ujemnych temperatur oraz brak pokrywy lodowej.	Uogólnienie, doprowadziło do stwierdzenia, że brak jest ujemnych temperatur. Ujemne temperatury wciąż występują, tylko rzadziej.	Dotychczas nie było jeszcze nad Bałtykiem zimy BEZ ujemnych temperatur, dodatkowo zima 2025/2026 z temperaturami rzędu – 20oC oraz silnym zlodzeniem podważa tezy zawarte w przytoczonym fragmencie tekstu.	wyjaśniona	Projektowanie nowego POBM zakończyło się w I połowie 2024 r., natomiast procedurę wyłonienia wykonawcy oś rozpoczęto w IV kwartale 2025r. Zima 2024/2025 w Polsce była bardzo łagodna i ciepła, z temperaturami powyżej średniej wieloletniej (1991-2020). Miesiąc grudzień 2025 był bardzo ciepły (średnia 2,3°C), a styczeń 2025 również okazał się cieplejszy o 3,4°C od normy. Sezon charakteryzował się małą ilością opadów i spokojną atmosferą. Jeśli chodzi o dane dla województwa pomorskiego i zachodniopomorskiego to zima 2024/2025 była łagodna i wilgotna, a temperatra atmosferyczna powyżej normy.
136	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POBM	1.CEL I ZADANIA PROGRAMU, Str. 2	Na obszarach, gdzie wzrost poziomu morza jest największy, widać zwiększoną erozję brzegów morskich.	Brak analizy hydromorfologicznej popartej badaniami.	Należy tu wziąć także pod uwagę zmiany w transporcie rumoszu wzdłuż brzegu oraz zmiany rozkładu prądów podwodnych, szczególnie w powiązaniu z np. oddziaływaniem na ww. czynniki portu we Władysławowie i w jego następstwie sytuacją u nasady Półwyspu Helskiego.	wyjaśniona	Zapis w POBM o zwiększonej erozji brzegów morskich na obszarach największego wzrostu poziomu morza opiera się na wieloletnich obserwacjach zmian linii brzegowej, analizach morfodynamiki strefy brzegowej oraz danych monitoringu (w tym z poprzedniego Programu 2004–2023). Te dane potwierdzają długofalowe tendencje rozwoju abrazji, wynikające przede wszystkim z globalnych zmian klimatu (wzrost poziomu morza, częstsze powodzie sztormowe, brak pokrywy lodowej w zimie), które nasilają erozję na wielu odcinkach polskiego wybrzeża. POBM i opracowana Prognoza oddziaływania na środowisko mają charakter ramowy/ strategiczny, a nie szczegółowego studium hydromorfologicznego dla każdego odcinka. Nie zawierają one nowej, dedykowanej analizy hydromorfologicznej wyłącznie dla tego zdania, ale opierają się na istniejących badaniach i monitoringu stanu brzegu (m.in. zdjęcia lotnicze, profile batymetryczne, dane IMGW-PIB, Urzędów Morskich oraz literaturze naukowej dotyczącej dynamiki polskiego wybrzeża Bałtyku). Szczegółowe analizy hydromorfologiczne (w tym bilans osadów, transport rumowiska, prądy podwodne) są przeprowadzane na etapie przygotowania konkretnych zadań inwestycyjnych (np. refulacji czy umocnień), a nie na poziomie ogólnokrajowego programu. Zmiany w transporcie rumoszu wzdłużbrzegowego oraz rozkładzie prądów podwodnych są uwzględniane w szerszym kontekście POBM/POŚ jako czynniki kształtujące dynamikę brzegu. Program uznaje, że: • naturalne procesy brzegowe (w tym transport osadów) są dynamiczne i zależą od falowania, prądów oraz uwarunkowań geologicznych; • antropogeniczne przeszkody (np. falochrony portowe) mogą zakłócać naturalny transport rumowiska, co prowadzi do lokalnych deficytów osadów i nasilenia erozji na niektórych odcinkach. Dlatego działania będą realizowane z uwzględnieniem faktycznych potrzeb i minimalizacji możliwych negatywnych oddziaływań.
137	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POBM	1.CEL I ZADANIA PROGRAMU, Str. 2/3	Działania prowadzą do zwiększenia ochrony przeciwpowodziowej i zabezpieczone zostaje mienie i ludzie zamieszkujący na zapleczu.	Niepotrzebna by była ochrona przeciwpowodziowa/przeciwsztormowa i przeciwerozryna gdyby strefy narażone na te zjawiska były wyłączone z zabudowy albo gdyby przestrzegano przy wydawaniu zezwoleń budowlanych istniejących przepisów np. w Parkach Krajobrazowych.	Zabezpieczenie mienia jest zasadne w przypadku starych budynków (przedwojennych, z lat 70 lub 80-tych), natomiast nowa zabudowa powstaje z pełną świadomością niebezpieczeństwa oddziaływania na nią morza i związanym z tym ryzykiem zniszczenia, (zabudowa w zbyt bliskim sąsiedztwie np. aktywnych klifów, osuwisk, linii brzegowej morza).	wyjaśniona	Zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej obowiązkiem urzędów morskich jest budowa, utrzymywanie i ochrona umocnień brzegowych, wydm i zalesień ochronnych w pasie technicznym. POBM poprzez działania zmierzające do stabilizacji linii brzegowej ma celu zbezczyć również obszary, na których pojawiła się presja osadnicza. Za zabudowę zlokalizowaną w pasach nadmorskich odpowiedzialne są jednostki samorządu terytorjalnego.
138	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POBM	1.CEL I ZADANIA PROGRAMU, Str. 3	Zjawisko postępującej erozji jest głównie wynikiem wzrastającego poziomu morza, spowodowanego efektem cieplarnianym.	Zjawisko postępującej erozji jest głównie wynikiem wzrastającego poziomu morza, spowodowanego ruchem izostaticznym Półwyspu Skandynawskiego, na które nakłada się ewentualne podnoszenie się poziomu morza spowodowane zmianami klimatycznymi.	Po raz kolejny pominięto przyczynę obniżania się poziomu morza na południowym wybrzeżu Bałtyku, jaka istnieje od co najmniej 12 000 lat, a więc działała na długo przed „efektem cieplarnianym”, co do którego zresztą nie ma w świecie nauki jednoznaczności.	nieuwzględniona	Prawdopodobnie autor miał na myśli zjawisko prowadzące do regresji morza (odstaniaia nowych lądów) na północy (np. w Zatoce Botnickiej) i transgresji (zalewania lądu) na południu.
139	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POBM	Str. 4 pkt. 2	„Wieloletnie obserwacje zmian linii brzegowej, analizy oraz badania morfodynamiki strefy brzegowej wskazujące na długofalowe tendencje rozwoju abrazji brzegów wykazały, że jedynym skutecznym sposobem ochrony brzegów morskich jest stałe inwestowanie w narzędzia, które spowodują zapobieżeniu erozji wybrzeża w Rzeczypospolitej Polskiej. Rozwiązaniami (ujętymi w Programie) zmierzającymi do zwiększenia odporności na erozję brzegów morskich są m. in. ... pkt. 2. Stosowanie sztucznego zasilania – refulacja plaży, która ma za zadanie uzupełniać deficyt osadów strefy brzegowej spowodowanej erozyjnym działaniem morza i doprowadzić do odbudowy podbrzeża i rew”. ...	Nieobowiązujące. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie Rodzajów oraz stężenia substancji, które powodują, że urobek jest zanieczyszczony, (Dz.U.2002.55.49).	1. Brak nowego rozporządzenia ogranicza dokonanie rzetelnej oceny na etapie wydawania decyzji o zatopieniu urobku u morzu, który może być również wykorzystywany do refulacji plaż; 2. Działanie nadbudowy plaż nie powinno obejmować terenów nielegalnie zasypywanych przez użytkowników kempingów na Półwyspie Helskim.	nieuwzględniona	uwaga niezrozumiała
140	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych „Mierzeja Wiślana”	POBM	Str. 4	s.4 „2. Stosowanie sztucznego zasilania (...)Planuje się wykorzystanie urobku z pól poboru przewidzianych do sztucznego zasilania, jak również wykorzystywanie do ochrony brzegów morskich całego, nie zanieczyszczonego urobku pozyskiwanego z prac pogłębiarskich na torach wodnych i redach portów.”	Pobór urobku może powodować lokalne zubożenie bentosu.	Skład piasku oraz jego granulometria są znaczące dla wielu organizmów żywych. Sam pobór spoza torów czy red może wpłynąć negatywnie (niszczenie organizmów i ich siedlisk) na lokalny ekosystem bentosu w miejscu poboru, co może mieć zakłócić łańcuch pokarmowy bentofagów. Brak aktualnych przepisów pozwalających na weryfikację urobku.	nieuwzględniona	uwaga niezrozumiała. Pobór urobku zawsze powoduje lokalne zubożenie bentosu aczkolwoek jest to działanie krótkotrwałe o ograniczonym obszarze oddziaływania. Pola poboru są wyznaczone w oparciu o analizę fauny i przy uwzględnieniu minimalnych szkód dla środowiska naturalnego.
141	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POBM	1.CEL I ZADANIA PROGRAMU Str. 4	Doprowadzenie do stabilizacji linii brzegowej doprowadzi do skutecznego ograniczania wielkości erozji.	Zapis wymaga preredagowania	Teza nie jest poparta wynikami badań, które jednoznacznie potwierdziłyby skuteczność takiego podejścia.	uwzględniona	W Rozdziale 1. Cel i zadania programu, Załącznika do projektu uchwały, zmodyfikowano zapis: "Doprowadzenie do stabilizacji linii brzegowej doprowadzi do skutecznego ograniczania skutków erozji".
142	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POBM	4. WPŁYW PROGRAMU NA SYTUACJĘ SPOŁECZNO – GOSPODARCZĄ Str. 8	duże miasta i miasteczka nadmorskie (m.in. Jarosławiec, Wicie, Darłowo, Dąbki, Łazy, Unieście, Mieleno, Chłopy, Sarbinowo, Gąski, Ustronie Morskie, Kołobrzeg, Dźwirzyno, Mrzeżyno, Pogorzelica, Niechorze, Rewal, Trzęsacz, Pobierowo, Dziwnówek, Gdańsk, Gdynia, Rewa, Mechelinki, Puck, Półwysep Helski, Rozewie, Jastrzębia Góra, Ostrowo, Karwieńskie Błota, Rowy, Ustka, Krynica Morska, Kąty Rybackie, Kuźnica, Jastarnia,	Zapis wymaga preredagowania i weryfikacji nazw geograficznych miejscowości.	1. W prawie polskim nie ma obecnie definicji „miasteczka”; jest to wyraz zaczerpnięty z języka potocznego i nie powinien znaleźć się w akcie prawa krajowego. 2. Wymieniono miejscowości nadmorskie, formalnie miasta, części administracyjne miast i wsi. Dodatkowo, wymieniono wsie o liczbie mieszkańców poniżej 100 (np. Wicie), a nie wymieniono takich, których ludność przekracza 1 tysiąc (np. Stegna, Sztutowo). Należy to przemyśleć i jednolicie uporządkować. 3. Półwysep Helski NIE JEST miejscowością (wsią, miastem, miasteczkiem, itp.). Jest to mezoregion geograficzny o charakterze półwyspu pierwszorzędneho. 4. Katalog miejscowości rozpoczęty nawiasem okrągłym należy domknąć (obecnie po wyrazie „Jastarnia”).	uwzględniona	W Rozdziale 4.Wpływ Programu na sytuację społeczno-gospodarczą, Załącznika do projektu uchwały, zmodyfikowano zapis: duże miasta, średnie miasta oraz wsie nadmorskie m.in. Jarosławiec, Wicie, Darłowo, Dąbki, Łazy, Unieście, Mieleno, Chłopy, Sarbinowo, Gąski, Ustronie Morskie, Kołobrzeg, Dźwirzyno, Mrzeżyno, Pogorzelica, Niechorze, Rewal, Trzęsacz, Pobierowo, Dziwnówek, Gdańsk, Gdynia, Rewa, Mechelinki, Puck, Hel, Chalupy, Kuźnica,Rozewie, Jastrzębia Góra, Ostrowo, Karwieńskie Błota, Rowy, Ustka, Krynica Morska, Kąty Rybackie, Kuźnica, Jastarnia,

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
143	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POBM	4. WPŁYW PROGRAMU NA SYTUACJĘ SPOŁECZNO – GOSPODARCZĄ Str. 9	W efekcie zapewni bezpieczeństwo bytu fizycznego i ekonomicznego mieszkańców społeczeństwa nadmorskiego. Wskazując na zagrożenie przystąpię się pośrednio do ochrony przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000 wyznaczonych w strefie wybrzeża, tj. w szczególności nadmorskich gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych. Zatem można uznać, że działania wpisują się jako „środek ochrony” służący osiągnięciu celów z art. 6(1) dyrektywy siedliskowej, tj. dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102, z późn. zm.3)). Ponadto należy zaznaczyć, że efekty planowanych do realizacji prac związanych z ochroną brzegów morskich będą miały pozytywny wpływ na przybrzeżną różnorodność biologiczną i powstrzymanie jej	Zapis wymaga preredagowania.	Zbyt radykalne stwierdzenie, bezpieczeństwo materialne miejscowości nadmorskich nie zależy tylko od obrony przed aktywnością morza. W przypadku zabezpieczenia brzegu można mówić co najwyżej o poprawie bezpieczeństwa.	uwzględniona	W Rozdziale 4. Wpływ Programu na sytuację społeczno-gospodarczą, Załącznika do projektu uchwały, zmodyfikowano zapis: “W efekcie poprawi bezpieczeństwo bytu fizycznego i ekonomicznego mieszkańców społeczeństwa nadmorskiego.”
144	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POBM	5. WPŁYW PROGRAMU NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE Str. 9		Propozycja preredagowania zapisu w oparciu o uwagi i uzasadnienia.	1. Nie jest zrozumiałe, w jaki sposób realizacja Programu miałaby się przyczynić do ochrony ekosystemów nadmorskich, skoro nie ma to nawet uzasadnienia np. w planach ochrony dla obszarów Natura 2000 (np. PLH280007), gdzie jako zagrożenie dla siedlisk 1210, 2110, 2120, 2130 wprost wymienia się różne metody walki z aktywnością morza. 2. Realizacja ochrony wybrzeża może przejściowo lub trwale likwidować płaty chronionych siedlisk przyrodniczych. Dla ilustracji 2 przykłady: 1) w 2023 r. wykonano refulację fragmentu rezerwatu przyrody „Ptasi Raj” (obszar Natura 2000 Ostoja w Ujściu Wisły PLH220044), wskutek czego zasypano stanowisko Państwowego Monitoringu Siedlisk dla siedliska 1210. 2) Nałożenie chrustu na płat siedliska 2140 nadmorskie wrzosisziska bażynowe spowodowało jego niemalże całkowitą eradykację (obserwacje z rejonu Łeby, poparte wynikią monitoringu porażeniowego dot. Wpływu progów podwodnych na morfometrię brzegu i stan siedlisk przyrodniczych).	uwzględniona	POBM zostanie uzupełniony o zapisy jego oddziaływania na środowisko naturalne również pod kątem ich negatywnych skutków.
145	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POŚ	Cały dokument	Cały dokument	Brak odniesienia się do ustaleń audytów krajobrazowych woj. pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego.	Proces planistyczny wymaga uwzględnienia ustaleń audytów krajobrazowych, w tym krajobrazów priorytetowych i rekomendacji w zakresie zmian granic parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.	wyjaśniona	Rekomendacje wynikające z dokumentów regionalnych dotyczących ochrony krajobrazu, w tym Audytów Krajobrazowych województw pomorskiego i zachodniopomorskiego, były uwzględniane w sposób pośredni – jako element kontekstu dla oceny oddziaływań i doboru działań minimalizujących w Prognozie. Jednocześnie POBM ma charakter ramowy, a Prognoza nie jest dokumentem planowania przestrzennego ani planem zarządzania ruchem turystycznym. W ramach Prognozy zaplanowano środki ukierunkowane na ochronę najbardziej wrażliwych elementów środowiska strefy brzegowej (w tym siedlisk wydmywnych i siedlisk plażowych), poprzez wskazanie działań minimalizujących oraz preferowanie rozwiązań mniej ingerujących i odwracalnych. Przykładowo wskazano ograniczanie presji utrzymaniowej na siedliska plażowe poprzez ograniczenie bronowania kizdiny (siedlisko 1210) oraz prowadzenie prac poza okresem lęgowym lub pod nadzorem. Podkreśla się również, że Program zakłada podejście selektywne aktywne – działania będą podejmowane wyłącznie tam, gdzie wystąpi faktyczna konieczność, co ogranicza zasięg ingerencji i pozwala dostosowywać rozwiązania do lokalnych uwarunkowań przyrodniczych i krajobrazowych na etapie przygotowania konkretnych zadań.
146	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POŚ	1.2. Ocena powiązań projektu POBM z innymi dokumentami, w tym cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu Str. 16–19	Katalog analizowanych dokumentów	Dodać dokumenty odnoszące się do parków narodowych, krajobrazowych oraz rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000	Wśród wymienionych dokumentów nie ma ani jednego planu ochrony dla krajowych form ochrony przyrody, a tematyka ta powraca dopiero na str. 166 Prognozy. Nie jest zrozumiała agenda, jaka przyswlecała takiej marginalizacji dokumentów dla chociażby parków narodowych (nawet jeśli PONM ich nie obejmuje). Takie ujęcie powoduje niewiarygodność też zawartych w Podsumowaniu rozdziału na str. 18–19, chociażby: „Podejście wykluczające realizację działań niekorzystnie wpływających na cele środowiskowe i cele określone dla obszarów chronionych zapewnia zgodność projektu Programu z dokumentami strategicznymi.”	nieuwzględniona	Program ochrony brzegów morskich ma charakter ramowy i zakłada selektywnie aktywną ochronę. Działania będą podejmowane na odcinkach szczególnie narażonych na erozję, wyłącznie w zakresie niezbędnym do utrzymania wymaganych poziomów bezpieczeństwa brzegu oraz ochrony zaplecza (ludzie, mienie, infrastruktura). Ustalenia planów ochrony są wiążące na etapie przygotowania i realizacji konkretnych robót. Należy zaznaczyć, że analizy planowanych działań z zakresu ochrony brzegów morskich, co do ich zgodności z dokumentami planistycznymi sporządzonymi dla danych form ochrony przyrody, są zawsze szczegółowo rozpatrywane na etapie uzyskiwania stosownych decyzji administracyjnych wymaganych przed realizacją danych zadań inwestycyjnych. W przypadku niezgodności planowanych zamierzeń z ww. dokumentami i wystąpieniu zagrożeń skutkujących pojawieniem się negatywnych oddziaływań (istniejących i potencjalnych) na cele i przedmioty ochrony danych form ochrony przyrody, odstępuje się od realizacji danego zamierzenia inwestycyjnego.
147	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POŚ	Str. 5.6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego Programu, zwłaszcza dotyczące obszarów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody Str. 115	Problemy ochrony środowiska w kontekście ochrony brzegów morskich koncentrują się przede wszystkim na presjach hydromorfologicznych, które oddziałują na stabilność linii brzegowej oraz funkcjonowanie ekosystemów nadmorskich. Zjawiska takie jak erozja kłifów, degradacja wydym, cofanie się plaż czy częste powodzie sztokmowe stanowią istotne zagrożenie zarówno dla siedlisk chronionych, jak i dla infrastruktury zlokalizowanej w strefie przybrzeżnej	Zapis wymaga preredagowania.	Należy tu zaznaczyć oczywistą sprzeczność pomiędzy ochroną przyrody, a ochroną infrastruktury. Wymienione zjawiska nie są zagrożeniami dla samych siedlisk nadmorskich, choć mogą zmieniać powierzchnię płątów. Są to oddziaływania środowiska o charakterze naturalnym, od zawsze kształtujące dynamikę i powierzchnię płątów takich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, jak kizdina (1210), kłify aktywne (1230-1) oraz kompleks siedlisk 2110, 2120 i 2130. Utrata powierzchni siedlisk podczas abrazji nie jest więc zagrożeniem, lecz zjawiskiem naturalnym, tak samo, jak naturalne są przesunięcia granic siedlisk i ich odbudowa w czasie ciszy abrazyjnej. Realizację infrastruktury mającej na celu ochrony brzegów morskich należy poprzedzić oceną oddziaływania na środowisko.	uwzględniona	
148	18.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych Oddział Park Krajobrazowy „Mierzeja Wiślana”	POŚ	Str. 1 i 15	Ujście Wisły Prowadzenie wszelkich prac w terminie od września do lutego „Mewia Łacha” – nie stwierdzono istotnego oddziaływania, oddziaływania określono jako nieznaczące, nie określono działań minimalizujących	Nie powinny być prowadzone prace refulacyjne w rezerwachach przyrody. Mniej inwazyjne wydają się być ostrogi brzegowe? Prace ewentualnie od listopada do lutego. Czy budowa nowych umocnień na Ujściu Wisły nie wpłynie na odkładanie rumowiska rzecznoego na łachach?.; [wymaga: zachowania w górze Wisły nie zmniejszonej dostawy rumowiska rzecznoego oraz zachowania w ujściu Wisły warunków hydrologicznych umożliwiających stałe powstawanie i odnawianie łachy”	W rezerwacie „Mewia Łacha” stwierdzano obecność ptaków lęgowych jeszcze w październiku. W miesiącach zimowych obszar stanowi ważne miejsce zimowania m.in. ze względu na występowanie naturalnych łach. Kizdina powinna zostać tu nienaruszona (bezregrowce – m.in. zmieraczek plażowy). Dodatkowy negatywny wpływ refulacji: zmiana składu plaśku mogąca wywierać znaczący wpływ na wszelkie organizmy żywe w tym lęgowe ptaki siewkowe. Działanie refulacyjne mają negatywny wpływ na strukturę ekosystemu bentosnu, tym samym oddziałując na ptaki wodne.	wyjaśniona	Nie przyjęto zasady generalnego zakazu prac refulacyjnych we wszystkich rezerwachach przyrody ani zastępowania ich innymi metodami jako rozwiązaniem „zawsze mniej inwazyjnym”. Dobór metody ochrony brzegu jest każdorazowo uzależniony od lokalnych uwarunkowań, celów ochrony oraz wymogów formalnych dla konkretnego zadania. W rejonie rezerwatu „Mewia Łacha” nie zaplanowano w ramach POBM realizacji nowych umocnień brzegowych, a potencjalnie - tylko działania w zakresie konserwacji umocnień oraz refulacji. Przeanalizowano aktualne zadania ochronne dla omawianego rezerwatu przyrody. Wśród zagrożeń istniejących i potencjalnych nie wskazano na prace refulacyjne czy dotyczące zabudowy brzegowej. Do zagrożeń dla rezerwatu należą: drażnienie, masowa turystyka i antropopresja, dopływanie do łach i miejsc odpoczynku fok powodujące ich ploszenie. Mając na uwadze powyższe, nie stwierdzono, iż oddziaływania prac zaplanowanych w ramach POBM mogłoby mieć znaczące oddziaływanie na przedmiotowy rezerwat.
149	18.02.2026	e-mail	osoba prywatna	zanonimizowano	POBM	Rozdz. 1	Str. 2 cel i zadania	Napisano „Podstawowym celem jest powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu.” Brakuje w dokumencie informacji na temat tego, które zmiany, albo jaki ich zakres w konkretnym przypadku będzie uznany za proces naturalny, taki który sprzyja kształtowaniu ekosystemów związanych z morzem, a od jakiego momentu czy skala natężenia zjawiska będzie ono wynikało z antropogenicznych zmian? Jakiś zakres tych procesów należy przecież uznać za dopuszczalny, zgodnie z faktem, że równowaga, różnorodność biologiczna i utrzymywanie się w dobrym stanie ekosystemów zależy od procesów erozyjnych, falowania.	Biorąc pod uwagę, że procesy erozyjne wybrzeży zachodzą od początku istnienia lądu, jest to naturalny element warunkujący kształtowanie i równowagę ekosystemów, co znajduje odzwierciedlenie choćby w dyrektywach siedliskowej, płasiej, czy ramowej dyrektywie w sprawie strategii morskiej.	nieuwzględniona	POBM jest projektem dokumentu o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiednią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założeń działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych. Punktem wyjścia do przygotowania POBM, przyjęcia założeń oraz wyznaczenia kilometrażu linii brzegowej są: + Załącznik nr 1 Harmonogram rzeczowo-finansowy uwzględnia dokonywanie corocznego monitoringu brzegów morskich na całej ich długości. Dane przestrzenne obszaru wybrzeża morskiego pozyskiwane w technologii lotniczej skanowania laserowego, ortofotomapy oraz profili poprzecznych brzegu morskiego, pozwalają zebrać dane dotyczące zmian zachodzących wzdłuż brzegu morskiego oraz jak działają zastosowane zabezpieczenia. Dane z monitoringu są wykorzystywane przy skutecznym zapobieganiu i spowalnianiu oddziaływania sił natury na brzeg morski, poprzez m.in. aktualizację map zagrożeń powodziowych. Ponadto urzędy morskie, zwłaszcza w okresach sztormowych, obserwują na bieżąco zmiany/straty zachodzące w linii brzegowej. Dane te stają się elementem analizy działań niezbędnych do stabilizacji brzegu morskiego. + Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, są dokumentami planistycznymi, których obowiązek opracowania wynika z dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowej). Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, zgodnie z art. 171 ust. 8 ustawy – Prawo wodne oraz art. 14 Dyrektywy Powodziowej, podlegają przeglądowi oraz w razie potrzeby aktualizacji w cyklach 6-letnich, w związku z potrzebą oceny zmian ryzyka powodziowego oraz koniecznością planowania i realizacji działań mających na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji powodzi dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.
150	18.02.2026	e-mail	osoba prywatna	zanonimizowano	POBM	Rozdz. 1	Str. 2 cel i zadania	Napisano: „Wobec groźby rozzerwania wałów wydmywnych i zalania terenów położonych niżej, ochrona brzegów wydaje się koniecznością. (...) Działania prowadzą do zwiększenia ochrony przeciwpowodziowej i zabezpieczone zostaje mienie i ludzie zamieszkujący na zapleczu”. Co to znaczy „na zapleczu”? Uważam, że należy podać konkretną informację na temat tego jakie powierzchnie obszarów zabudowanych oraz innych rodzajów gruntów są zagrożone zalaniem czy podtopieniami (w tym gruntów rolnych, leśnych, obszarów mokradlowych), jak głęboko w głąb lądu maksymalnie mogą one sięgać, ilu mieszkańców problem dotyczy. Należy ponadto wskazać, które tereny mogą być zalwane/ podtapiane/ erodowane, gdyż nie spowoduje to strat ekonomicznych przewyższających koszty wdrażanych działań (np. odszkodowania za zalane grunty rolne) albo nie spowoduje żadnych strat (obszary mokradłowe).	Dokument powinien opierać się o konkretne dane.	nieuwzględniona	“Zaplecze” jest to sformułowanie określające tereny położone za wydymami/kłifami. Nie można podać konkretnej informacji na temat tego jakie powierzchnie obszarów zabudowanych oraz innych rodzajów gruntów są zagrożone zalaniem czy podtopieniami. Morze potrafi spowodować znaczną erozję brzegu w miejscach gdzie tego typu zjawiska nie występowały od dawna. POBM jest przede wszystkim planowanym transparentnym narzędziem finansowym do ochrony brzegów morskich. Jego zakres koresponduje z zaleceniami zawartymi w z ustawie z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, gdzie określone są obowiązki urzędów morskich w zakresie zabezpieczania linii brzegowej poprzez budowę, utrzymywanie i ochronę umocnień brzegowych, wydmy i zaleśień ochronnych w pasie technicznym.
151	18.02.2026	e-mail	osoba prywatna	zanonimizowano	POBM	Rozdz. 1	Str. 3	Napisano „Na podstawie prowadzonego monitoringu zmiany linii brzegowej w ramach wygasłej w 2023 r. ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program Ochrony Brzegów Morskich” (...) potwierdzono występowania niebezpiecznego zjawiska postępującej erozji brzegu morskiego i zaniku plaż.” – należy doprecyzować w dokumencie, na jakich odcinkach, na jakiej długości brzegu potwierdzono występowanie zjawiska.	Dokument powinien opierać się o konkretne dane.	nieuwzględniona	POBM jest projektem dokumentu o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiednie na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założeń działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych.

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
152	18.02.2026	e-mail	osoba prywatna	zanonimizowano	POBM	Rozdz. 2	Str. 6	„Program odpowiada na wymagania stawiane w: (...)” - brak odniesienia m.in. do • Art. 5 Konstytucji RP, • Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, • Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, • dyrektyw siedliskowej 92/43/EWG; co prawdopodobnie wynika z faktu, że zakłada on działania łamiące zasady zrównoważonego rozwoju, czy choćby prawidłowej gospodarki przestrzennej.	Bardziej celowym i uzasadnionym ekonomicznie w dłuższej perspektywie czasu byłoby przeznaczenie środków na solidne, przemyślane umacnianie w rejonach miast, portów oraz na wykup gruntów zagrożonych powodzią i mogących stanowić naturalne polidery zalewowe chroniące okolicznych mieszkańców oraz tych, które mogą być zabrane przez morze – zostawić pozostałą część wybrzeża procesom naturalnym, które są warunkiem równowagi ekologicznej różnorodności przyrodniczej.	wyjaśniona	Zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej obowiązkiem urzędów morskich jest budowa, utrzymywanie i ochrona umocnień brzegowych, wydm i zalesień ochronnych w pasie technicznym. Natomiast pas techniczny jest strefą wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu, jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Projektowany POBM jest przede wszystkim planowanym transparentnym narzędziem finansowym do ochrony brzegów morskich zgodnie z wytycznymi przywołanymi powyżej. Jego głównym celem jest monitorowanie stanu linii brzegowej, które pozwala na określenie dokładnych potrzeb i konieczności podjęcia działań. Wszelkie działania w ramach projektu POBM będą podejmowane w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.
153	18.02.2026	e-mail	osoba prywatna	zanonimizowano	POBM	Rozdz. 4	Str. 8	Napisano iż program „pozwoi na uniknięcie materialnych i niematerialnych strat powodziowych, jak również przyczyni się do zatrzymania erozji brzegów morskich, a co za tym idzie do zminimalizowania strat w zakresie zabudowy osadniczej i turystycznej, które w wyniku abraży znalazły się w bezpośrednim sąsiedztwie plaż i brzegu.” – czy na całej długości brzegu niezbędne jest zatrzymanie erozji? Skoro napisano o minimalizowaniu strat „w zakresie zabudowy”, to należy doprecyzować, o jakie długości odcinków brzegu chodzi.	Dokument powinien opierać się o konkretne dane. Erozja brzegu to naturalny element warunkujący kształtowanie i równowagę ekosystemów, co znajduje odzwierciedlenie choćby w dyrektywach siedliskowej, ptasiej, czy ramowej dyrektywie w sprawie strategii morskiej, dlatego nie na całej linii brzegowej trzeba ingerować.	nieuwzględniona	Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych. Projekt POBM jest dokumentem o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzialną na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założeń minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych.
154	18.02.2026	e-mail	osoba prywatna	zanonimizowano	POBM	Rozdz. 6	Str. 11	„Podanie dokładnej lokalizacji inwestycji na lat 15 w przypadku ochrony wybrzeża jest niemożliwe” – Trzeba wskazać obszary, w których ingerencja jest konieczna z uwagi na bezpieczeństwo ludzi oraz takie, gdzie konieczne jest zapewnienie naturalnych procesów.	Łączna długość chronionego brzegu w latach 2004-2023 wyniosła 63,68 km, obecnie planuje się przedsięwzięcia na odcinkach [102,1 + 245,23 + 71,2 + 126,4 + 226,0] o łącznej długości 770,93 km (odcinki wybrzeża, na których może wystąpić konieczność realizacji działań mających na celu jego ochronę), czyli na całej długości linii brzegowej polskiego wybrzeża. Biorąc pod uwagę fakt, że dynamika jest naturalnym procesem w odniesieniu do ekosystemu morskiego, zaś zaproponowane zapisy dopuszczają działanie na całej długości wybrzeża, istnieje ryzyko, że działania techniczne będą nadużywane, cele środowiskowe (ochrony środowiska naturalnego) nie będą respektowane oraz, że łamane będą przepisy wielu innych (przytaczanych już wyżej) aktów prawnych.	nieuwzględniona	POBM jest projektem dokumentu o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Przedstawione w nim działania i ich przestrzenny oraz czasowy zakres są wersją maksymalną, z dużym prawdopodobieństwem zakres prac będzie znacznie mniejszy. Przedstawione szerokie ramy czasowe i przestrzenne umożliwiają elastyczne reagowanie na potrzeby, które w perspektywie 5-letniej nie zawsze są możliwe do przewidzenia. Konkretne terminy określane są w dokumentach operacyjnych, podczas przetargów na wykonanie działań itp. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzialną na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założeń minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych.
155	18.02.2026	e-mail	osoba prywatna	zanonimizowano	POBM	Rozdz. 1	Str 4 pkt 3	Napisano „Przyjęta metoda zakłada ochronę wzdłuż brzegu szczególnie narażonych na erozję odcinków.” Należy w dokumencie wskazać konkretnie, o jakie odcinki chodzi – jeśli chodzi o długość i o cel tej ochrony – czyli, jak zakładam – obszary miast, portów itp.	j.w.	nieuwzględniona	POBM jest projektem dokumentu o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzialną na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założeń minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych.
156	18.02.2026	e-mail	osoba prywatna	zanonimizowano	POBM	Rozdz. 6	Str. 11	Należy rozplanować przestrzeń nadmorską zgodnie z zasadami gospodarki zrównoważonej. Wszędzie tam, gdzie w strefie zalewowej, narażonej na powódzie i erozję nie ma zabudowań i ukształtowanie terenu zapewnia, że wody powodziowe nie wleją się na obszary zabudowane (a np. rozleją po gruntach rolnych i leśnych) brzeg ten nie musi być umacniany. Takie plany powinno się wykonywać w oparciu o dane hipsometryczne i hydrograficzne, mapy istniejącej zabudowy, obszarów zalewowych, własności gruntów, obszarów chronionych zapewniając realizację zasad zrównoważonego rozwoju. Celowym i uzasadnionym ekonomicznie w dłuższej perspektywie czasu byłoby przeznaczenie części środków na solidne, przemyślane umacnianie brzegów w rejonach miast, portów oraz części funduszy na wykup gruntów zagrożonych powodzią i mogących stanowić naturalne polidery zalewowe (zwłaszcza tam, gdzie istnieje silna presja zabudowy) oraz tych, które mogą być zabrane przez morze tak, aby m.c. zostawić część wybrzeża procesom naturalnym, które są warunkiem równowagi ekologicznej różnorodności przyrodniczej.	Należy rozplanować przestrzeń nadmorską zgodnie z zasadami gospodarki zrównoważonej. Wszędzie tam, gdzie w strefie zalewowej, narażonej na powódzie i erozję nie ma zabudowań i ukształtowanie terenu zapewnia, że wody powodziowe nie wleją się na obszary zabudowane (a np. rozleją po gruntach rolnych i leśnych) brzeg ten nie musi być umacniany. Takie plany powinno się wykonywać w oparciu o dane hipsometryczne i hydrograficzne, mapy istniejącej zabudowy, obszarów zalewowych, własności gruntów, obszarów chronionych zapewniając realizację zasad zrównoważonego rozwoju. Celowym i uzasadnionym ekonomicznie w dłuższej perspektywie czasu byłoby przeznaczenie części środków na solidne, przemyślane umacnianie brzegów w rejonach miast, portów oraz części funduszy na wykup gruntów zagrożonych powodzią i mogących stanowić naturalne polidery zalewowe (zwłaszcza tam, gdzie istnieje silna presja zabudowy) oraz tych, które mogą być zabrane przez morze tak, aby m.c. zostawić część wybrzeża procesom naturalnym, które są warunkiem równowagi ekologicznej różnorodności przyrodniczej.	nieuwzględniona	W POBM ujęto tabelę z planowaniem do osiągnięcia wskaźnikami realizacji programu, kierując się następującymi przesłankami: - przyjęty wskaźnik w odniesieniu do poziomu ustawy budżetowej nie może wykazywać nadmiernego poziomu szczegółowości, co wynika z zasady przejrzystości budżetu, a także z dążenia do zapewnienia elastyczności w zarządzaniu finansami publicznymi; - ograniczenie nadmiernej szczegółowości pozwala na to, aby ustawa budżetowa skupiała się na najważniejszych wielkościach makroekonomicznych i finansowych, a nie na detalach operacyjnych, które mogą ulegać zmianom; - specyfika programu wieloletniego, charakter zadań w nim ujętych oraz poziom ich przygotowania na etapie podejmowania uchwały wykluczał możliwość zdefiniowania oraz późniejszej identyfikacji innych wskaźników.
157	18.02.2026	e-mail	osoba prywatna	zanonimizowano	POBM	Rozdz. 5	Str 9	Napisano „ efekty planowanych do realizacji prac związanych z ochroną brzegów morskich będą miały pozytywny wpływ na przybrzeżną różnorodność biologiczną i powstrzymanie jej utraty, spowodowanej negatywnym oddziaływaniem fal morskich na brzegów”. Nieprawdą jest, że wzmocnienie odcinków szczególnie narażonych na rozmywanie sprzyja ochronie siedlisk przyrodniczych – nie wszystkich.	Dla wielu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków jako największe zagrożenia wskazywane są działalność gospodarcza i inwestycyjne, takie jak: zabudowa brzegów: Presja urbanizacyjna, w tym budowa domów i obiektów turystycznych, zwłaszcza w pasie nadmorskim oraz umocnienia brzegowe: Sztuczne umacnianie kłifów i brzegu (opaski, falochrony), które ingeruje w naturalne procesy brzegowe – to są prawdziwe zagrożenia dla siedlisk.	wyjaśniona	Wyniki sporządzonej prognozy oddziaływania na środowisko szczegółowo opisały wpływ POBM na awifaunę 5.7.7.1 Oddziaływanie w przypadku realizacji grupy prac: Działania dotyczące umocnień brzegowych. Ponadto, należy zauważyć, iż POBM poprzez działania zmierzające do stabilizacji linii brzegowej ma na celu zabezpieczyć również obszary, na których pojawiła się presja osadnicza. Zabudowa zlokalizowana w pasach nadmorskich jest w kompetencjach jednostek samorządu terytorialnego. Co do zasady lokalizację inwestycji związanych z zabezpieczeniem brzegu morskiego, wskazanych w POBM determinują wybudowane uprzednio obiekty pełniące funkcję zabudowy mieszkalnej oraz wykorzystywanych dla potrzeb turystyki. Wprowadzanie sztucznych umocnień brzegowych (opaski, falochrony) nie należy do działań bezpośrednio chroniących siedliska wydmore. Obserwując dotychczas wykonane na ładzie umocnienia brzegowe zaobserwowano, że w miejscach ich lokalizacji nastąpiły przyrosty plaż i zabezpieczenia zaplecza na ładzie, co pośrednio wpłynęło na odtworzenia się wydm (wałów wydmywnych) poprzez zasiedlanie tych miejsc, w wskutek sukcesji, gatunkami (roślinami zielnymi, krzewami) typowymi dla wydm. Podstawą to tych wniosków jest również opracowanie IBW PAN oraz Instytutu Morskiego w Gdańsku pn. Monitoring i badania dotyczące aktualnego stanu brzegu morskiego - ocena skuteczności systemów ochrony brzegu morskiego zrealizowanych w okresie obowiązywania wieloletniego "Programu ochrony brzegów morskich".
158	18.02.2026	e-mail	osoba prywatna	zanonimizowano	POŚ	Broszura informacyjna	Str. 12	Napisano, że „nie stwierdzono znaczących negatywnych skutków dla żadnego elementu środowiska ani dla zdrowia ludzi.” – jest to nieprawdą, gdyż Prognoza oddziaływania na środowisko – Raport nr 2 wymienia liczne skutki negatywne.	Napisano, że „nie stwierdzono znaczących negatywnych skutków dla żadnego elementu środowiska ani dla zdrowia ludzi.” – jest to nieprawdą, gdyż Prognoza oddziaływania na środowisko – Raport nr 2 wymienia liczne skutki negatywne.	wyjaśniona	Uwaga odnosi się do stwierdzenia w Broszurze informacyjnej podsumowującego wyniki przeprowadzonych prac, uwzględniającego efekt dokonanej oceny oddziaływania, stwierdzonym możliwym oddziaływań oraz wskazanych do stosowania działań minimalizujących (dla stwierdzonych oddziaływań znaczących) i dodatkowych działań wspomagających minimalizowanie możliwych negatywnych oddziaływań (innych niż znaczące). Rozróżnienie między „oddziaływaniem negatywnym” (opisane i zidentyfikowane) a „znaczącym negatywnym oddziaływaniem” (nie stwierdzone po zastosowaniu środków minimalizujących) jest standardowym i wymaganym elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jest ono w pełni zgodne z art. 51 i 52 ustawy OOS.
159	18.02.2026	e-mail	osoba prywatna	zanonimizowano	POBM	Rozdz. 5	Str 9-10	„Zgodnie z Konwencją o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, sporządzoną w Helsinkach dnia 9 kwietnia 1992 r. (Dz. U. z 2000 r. poz. 346), ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską w dniu 8 października 1999 r., Rzeczpospolita Polska jest zobowiązana do podjęcia właściwych środków do ochrony Morza Bałtyckiego i jego przybrzeżnych ekosystemów, na które wpływ wywiera Morze Bałtyckie, w celu zachowania środowiska przyrodniczych i różnorodności biologicznej oraz ochrony procesów ekologicznych. Wobec powyższego Program również jest zgodny z zapisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) (Dz. Urz. UE L 164 z 25.06.2008, str. 19 oraz Dz. Urz. UE L 125 z 18.05.2017, str. 27)” jest to błędne sformułowanie, nieprawdziwe.	Dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej mówi: „Oczywiste jest, że presja na naturalne zasoby morskie i popyt na usługi związane z wykorzystywaniem ekosystemów morskich jest często zbyt wysoka i że Wspólnota musi zredukować swoje oddziaływanie na wody morskie niezależnie od miejsca występowania jego skutków.”	wyjaśniona	Konwencja Helińska z 1992 r. obejmuje ochronę Morza Bałtyckiego przed wszystkimi źródłami zanieczyszczeń z lądu, powietrza i morza. Zobowiązuje ona ponadto Strony Konwencji do podjęcia działań na rzecz ochrony siedlisk i różnorodności biologicznej oraz zrównoważonego użytkowania zasobów morskich. Cel działania: Konwencja zobowiązuje do zapobiegania i eliminowania zanieczyszczeń obszaru Morza Bałtyckiego (ze źródeł lądowych, powietrznych i morskich), zachowania środowiska przyrodniczego, różnorodności biologicznej oraz ochrony procesów ekologicznych. Celem Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego jest ochrona i zachowanie środowiska morskiego, zapobieganie jego degradacji lub gdy jest to wykonalne odwrócenie ekosystemów morskich na obszarach, gdzie uległy one niekorzystnemu oddziaływaniu, a także zapobieganie i stopniowe eliminowanie zanieczyszczeń środowiska morskiego, aby wykluczyć ich znaczny wpływ na: różnorodność biologiczną morza, ekosystemy morskie, zdrowie ludzkie i zgodnie z prawem formy korzystania z morza, albo też znaczne dla nich zagrożenie. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzialną na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założeń minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Prowadzone prace ochronne będą maksymalnie ograniczane do tych odcinków brzegu morskiego, gdzie ich podejmowanie będzie konieczne i uzasadnione występującą zabudową, infrastrukturą, występowaniem urządzeń wodnych.
160	18.02.2026	e-mail	osoba prywatna	zanonimizowano	POBM/POŚ	Żałącznik nr 8. Wpływ prac w ramach POBM na obszary chronione	całość	Niepokojącem jest jak dużo działań technicznych takich, jak: budowa umocnień brzegowych i refulacja, powodujących negatywne znaczące oddziaływanie, np.: zakłócenie naturalnej struktury kłifów oraz procesów geomorfologicznych kształtujących wybrzeże kłifowe, prowadzących do zniszczenia siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, przewidziano w tak wielu obszarach Natura 2000, rezerwach przyrody i w Wolińskim Parku Narodowym. Uważam, że brakuje strategicznego spojrzenia na sprawę ochrony brzegu morskiego – uwzględniającego cele inne niż ochrona obszarów zabudowanych czy interesy ekonomiczne. Stąd moja wyżej wspomniana propozycja wykupu gruntów.	Celem Programu jest „powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu”. Powyższe sformułowanie jest nieprawidłowe z naukowego punktu widzenia – procesy erozyjne w strefie brzegowej są zjawiskiem naturalnym, a ich całkowite powstrzymanie nie jest możliwe. Realnym celem Programu może być: – ograniczenie skutków erozji w wybranych lokalizacjach, – ochrona określonej infrastruktury i zabudowy, – minimalizacja ryzyka dla życia i zdrowia ludzi związanego z występowaniem zjawisk ekstremalnych. Z założenia ekspansywnie rozszerzanej ochrony hydrotechnicznej nie są zgodne z istniejącymi zapisami o obszarach chronionych, celami ochrony środowiska na różnych poziomach a także z rekomendacjami HELCOM o ochronie naturalnych procesów brzegowych. W żadnym z konsultowanych dokumentów nie znaleziono danych dotyczących scenariuszy wzrostu poziomu morza dla Morza Bałtyckiego, co stanowi zasadniczy brak wymagający uzupełnienia.	nieuwzględniona	Prognoza nie pomija negatywnego oddziaływania działań technicznych (budowa umocnień i refulacja). Wręcz przeciwnie – w sposób szczegółowy identyfikuje je w rozdziale 5.7 oraz załącznikach nr 6 i 8, w tym: • zakłócenie naturalnej struktury kłifów i procesów geomorfologicznych, • ryzyko zniszczenia siedlisk przyrodniczych (m.in. 1230 – kłify, 2110–2130 – siedliska wydmore), • oddziaływanie na obszary Natura 2000, rezerwy przyrody i Woliński Park Narodowy. Jednocześnie Prognoza nie stwierdza znaczących negatywnych oddziaływań w skali całego Programu, ponieważ: • POBM przyjmuje zasadę selektywnie aktywnej ochrony – działania techniczne będą realizowane wyłącznie na odcinkach szczególnie narażonych na erozję zagrażającą człowiekowi, mieniu lub infrastrukturze (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 14 września 2022 r.); • dla obszarów chronionych (w tym Woliński PN, rezerwy przyrody i Woliński Park Narodowy) dopuszcza się naturalną dynamikę brzegu; • dla obszarów chronionych (w tym Woliński PN, rezerwy kłifowe, planowany rezerwat „Podmorski Ogród Gdyni”) Prognoza w załączniku nr 8 oraz rozdziale 5.7.2 wskazuje konieczność modyfikacji zakresu działań, stosowania rozwiązań biotechnicznych lub rezygnacji z prac technicznych. Propozycja wykupu gruntów wykracza poza zakres i kompetencje POBM, który jest narzędziem finansowym administracji morskiej realizującym ustawowy obowiązek ochrony brzegu (art. 42 ust. 2 ustawy o obszarach morskich). Nie stanowi elementu strategicznego planowania przestrzennego ani polityki gruntownej.
161	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Ochrony Krajobrazu Pomorza	POBM			Postulujemy, by cel POBM przeformułować w sposób zgodny z aktualnym stanem wiedzy i w oparciu o analizy scenariuszy zmian klimatycznych.	Celem Programu jest „powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu”. Powyższe sformułowanie jest nieprawidłowe z naukowego punktu widzenia – procesy erozyjne w strefie brzegowej są zjawiskiem naturalnym, a ich całkowite powstrzymanie nie jest możliwe. Realnym celem Programu może być: – ograniczenie skutków erozji w wybranych lokalizacjach, – ochrona określonej infrastruktury i zabudowy, – minimalizacja ryzyka dla życia i zdrowia ludzi związanego z występowaniem zjawisk ekstremalnych. Z założenia ekspansywnie rozszerzanej ochrony hydrotechnicznej nie są zgodne z istniejącymi zapisami o obszarach chronionych, celami ochrony środowiska na różnych poziomach a także z rekomendacjami HELCOM o ochronie naturalnych procesów brzegowych. W żadnym z konsultowanych dokumentów nie znaleziono danych dotyczących scenariuszy wzrostu poziomu morza dla Morza Bałtyckiego, co stanowi zasadniczy brak wymagający uzupełnienia.	częściowo uwzględniona	Cel wskazany w POBM tj. „powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu” jest celem ogólnym i jest zgodny ze zdefiniowanymi założeniami przyjętymi na etapie podejmowanych prac nad przygotowaniem projektu programu. Zapis ten nie dotyczy opisu pochodzenia zjawiska erozji (naturalnego, a czy antropogenicznego), a jego działania, które ma szereg negatywnych (również poprzez działalność człowieka, np. zadyktowanie wydm) skutków dla środowiska naturalnego. Treść projektu programu zostanie uzupełniona, poprzez dopisanie celów szczegółowych: – ograniczenie skutków erozji w wybranych lokalizacjach, – ochrona określonej infrastruktury i zabudowy, – minimalizacja ryzyka dla życia i zdrowia ludzi związanego z występowaniem zjawisk ekstremalnych. Zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej obowiązkiem urzędów morskich jest budowa, utrzymywanie i ochrona umocnień brzegowych, wydm i zalesień ochronnych w pasie technicznym. Natomiast pas techniczny jest strefą wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu, jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Projektowany POBM jest przede wszystkim planowanym transparentnym narzędziem finansowym do ochrony brzegów morskich zgodnie z wytycznymi przywołanymi powyżej. Jego głównym celem jest monitorowanie stanu linii brzegowej, które pozwala na określenie dokładnych potrzeb i konieczności podjęcia działań. Reasumując działania realizowane w POBM i podejmowane przez administrację morską oparte są na akcie prawa stanowionego. Rekomendacje Komisji Helińskiej nie są obligatoryjne w sensie prawnym, co oznacza, że nie mają mogą być bezpośrednio wiążące prawa międzynarodowe, czy krajowego, niemniej jednak wszędzie tam, gdzie będzie to możliwe zostaną one uwzględnione przy planowaniu i realizacji prac ochronnych. W treści projektu POBM powołano się na dane z Raportu IPCC z 2023 r., który wskazuje na średni, globalny wzrost poziomu mórz do 2100 r. Przedstawione wyniki wskazują jednoznacznie na pozytywną tendencję wzrostową, co czym świadczą przywołane w projekcie POBM wyniki obserwacji poziomu morza od 1955 r. do 2021 r. (w Gdańsku w Porcie Północnym - wzrost z 502 cm do 516 cm, tj. około +14 cm). Podobna analogia dotyczy zachodniego wybrzeża Rzeczypospolitej Polskiej, gdzie wzrost średniego poziomu morza na mareografie w Świnoujściu oszacowano od wartości 495 cm do 507 cm, tj. o 12 cm. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PAN bazując na danych z ww. raportu IPCC wskazuje, że prawdopodobny wzrost średniego poziomu Morza Bałtyckiego do roku 2050 szacuje się na nieco powyżej 20 cm. Podniesienie poziomu Morza Bałtyckiego nawet o kilkadziesiąt centymetrów w połączeniu z częstymi sztormami znacząco zwiększy ryzyko powodziowe.

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
162	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Ochrony Krajobrazu Pomorza	POBM/POŚ			Stwierdzamy nieadekwatne powiązanie Programu z ograniczaniem antropopresji.	W dokumencie Prognozy wskazano, że realizacja POBM przyczyni się do minimalizacji szkód wynikających z zabudowy terenów wydymowych czy presji turystycznej, jednak ten argument nie został wystarczająco uzasadniony. Problemów takich jak niekontrolowana zabudowa, presja turystyczna, degradacja siedlisk nie rozwiąże ochrona techniczna brzegu. Stąd wnioskujemy o powrót do dyskusji nad wdrożeniem zasad zintegrowanego zarządzania strefą brzegową, m.in. poprzez: – ograniczenie zabudowy w obszarach zagrożonych powodziami sztormowymi i innymi zjawiskami ekstremalnymi, – określenie granicy bezpiecznego inwestowania. Jesteśmy zdania, że rozszerzenie obecnie procedowanego Programu do całego brzegu morskiego w odniesieniu do refulacji plaży i bardzo długich, nieprzerwanych odcinków lokalizacji umocnień np. km 69,2-81,1; km 89,1-96,6; km 229,0-233,5; km 320,8-333,97 może stać się przyczynkiem do jeszcze większej presji na strefę brzegową i jej środowisko przyrodnicze i może wymuszać działania ochronne na coraz dłuższych odcinkach brzegu morskiego. Nie ma też uzasadnienia dla zadań zaproponowanych w rezerwatach przyrody.	nieuwzględniona	Zakres uwagi wykracza poza właściwościami projektodawcy. Kwestie dotyczące gospodarki przestrzennej są w kompetencji gmin, które ustanawiają akty prawa miejscowego. Odcinki zaklasyfikowane do POBM nie będą w całości zabudowywane budowlami ochrony brzegów morskich. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiednią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa.
163	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Ochrony Krajobrazu Pomorza	POŚ			Wnioskujemy o korektę i uzupełnienie opisu stanu środowiska oraz oceny oddziaływania na środowisko w Prognozie ooś.	Rozbudowana część diagnostyczna, choć uwzględniła nowe dane (np. z Państwowego Monitoringu Środowiska), nie została powiązana z celami SOOŚ a zamieszczony opis stanu środowiska nie umożliwiła określenia rodzajów i skali oddziaływań. Brakuje charakterystyki dna morskiego, czy strefy brzegowej pod kątem występowania cennych gatunków i siedlisk na poszczególnych odcinkach wskazanych w POBM. Braki dotyczą zwłaszcza informacji o: gatunkach związanych z brzegiem morskim (np. mikołajek nadmorski, zmierzacek plażowy); siedliskach przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy siedliskowej takich jak np. duża, płytką zatoka (1160). Rzeczne określenie walorów przyrodniczych powinno stanowić podstawę do sformułowania rekomendacji do POBM i wskazania niezbędnych wyłączeń z działań technicznych.	nieuwzględniona	Opis stanu środowiska oraz ocena oddziaływań w Prognozie zostały opracowane w stopniu szczegółowości adekwatnym do dokumentu strategicznego i ramowego, jakim jest POBM. Program nie przesądza szczegółowych lokalizacji, parametrów i harmonogramu robót w całym 15-letnim horyzoncie, dlatego Prognoza nie zastępuje inwentaryzacji przyrodniczych i analiz dla konkretnych przedsięwzięć. Jednocześnie Prognoza identyfikuje mechanizmy oddziaływań planowanych rodzajów działań i porządkuje je według komponentów środowiska (oddziaływania bezpośrednie/pośrednie, znaczące/nieznaczące), co zostało przedstawione szczegółowo w Załączniku nr 6 analiza oddziaływań). W zakresie siedlisk z załącznika I Dyrektywy siedliskowej Prognoza obejmuje również siedlisko 1160 duża płytkie zatoki, wraz z jego charakterystyką i odniesieniem do oceny stanu ochrony w ujęciu tabelarycznym. Natomiast szczegółowe rozpoznanie występowania gatunków i siedlisk na poszczególnych odcinkach (np. mikołajek nadmorski, zmierzacek plażowy) jest właściwe dla etapu przygotowania konkretnych zadań i będzie uwzględniane w ramach wymaganych procedur i uzgodnień. Rekomendacje dotyczące wyłączeń i modyfikacji działań technicznych w Prognozie sformułowano w oparciu o analizę ryzyka oddziaływań znaczących oraz relację działań do celów ochrony obszarów chronionych, co przedstawiono m.in. w zestawieniach dotyczących obszarów chronionych.
164	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Ochrony Krajobrazu Pomorza	POŚ			Zgłaszamy wątpliwości odnośnie do metodologii oceny oddziaływania na środowisko i wnosimy o jej doprecyzowanie	Naszym zdaniem metoda powinna opierać się na przejrzystych i weryfikowalnych kryteriach, tymczasem jest ona niejasna. Pominęto aspekt wrażliwości poszczególnych elementów ekosystemu na negatywne oddziaływania. Definicje oddziaływań mają charakter ogólny, nie przedstawiono założeń co do oceny istotności oddziaływań. Brak informacji nt. sposobu oceny wpływu na obszary chronione jako „znaczący” lub „nieznaczący” uniemożliwia weryfikację czy ocena ta została wykonana w sposób obiektywny i zasadny.	nieuwzględniona	Metodyka oceny oddziaływania na środowisko jest w Prognozie opisana w sposób przejrzysty i w pełni zgodny z wymogami strategiczną oceną oddziaływania na środowisko (rozdział 2.2 „Metoda opracowania prognozy” oraz art. 52 ust. 1 ustawy OOŚ). Prognoza jest dokumentem strategicznym i ramowym – jej szczegółowość została dostosowana do charakteru projektu POBM (program wieloletni bez precyzyjnych lokalizacji i parametrów technicznych na 15 lat). Nie jest to ocena projektowa, dlatego metodyka nie zawiera szczegółowych, ilościowych modeli prognostycznych właściwości dla pojedynczego przedsięwzięcia. Kluczowe elementy metodyki zostały jasno określone: • Definicje oddziaływań – w rozdziale 5.7 oraz załączniku nr 6: pośrednie/pośrednie/wtórne/skumulowane, krótkoterminowe/średnioterminowe/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne . • Kryteria oceny istotności (znaczący/nieznaczący) – wyjaśnione w rozdziale 5.7.7.2 (dla obszarów chronionych) oraz w metodologii ogólnej: uwzględniały skalę, czas trwania, odwracalność, kumulację oraz zgodność z celami ochrony. • Wrażliwość elementów ekosystemu – opisana w rozdziale 5.1 (stan aktualnego środowiska) oraz w ocenach oddziaływań (rozdział 5.7.1 załączniki nr 6–9). Wskazano, które komponenty (np. siedliska 1210, 1230, 2110–2130, awifauna, bentos) są szczególnie wrażliwe na dane rodzaje prac. • Ocena wpływu na obszary chronione – przeprowadzona w załączniku nr 8 oraz rozdziale 5.7.7.2 na podstawie celów i przedmiotów ochrony, z przypisaniem działań minimalizujących lub modyfikacji zakresu tam, gdzie stwierdzono potencjalne konflikty.
165	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Ochrony Krajobrazu Pomorza	POŚ			Wnosimy o przeformułowanie poniższego założenia zawartego w Prognozie ooś, które w obecnej formie zawiera nie odpowiadającą rzeczywistości arbitralną konkluzję:	„wg założeń projektu POBM, efekty planowanych do realizacji prac związanych z ochroną brzegów morskich będą miały pozytywny wpływ na przybrzeżną różnorodność biologiczną i powstrzymanie jej utraty, spowodowane negatywnym oddziaływaniem fal morskich i erozją brzegów” Związek pomiędzy ochroną brzegu morskiego a różnorodnością biologiczną nie jest ani automatyczny ani jednoznacznie pozytywny. Kluczowa dla funkcjonowania niektórych siedlisk (zwłaszcza klifów i wydmy) jest właśnie naturalna dynamika brzegu, stąd jej ograniczanie może prowadzić wielu negatywnych zjawisk i przeobrażeń.	uwzględniona	
166	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Ochrony Krajobrazu Pomorza	POŚ	Rozdział 1.2		Wnosimy o uzupełnienie rozdziału 1.2. Prognozy o wyniki analizy wszystkich obowiązujących planów zagospodarowania obszarów morskich oraz ocenę zgodności POBM z tymi planami.	Jako przykład niedomiaru w tym zakresie należy uznać Plan zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych Zalewu Wiślanego (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 2024 r., Dz. U. z 2025 r. poz. 145). Na mocy tego dokumentu odkładanie urobku zostało dopuszczone tylko w tych akwenach, gdzie występują odcinki brzegu, dla których wymagany poziom bezpieczeństwa wynosi Tp=100 lub więcej, a jednym z istotnych elementów systemu ochrony brzegów jest ochrona szwarcu trzcinowego.	wyjaśniona	W prognozie oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych nie ocenia się zgodności z planami zagospodarowania, ponieważ oba typy dokumentów funkcjonują w różnych poziomach hierarchii planistycznej. Dla potrzeb opracowywania projektu planu zagospodarowania obszarów morskich (zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej) organy administracji morskiej mogą prowadzić analizy i studia oraz opracowania planu, a także współpracę z samorządami województw i gmin nadmorskich i ich związkami w celu zapewnienia spójności tego planu ze studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, planami zagospodarowania przestrzennego województw oraz ze strategiami rozwoju województw, strategiami rozwoju ponadlokalnego i strategiami rozwoju gmin. Mówi o tym art.37c w/w ustawy. Dodatkowo, zgodnie z art. 37e. ust. 1. pkt 13 w/w ustawy przystępując do sporządzenia projektu planu, właściwy terytorialnie dyrektor urzędu morskiego, przedstawia projekt planu ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w celu stwierdzenia jego zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju. Zatem ustawa jednoznacznie wskazuje hierarchie dokumentów w tym zakresie i konieczność oceny zgodności projektu planu zagospodarowania ze strategią, do której należy m. in. POBM. Zatem nie bada się zgodności POBM z planami zagospodarowania tylko odwrotnie. Dodatkowo wskazuje się, że zgodnie z art. 59a. ustawy oś analiza zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego zachodzi na etapie analizy potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wówczas organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach analizuje zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku gdy przedsięwzięcie jest realizowane na obszarze morskim - z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej. W odniesieniu do uwagi uwzględniono i opisano w treści rozdziału 1.2 aspekt zgodności z planami zagospodarowania obszarów morskich.
167	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Ochrony Krajobrazu Pomorza	POŚ			Zgłaszamy wątpliwości odnośnie do zaproponowanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu. Wątpliwości dotyczą ich skuteczności i adekwatności, naszym zdaniem mają one w obecnej formie charakter iluzoryczny. Oparcie monitoringu wyłącznie na ogólnodostępnych wynikach Państwowego Monitoringu Środowiska nie zapewnia możliwości jednoznacznego powiązania obserwowanych zmian stanu środowiska z realizacją postanowień POBM, przede wszystkim w kontekście lokalnego, selektywnego i czasowo ograniczonego charakteru planowanych prac. Proponowany monitoring ma charakter pośredni i opisowy, a nie analityczny, jak wynika z praktyki. Stąd wnosimy o zaproponowanie innych metod monitoringu albo doprecyzowanie wskazanej metodyki.		nieuwzględniona	Prognoza przewiduje monitoring skutków realizacji POBM w oparciu o Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ), tj. system funkcjonujący w sposób ciągły i zapewniający porównywalność danych w czasie. PMŚ stanowi adekwatną podstawę do oceny trendów zmian stanu środowiska w skali wymaganej dla dokumentu strategicznego, jakim jest POBM. Jednocześnie należy podkreślić, że POBM ma charakter ramowy, a Prognoza nie zastępuje wymagań stawianych na etapie przygotowania i realizacji konkretnych przedsięwzięć. W przypadkach, w których dla danego zadania konieczne będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zakres monitoringu i warunki realizacji (w tym ewentualne monitoringi lokalne, jeżeli zostaną nałożone) będą określone w ramach właściwych postępowań administracyjnych dla tego przedsięwzięcia. W związku z powyższym nie wprowadza się dodatkowego, odrębnego systemu monitoringu lokalnego na poziomie Programu.
168	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Ochrony Krajobrazu Pomorza	POBM			Podsumowując, w naszej opinii niezbędne jest: – zweryfikowanie zaproponowanych zapisów POBM pod kątem celu i zakresu.		uwzględniona	Cel wskazany w POBM tj. „powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu” jest celem ogólnym i jest zgodny ze zdefiniowanymi założeniami przyjętymi na etapie podejmowanych prac nad przygotowaniem projektu programu. Zapis ten nie dotyczy opisu pochodzenia zjawiska erozji (naturalnego, czy antropogenicznego), a jego działania, które ma szereg negatywnych (również poprzez działalność człowieka, np. zadyptywanie wydmy) skutków dla środowiska naturalnego. Treść projektu programu zostanie uzupełniona, poprzez dopisanie celów szczegółowych: – ograniczenie skutków erozji w wybranych lokalizacjach, – ochrona określonej infrastruktury i zabudowy, – minimalizacja ryzyka dla życia i zdrowia ludzi związanego z występowaniem zjawisk ekstremalnych.
169	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Ochrony Krajobrazu Pomorza	POŚ			Podsumowując, w naszej opinii niezbędne jest: – przedstawienie scenariuszowego podejścia do zmian klimatu oraz rozwiązań alternatywnych.		nieuwzględniona	Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona na poziomie strategicznym dla dokumentu ramowego (art. 52 ust. 1 ustawy OOŚ). POBM nie jest szczegółowym planem inwestycyjnym z precyzyjnymi lokalizacjami i parametrami technicznymi na 15 lat – jest narzędziem finansowym i ramowym, którego realizacja zależy od corocznego monitoringu stanu brzegu morskiego prowadzonego przez Urzędy Morskie. Zmiany klimatu (w tym wzrost poziomu morza) zostały uwzględnione w Prognozie jako główny czynnik wymuszający erozję i potrzebę działań adaptacyjnych. Nie jest jednak wymagane ani możliwe na tym etapie przedstawianie szczegółowych, zwiromiarowanych wariantowych scenariuszy wzrostu poziomu morza dla każdego odcinka brzegu – takie analizy (wraz z modelowaniem hydrodynamicznym i oceną konkretnych wariantów technicznych) mogą być przeprowadzane na etapie przygotowania i oceny poszczególnych zadań inwestycyjnych w procedurze decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Rozwiązania alternatywne zostały rozważone w Prognozie w stopniu adekwatnym do charakteru dokumentu (rozdział 7): • wskazano kierunek preferencji dla rozwiązań mniej ingerujących i odwracalnych; • analizowano wariant „zerowy” (brak realizacji Programu) – skutki zaniechania działań ochronnych zostały szczegółowo omówione w rozdziale 5.4.
170	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Ochrony Krajobrazu Pomorza	POŚ			Podsumowując, w naszej opinii niezbędne jest: – uzupełnienie rekomendacji w Prognozie ooś oraz jego uzupełnienie, zwłaszcza w zakresie metodyki i oceny oddziaływania na środowisko, a także korekta nieprecyzyjnych sformułowań.		nieuwzględniona	Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona zgodnie z art. 51 i 52 ustawy OOŚ oraz uzgodnieniem zakresu i stopnia szczegółowości wydanym przez właściwe organy. Jej struktura (rozdziały 1–11 + załączniki) jest standardowa dla dokumentów tego typu i w pełni odpowiada wymogom strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu ramowego. • Metodyka oceny jest opisana w rozdziale 2.2 „Metoda opracowania prognozy”. • Ocena oddziaływania jest przeprowadzona w rozdziale 5.7 (z podrozdziałami) oraz w załącznikach nr 6, 7, 8 i 9. • Kryteria oceny istotności (znaczący/niezaczący), definicje oddziaływań oraz wrażliwość elementów ekosystemu zostały szczegółowo przedstawione. Uwaga nie wskazuje żadnych konkretnych nieprecyzyjnych sformułowań ani elementów struktury, które wymagałyby korekty lub uzupełnienia. Prognoza jest dokumentem strategicznym i ramowym – jej poziom szczegółowości jest dostosowany do charakteru projektu POBM (art. 52 ust. 1 ustawy OOŚ). Nie ma podstaw do zmian w strukturze ani do dodatkowego doprecyzowania metodyki.
171	18.02.2026	e-mail	jednostka naukowo-badawcza	Instytut Ochrony Krajobrazu Pomorza	POŚ			Podsumowując, w naszej opinii niezbędne jest: – uzupełnienie rekomendacji w Prognozie ooś, zwłaszcza w zakresie wyłączenia z działań technicznych rezerwatów przyrody, parków narodowych.		wyjaśniona	W ramach POBM nie zakłada się prowadzenia prac w granicach Słowińskiego Parku Narodowego - obszar SPN został wyłączony z realizacji działań Programu. Ponadto w Prognozie, kierując się zasadą przezorności i ryzykiem sprzeczności z celami ochrony, wskazano wyłączenie z prac Wolńskiego Parku Narodowego. W odniesieniu do rezerwatów przyrody Prognoza nie wprowadza generalnego wyłączenia wszystkich rezerwatów, natomiast wskazuje wyłączenia/modyfikacje dla tych rezerwatów, dla których na poziomie strategicznym zidentyfikowano możliwość wystąpienia znaczących oddziaływań lub ryzyko sprzeczności z celami ochrony.

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
172	17.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Nadmorski Park Krajobrazowy	POBM/POŚ	całość	całość	Należy wskazać, iż wysoki poziom ogólności obu dokumentów w istotny sposób utrudnia, a w praktyce uniemożliwia wnieśnienie szczegółowych i merytorycznych uwag. Zakres planowanych działań został opisany bardzo ogólnie, zwłaszcza w odniesieniu do rodzaju i charakteru przewidywanych prac. Przy tak ogólnym ujęciu planowanych działań nie jest możliwe sformułowanie precyzyjnych i wyczerpujących uwag, ani dokonanie rzetelnej oceny ich zgodności z obowiązującymi planami ochrony parku krajobrazowego.		wyjaśniona	Projekt POBM jest dokumentem o charakterze strategicznym, określającym cele, zadania i ramy ich wykonania. Zaproponowany w projekcie POBM zakres działań ochronnych wynika z analizy zagrożeń i występujących w związku z tym potrzeb, zdiagnozowanych przez urzędy morskie. Zaplanowane działania są zatem odpowiedzią na stwierdzone zagrożenia. Warto podkreślić, że prace będą realizowane odcinkowo, cyklicznie i w miarę stwierdzonych potrzeb, z uwzględnieniem założonych działań minimalizujących oraz z zachowaniem wszystkich procedur środowiskowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Reasumując w POBM przyjęto założenia typowe dla tego rodzaju dokumentów strategicznych, które charakteryzują się ograniczoną szczegółowością, co pozwala skupić się na kluczowych założeniach programu, a nie na detalach operacyjnych, które mogą ulegać zmianom w zależności od przebiegu warunków atmosferycznych. Natomiast szczegółowość opracowanej Prognozy oddziaływania na środowisko odpowiada szczegółowości ocenianego dokumentu.
173	17.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Nadmorski Park Krajobrazowy	POŚ	Załącznik nr 1		W przedłożonej dokumentacji brak jest analizy zapisów POBM w odniesieniu do obowiązujących planów ochrony parków krajobrazowych. Zgodnie z Uchwałą Nr 789/LXIII/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Nadmorskiego Parku Krajobrazowego, w tym dokumencie wskazano uwarunkowania ochrony i konkretne działania ochronne, które powinny być uwzględnione zarówno w POBM, jak i w Prognozie Oddziaływania na Środowisko. Brak odniesienia się do zapisów planu ochrony, w tym do wskazanych działań ochronnych i przestrzennych uwarunkowań ochrony, uniemożliwia ocenę zgodności projektowanych działań z celami ochrony parku krajobrazowego oraz z obowiązującymi ograniczeniami i wytycznymi. Jednocześnie należy wskazać, iż uwarunkowania ochrony oraz działania ochronne zostały udośćępnione w formie danych przestrzennych (format shp) na stronie internetowej Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych w zakładce: Plan Ochrony → Nadmorski Park Krajobrazowy → Dane przestrzenne (GIS). Dane te powinny stanowić podstawę do przeprowadzenia analizy przestrzennej oraz oceny potencjalnych kolizji planowanych działań z planem ochrony parku. W ocenie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego dokumentacja wymaga uzupełnienia o szczegółową analizę zgodności zapisów POBM z obowiązującym planem ochrony parku krajobrazowego.		nieuwzględniona	Program ochrony brzegów morskich ma charakter ramowy i zakłada selektywnie aktywną ochronę. Działania będą podejmowane na odcinkach szczególnie narażonych na erozję, wyłącznie w zakresie niezbędnym do utrzymania wymaganych poziomów bezpieczeństwa brzegu oraz ochrony zaplecza (ludzie, mienie, infrastruktura). Ustalenia planu ochrony Nadmorskiego Parku Krajobrazowego są wiążące na etapie przygotowania i realizacji konkretnych robót. Należy zaznaczyć, że analizy planowanych działań z zakresu ochrony brzegów morskich, co do ich zgodności z dokumentami planistycznymi sporządzonymi dla danych form ochrony przyrody, są zawsze szczegółowo rozpatrywane na etapie ustalenia stosownych decyzji administracyjnych wymaganych przed realizacją danych zadań inwestycyjnych. W przypadku niezgodności planowanych zamierzeń z ww. dokumentami i wystąpieniu zagrożeń skutkujących pojawieniem się negatywnych oddziaływań (istniejących i potencjalnych) na cele i przedmioty ochrony danych form ochrony przyrody, odstępuje się od realizacji danego zamierzenia inwestycyjnego.
174	17.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Nadmorski Park Krajobrazowy	POBM/POŚ	Załącznik nr 1: Harmonogram rzeczowo - finansowy (PLANOWANE NAKŁADY NA REALIZACJĘ, ZADAŃ PROGRAMU W LATACH 2026-2040)		Zgodnie z Uchwałą Nr 789/LXIII/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Nadmorskiego Parku Krajobrazowego, wyznaczono strefę BK_1_1 Utrzymanie aktualnego charakteru i dynamiki procesów brzegowych, w tym zachowanie trzcinowisk (obszary wyłączone m.in. z działań na rzecz ochrony i stabilizacji brzegu). Strefa BK_1_1 w istotnym zakresie pokrywa się z lokalizacją umocnień brzegowych przewidzianych w Programie Ochrony Brzegów Morskich. Zgodnie z rozdziałem 4 § 7 pkt 4 Uchwały Nr 789/LXIII/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Nadmorskiego Parku Krajobrazowego, należy utrzymywać w strefie BK_1_1 naturalną dynamikę brzegów morskich oraz właściwego stanu szuwaru trzcinowego poprzez: a) niepodejmowanie działań ochrony brzegów, o ile nie stanowi to zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz nie zagraża szlakom komunikacyjnym; b) niepodejmowanie działań inwestycyjnych na odcinkach brzegu, gdzie naturalnie występuje szuwar trzcinowy, przy dopuszczeniu: - realizacji działań inwestycyjnych związanych z rozbudową infrastruktury portowej w Jastarni na odcinku km H50,00 - H50,60, pod warunkiem wykonania kompensacji przyrodniczej utraconej powierzchni szuwaru trzcinowego, - realizacji działań inwestycyjnych związanych z budową ośrodka kąpieliskowego wraz z kąpieliskiem we Władysławowie w obrębie terenu wyznaczonego w m.p.p. WS-1 (Uchwała Nr XLII/480/2006 z zm. LIII/717/2018), pod warunkiem wykonania kompensacji przyrodniczej utraconej powierzchni szuwaru trzcinowego, c) uwzględnianie wymogu ochrony szuwaru trzcinowego w przypadku wyznaczania nowych kąpielisk.		wyjaśniona	Ciąg dalszy odpowiedzi na uwagę o Lp. 174 (podzielono ze względu na objętość tekstu): Odbudowa wydm białych jest priorytetowym działaniem Urzędu Morskiego w Gdyni, ponieważ dzięki tej miękkiej, naturalnej metodzie ochrony udało się osiągnąć stabilność linii brzegowej w latach 2018-2023 (zgodnie z informacją pokontrolną NIK z 2023 roku), zachować naturalny charakter wybrzeża wydmowego i zabezpieczyć zaplecze przed powodzią od strony przeciwpodlądziowych. Według sprawozdań finansowych z wykonania POBM w latach 2003-2023 większość wydatków obejmowała głównie odbudowę stałe erodowanych plaż, modernizację istniejących umocnień brzegowych. Rocznie średnio ochroniono brzeg na długości 4 km na 417 km linii brzegowej w województwie pomorskim. Zazwyczaj były to odcinki powtarzane między innymi w rejonie Półwyspu Helskiego, Ustki. Planowane środki w wysokości 50 mln złotych będą wystarczające głównie na odbudowę plaż w miejscach narażonych na zniszczenie ludzkiego mienia oraz bieżące remonty istniejących budowli hydrotechnicznych ochrony brzegów. Można podsumować, że główną formą ochrony jest budowa wydm i utrzymanie lasów w pasie technicznym przez służby terenowe urzędów morskich. Działania te często pokrywają się zadaniami ochronnymi obszarów Natura 2000. Dodatkowo należy wspomnieć, że większość linii brzegowej Południowego Bałtyku jest narażona na cofanie ze względu na budowę geologiczną pochodzenia polodowcowego w przeciwieństwie do skalistych północnych wybrzeży. Wszystkie planowanie do realizacji w POBM przedsięwzięcia wymagają uprzedniego uzyskania wymaganych decyzji administracyjnych oraz przeprowadzenia postępowań potwierdzających ich zgodność z obowiązującymi przepisami prawa i obowiązującymi dokumentami planistycznymi, w tym z lądowymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz planami zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich. Przedsięwzięcia związane z ochroną brzegów będą realizowane w akwenach wydzielonych w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w skali 1:200 000 (Dz. U. z 2021 r. poz. 935, z późn. zm.). Wskazane akweny są oznaczone w ww. planie jako obszary o funkcji podstawowej: ochrona brzegu morskiego (C). Zatem podejmowane działania muszą być zgodne z zapisami tego dokumentu planistycznego.
175	17.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Nadmorski Park Krajobrazowy	POBM/POŚ	całość	całość	Plan ochrony dla Nadmorskiego Parku Krajobrazowego wyznacza również strefę BK_1_2 - utrzymanie naturalnego charakteru dna morskiego (obszary wyłączone z działań inwestycyjnych). Zgodnie z rozdziałem 4 § 7 pkt 6 i 8 Uchwały Nr 789/LXIII/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Nadmorskiego Parku Krajobrazowego, w strefie BK_1_2 należy zapewnić ochronę naturalnych form geomorfologicznych (Ryf Mew, łachy przy ujściu Rechy) poprzez niepodejmowanie działań ingerujących w rzeźbę dna, z wyjątkiem utrzymania już istniejących torów wodnych i przejęć z Zatok Puckiej Zewnętrznej na Wewnętrzną (Przełęcz Kuznickie, Głębinka) oraz prowadzenia badań archeologicznych. Powinno się odstąpić od wytyczania nowych torów wodnych, w miejscach występowania łk podwodnych w strefie BK_1_2.		wyjaśniona	Program ochrony brzegów morskich nie przewiduje wytyczania nowych torów wodnych ani działań inwestycyjnych związanych z kształtowaniem torów żegludowych. Zakres Programu obejmuje przede wszystkim prace ochrony brzegu, takie jak refulacja plaż i podbrzeża oraz lokalne umocnienia brzegowe (m.in. ostrogi, falochrony brzegowe, progi podwodne). Jednocześnie realizacja poszczególnych zadań na obszarze Nadmorskiego Parku Krajobrazowego będzie prowadzona z uwzględnieniem planu ochrony NPK, a zapewnienie zgodności będzie weryfikowane na etapie przygotowania konkretnych przedsięwzięć (w tym w ramach właściwych postępowań administracyjnych). Wszystkie planowanie do realizacji w POBM przedsięwzięcia wymagają uprzedniego uzyskania wymaganych decyzji administracyjnych oraz przeprowadzenia postępowań potwierdzających ich zgodność z obowiązującymi przepisami prawa i obowiązującymi dokumentami planistycznymi, w tym z lądowymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz planami zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich. Przedsięwzięcia związane z ochroną brzegów będą realizowane w akwenach wydzielonych w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w skali 1:200 000 (Dz. U. z 2021 r. poz. 935, z późn. zm.). Wskazane akweny są oznaczone w ww. planie jako obszary o funkcji podstawowej: ochrona brzegu morskiego (C). Zatem podejmowane działania muszą być zgodne z zapisami tego dokumentu planistycznego.
176	17.02.2026	e-mail	inna	Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Oddział Nadmorski Park Krajobrazowy	POBM/POŚ	Całość	całość	Zgodnie z rozdziałem 3 § 4 planu ochrony Nadmorskiego Parku Krajobrazowe przyjętego Uchwałą Nr 789/LXIII/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Nadmorskiego Parku Krajobrazowego obszar objęty Programem Ochrony Brzegów Morskich obejmuje m.in. strefy: • BK_1_3 Utrzymanie naturalnego charakteru plaż (obszary wyłączone z możliwości wprowadzenia nowego zainwestowania i usuwania kizdiny); • BK_1_4 Utrzymanie ekstensywnego użytkowania rekreacyjnego plaż i strefy brzegowej; • BK_1_5 Utrzymanie naturalnych procesów sukcesyjnych obszarów wydmych (obszary wyłączone z działań modyfikujących naturalne procesy sukcesyjne); • BK_1_6 Utrzymanie ekstensywnego sposobu użytkowania ekosystemu morskiego; • BM_1_7 Utrzymanie istniejących przystani rybackich; • BM_1_5 Dopuszczalny rozwój portów i przystani – zgodnie z rozdziałem 6 §17 ust.1 pkt 3 lit. c ww. uchwały, dla strefy BM_1_5; - dopuszcza się sytuowanie budowli hydrotechnicznych, - dopuszcza się sytuowanie w części lądowej obiektów służących obsłudze portów i przystani, w szczególności sanitariatów, obiektów administracji, magazynów na sprzęt zgodnie z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; • BM_1_6 Realizacja zabudowy biotechnicznej w dostosowaniu do potrzeb ochrony szaty roślinnej. W związku z powyższym Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, oddział Nadmorski Park Krajobrazowy wnosi o dostosowanie zapisów POBM i POŚ do ustaleń planu ochrony dla Nadmorskiego parku krajobrazowego.		wyjaśniona	Program ochrony brzegów morskich ma charakter ramowy i zakłada selektywnie aktywną ochronę. Działania będą podejmowane na odcinkach szczególnie narażonych na erozję, wyłącznie w zakresie niezbędnym do utrzymania wymaganych poziomów bezpieczeństwa brzegu oraz ochrony zaplecza (ludzie, mienie, infrastruktura). Ustalenia planu ochrony Nadmorskiego Parku Krajobrazowego są wiążące na etapie przygotowania i realizacji konkretnych robót. Podkreślić należy, że realizacja działań będzie prowadzona z uwzględnieniem celów środowiskowych dla obszarów chronionych. Tam, gdzie będzie to wymagane, zapewnienie zgodności z tymi celami będzie weryfikowane w ramach właściwych postępowań administracyjnych dla konkretnych przedsięwzięć. Jednocześnie dobór rozwiązań technicznych będzie ukierunkowany na ograniczenie ingerencji i preferowanie wariantów korzystniejszych środowiskowo. Zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1991 o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej obowiązkiem urzędów morskich jest budowa, utrzymywanie i ochrona umocnień brzegowych, wydm i zalesień ochronnych w pasie technicznym. Natomiast pas techniczny jest strefą wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu, jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Następnie w celu zapewnienia bezpieczeństwa brzegu morskiego w pasie technicznym określa się minimalne poziomy bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz położenie granicznej linii ochrony niezbędnej dla utrzymania brzegu w drodze rozporządzenia Ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 14 września 2022 r. w sprawie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz przebiegu granicznej linii ochrony brzegu morskiego określa się minimalne poziomy bezpieczeństwa brzegu morskiego wymagane dla utrzymania bezpieczeństwa brzegu: 20 – dla odcinka brzegu morskiego, którego zaplecze zabezpiecza się przed zdarzeniami sztormowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia wynoszącym raz na 20 lat, stosowany w szczególności dla obszarów niezaangażowanych, nieużytków, lasów, pastwisk, w których dopuszcza się cofanie linii brzegu; 50 – dla odcinka brzegu morskiego, którego zaplecze zabezpiecza się przed zdarzeniami sztormowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia wynoszącym raz na 50 lat, stosowany w szczególności dla promenad, urządzonych ścieżek, ekstensywnie użytkowanych terenów rolniczych; 100 – dla odcinka brzegu morskiego, którego zaplecze zabezpiecza się przed zdarzeniami sztormowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia wynoszącym raz na 100 lat, stosowany w szczególności dla rzadkiej zabudowy, dróg gminnych oraz wewnętrznych; 200 – dla odcinka brzegu morskiego, którego zaplecze zabezpiecza się przed zdarzeniami sztormowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia wynoszącym raz na 200 lat, stosowany w szczególności dla obszarów zabudowanych, dróg i infrastruktury, ważnych dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi oraz wartości kulturowych i historycznych, obszarów o wartościach przyrodniczych, a także obszarów zagrożonych niewielkim zanieczyszczeniem środowiska; 500 – dla odcinka brzegu morskiego, którego zaplecze zabezpiecza się przed zdarzeniami sztormowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia wynoszącym raz na 500 lat, stosowany w szczególności dla obszarów silnie zabudowanych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, obszarów, na których może wystąpić zagrożenie życia ludzi, ważnych ujęć wody pitnej, obszarów o unikalnych wartościach kulturowych, historycznych i przyrodniczych, a także obszarów zagrożonych znacznym zanieczyszczeniem środowiska.

Id	Data otrzymania uwagi/wniosku	Forma otrzymania	Rodzaj podmiotu	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Nazwa dokumentu, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Numer rozdziału/podrozdziału lub numer załącznika, którego dotyczy zgłaszana uwaga/wniosek	Fragment, do którego odnosi się uwaga/wniosek: podrozdział, strona/y, nr/y tabeli	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/nieuwzględniona/wyjaśniona)	Uzasadnienie dla uwag nieuwzględnionych, częściowo uwzględnionych, wyjaśnionych
177	18.02.2026	e-mail	inna	Słowiński Park Narodowy	POBM/POŚ			Celem planowanego Programu jest „ochrona brzegów morskich Rzeczypospolitej Polskiej poprzez powstrzymanie procesów erozyjnych wynikających z globalnych zmian klimatu”. Obszar objęty inwestycją nie obejmuje bezpośrednio brzegu w granicach Słowińskiego Parku Narodowego. Program koncentruje się jednak na odcinkach wybrzeża graniczących z obszarem SPN (cała długość brzegu na otwartym morzu, z wyłączeniem terenu Parku), które znacząco oddziałują lub mogą oddziaływać na jego ekosystemy. Oprócz cennego przyrodniczo obszaru SPN, prace planowane są również w rejonie lub sąsiedztwie innych lokalizacji o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym obszarów Natura 2000 w granicach Morza Bałtyckiego – m.in. Ostoja Słowińska PLH220023, Pobrzeże Słowińskie PLB220003 oraz Przybrzeżne Wody Bałtyku PLB990002. Planowane działania obejmują konserwację, refulację plaż i pobrzeża oraz monitoring brzegów morskich. W bezpośrednim sąsiedztwie SPN znajdują się miejscowości nadmorskie, takie jak Łeba, Rowy i Ustka, w których planuje się budowę nowych umocnień brzegowych i wjazdów technicznych oraz modernizację istniejących zabezpieczeń.	Zgodnie z art. 8 ustawy o ochronie przyrody, parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów i składników przyrody nieożywionej oraz walorów krajobrazowych, a także przywracania właściwego stanu przyrody i odtwarzania zniekształconych siedlisk. Jednym z podstawowych zadań jest prowadzenie działań ochronnych w ekosystemach parku narodowego. Morze Bałtyckie, jego cechy geologiczne, chemiczne, fizyczne i biologiczne, tworzą system wzajemnych zależności i oddziaływań, które mogą być determinowane również przez działania prowadzone w znacznej odległości. W tym kontekście należy podkreślić, że nie tylko działania realizowane w obrębie obszaru chronionego, lecz także te prowadzone poza nim, mogą wywierać istotny, negatywny wpływ na jego przyrodę.	nieuwzględniona	Prognoza w pełni rozpoznaje i opisuje potencjalne oddziaływania pośrednie działań POBM na ekosystemy Słowińskiego Parku Narodowego oraz sąsiednie obszary Natura 2000 (m.in. PLH220023, PLB220003, PLB990002). • Obszar Słowińskiego Parku Narodowego został całkowicie wyłączony z realizacji jakichkolwiek prac w ramach POBM (rozdział 1.1 oraz załącznik nr 1 do projektu Programu); • Działania są prowadzone wyłącznie na odcinkach graniczących z Parkiem (Łeba, Rowy, Ustka), ale wyłącznie tam, gdzie monitoring wykazuje rzeczywistą konieczność ochrony przed erozją zagrażającą człowiekowi lub infrastrukturze; • W rozdziale 5.7 oraz załączniku nr 8 Prognozy przeprowadzono analizę zarówno bezpośrednich, jak i pośrednich oraz skumulowanych oddziaływań na ekosystemy Parku (w tym wpływ na procesy geomorfologiczne, siedliska i gatunki); • Oddziaływania te zostały zakwalifikowane jako krótkotrwale i lokalne (głównie na etapie realizacji robót), a nie znaczące w skali strategicznej. Zgodnie z art. 8 ustawy o ochronie przyrody cele ochrony SPN są uwzględniane na etapie przygotowania konkretnych zadań (procedura DSU), gdzie będzie weryfikowana zgodność z planami ochrony i zadaniami ochronnymi Parku. Na poziomie strategicznym Prognozy nie jest możliwe ani wymagane szczegółowe modelowanie wpływu każdej przyszłej refulacji na odległe ekosystemy Parku – takie analizy można w razie konieczności przeprowadzić na etapie konkretnych przedsięwzięć.
178	18.02.2026	e-mail	inna	Słowiński Park Narodowy	POŚ			W prognozie oddziaływania na środowisko wskazano, że „możliwe oddziaływania znaczące przypisano obszarom najbardziej narażonym na negatywne oddziaływania”, podając jako przykład obszary Natura 2000 (OSO), z wyłączeniem Pobrzeża Słowińskiego (PLB220003), które – jak wskazano – „tylko w minimalnym stopniu graniczy z możliwym zasięgiem prac”. W naszej ocenie zabrakło podejścia holistycznego, uwzględniającego fakt, że działania prowadzone podczas prac konserwacyjnych i budowlanych mogą wywoływać reakcję ekosystemów zarówno w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, jak i w większej odległości.		wyjaśniona	Zgadamy się ze stwierdzeniem, że działania prowadzone podczas prac konserwacyjnych i budowlanych mogą wywoływać reakcję ekosystemów zarówno w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, jak i w większej odległości. W ramach prognozy wskazano liczne oddziaływania zarówno pośrednie jak i bezpośrednie, znaczące i nieznaczące, w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska i obszarów chronionych. Nie każde stwierdzone oddziaływanie ma charakter znaczący – np. oddziaływania krótkotrwale, lokalne, odwracalne, występujące głównie na etapie realizacji prac. W odniesieniu do przytoczonego obszaru Natura 2000 - PLB220003, nie stwierdzono występowania oddziaływań znaczących, a wpływ na ten fakt miała nie tylko lokalizacja obszaru względem zasięgu prac, ale przede wszystkim możliwość wpływu na utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarze.
179	18.02.2026	e-mail	inna	Słowiński Park Narodowy	POŚ			Największy w Europie pas ruchomych wydm znajduje się w Słowińskim Parku Narodowym. Ich funkcjonowanie jest wynikiem naprężeniowych procesów deflacji, transportu, akumulacji i wywiewania osadu, który pierwotnie przemieszczany jest przez prądy morskie. Wysoce prawdopodobne jest, że planowane w Programie umocnienia brzegowe i prace refulacyjne – oprócz degradacji i dezintegracji dna morskiego – znacząco zmienią rozkład falowania i dopływ materiału osadowego, zakłócając naturalny transport wzdłużbrzegowy zasilający plaże Parku. Ingerencja polegająca na stabilizacji brzegu oraz sztucznym zasileniu plaż w sąsiedztwie SPN wpłynie na naturalne procesy brzegowe i spowolni procesy erozyjno-akumulacyjne. Stanowi to istotne zagrożenie dla procesów hydromorfologicznych zachodzących na obszarze Parku i wpisuje się w katalog zagrożeń wskazanych w Zadaniach Ochronnych. Konwencja Helsińska wskazuje, że działania w strefie brzegowej powinny uwzględniać zachowanie naturalnej dynamiki procesów brzegowych. Wszelkie prace umocnieniowe i refulacyjne prowadzone w bezpośrednim sąsiedztwie SPN (Rowy i Łeba) mogą tę dynamikę zaburzyć. Zgodnie z art. 2 i 8 ustawy o ochronie przyrody, ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu i odnawianiu zasobów przyrody oraz utrzymaniu procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, a także zachowaniu dziedzictwa geologicznego. Parki narodowe zobowiązane są również do prowadzenia działalności edukacyjnej. Zachowanie naturalnych procesów w obrębie Parku i edukowanie w tym zakresie wymaga podejścia kompleksowego, obejmującego również obszary sąsiednie.	Choć działania Programu nie są planowane bezpośrednio na terenie SPN, w metodyce prognozy nie uwzględniono projektu Planu Ochrony dla SPN, ani Zadań Ochronnych dla SPN. Dokumenty te określają istniejące i potencjalne zagrożenia zewnętrzne wpływające na przyrodę Parku. W związku z tym obszar SPN powinien zostać w prognozie oddziaływania na środowisko poddany bardziej szczegółowej analizie.	nieuwzględniona	W ramach Prognozy przeprowadzono analizę oddziaływań POBM na obszary chronione znajdujące się w zasięgu Programu, w tym w odniesieniu do celów ochrony oraz potencjalnych mechanizmów oddziaływania. Jednocześnie podkreśla się, że działania POBM nie będą prowadzone w granicach Słowińskiego Parku Narodowego, który został wyłączony z realizacji prac. POBM ma charakter ramowy, a na etapie dokumentu strategicznego nie jest możliwe przesądzenie szczegółowych lokalizacji, parametrów i organizacji robót w sąsiedztwie Parku w całym horyzoncie obowiązywania Programu. Jednocześnie wskazuje się, że na etapie projektowania i realizacji poszczególnych przedsięwzięć, Wykonawca będzie zobowiązany do uwzględniania obowiązujących ustaleń planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych.
180	18.02.2026	e-mail	inna	Słowiński Park Narodowy	POŚ			Analizy wykonane w ramach prognozy wskazują na silną presję eutrofizacyjną w Morzu Bałtyckim oraz nieodpowiedni stan środowiska. Działania takie jak refulacja czy budowa umocnień mogą prowadzić do uwolnienia z osadów dennych substancji biogenicznych i niebezpiecznych, zwiększając ich stężenie w kolumnie wody. Może to utrudnić lub uniemożliwić osiągnięcie celu środowiskowego, jakim jest utrzymanie co najmniej dobrego stanu elementów fizykochemicznych wód Bałtyku w granicach Parku, wskazanego w dokumentacji planistycznej.		nieuwzględniona	Prognoza w rozdziale 5.7.2 (Wpływ na wody powierzchniowe, str. 126 i nast.) w sposób wyraźny rozpoznaje i opisuje potencjalne negatywne oddziaływania działań POBM, w tym: • uwolnienie substancji biogenicznych i zanieczyszczeń z osadów dennych podczas prac czerpalnych i refulacyjnych, • chwilowe zwiększenie stężenia zanieczyszczeń w kolumnie wody, • ryzyko pogorszenia parametrów fizykochemicznych wód morskich. Jednocześnie Prognoza wskazuje, że są to oddziaływania krótkotrwale, lokalne i odwracalne, występujące głównie na etapie realizacji robót. Po zakończeniu prac nie przewiduje się trwałego, znaczącego wpływu na stan elementów fizykochemicznych wód Bałtyku. Działania POBM mają charakter selektywnie aktywny i są realizowane wyłącznie tam, gdzie erozja realnie zagraża człowiekowi lub infrastrukturze. Obszar Słowińskiego Parku Narodowego został całkowicie wyłączony z realizacji prac. Na odcinkach graniczących z Parkiem wszelkie działania będą weryfikowane na etapie przygotowania konkretnych zadań, z uwzględnieniem celów środowiskowych określonych w istniejącej dokumentacji planistycznej. Szczegółowa ocena wpływu na osiągnięcie dobrego stanu elementów fizykochemicznych wód (w tym kumulacja z istniejącą presją eutrofizacyjną) następuje na etapie postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla poszczególnych zadań inwestycyjnych – a nie na poziomie strategicznym Prognozy.
181	18.02.2026	e-mail	inna	Słowiński Park Narodowy	POŚ			Pobór osadów dennych w celu sztucznego zasilenia plaż powoduje degradację siedlisk organizmów bentosowych. Odbudowa siedlisk organizmów sesyjnych jest procesem długotrwałym, szczególnie przy pogorszeniu parametrów fizykochemicznych wody. Wzbudzenie osadów może naruszyć strukturę planktonu. W konsekwencji możliwy jest niekorzystny wpływ nacalych łańcuch troficzny – od bezkręgowców, przez ichtiofaunę, po ptaki i ssaki morskie. Odkładanie orobku na plażach ograniczy liczebność organizmów psammofilnych, stanowiących bazę pokarmową m.in. dla awifauny, co może wpłynąć na ograniczenie łańcuchów pokarmowych i pogorszenie różnorodności biologicznej.		nieuwzględniona	Prognoza uwzględni oddziaływania związane z wpływem poboru osadów dennych oraz refulacji na poszczególne grupy organizmów, w tym na ptaki nurkujące bentofagiczne migrujące i zimujące.
182	18.02.2026	e-mail	inna	Słowiński Park Narodowy	POŚ			W polskim pasie przybrzeżnym występuje kilkanaście korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym i regionalnym, z których największy przebiega przez obszar Pobrzeża Słowińskiego. Utrzymanie ich integralności jest warunkiem zachowania spójności obszarów Natura 2000. Działania powodujące efekt barierowości, wzrost hałasu podwodnego czy zmianę warunków siedliskowych mogą ograniczyć migrację ryb, minogów, ptaków i ssaków morskich. Podczas realizacji prac istnieje ryzyko zanieczyszczeń wynikających z eksploatacji sprzętu, awarii, emisji hałasu i światła. Możliwa jest także biomagnifikacja zanieczyszczeń w łańcuchu troficznym. Hałas podwodny może prowadzić do dezorientacji morswinów, zaburzeń echolokacji, a nawet śmierci osobników. Utrzymanie szerokich plaż może zwiększyć atrakcyjność turystyczną miejscowości sąsiadujących z Parkiem, a tym samym nasilić presję turystyczną na obszar SPN, prowadząc do fragmentacji siedlisk i ploszenia gatunków.		wyjaśniona	W Prognozie zidentyfikowano możliwość wystąpienia oddziaływań na etapie realizacji prac, w szczególności w bezpośrednim sąsiedztwie robót (m.in. hałas, wibracje, czasowe zmętnienie wody), co może powodować krótkotrwale i lokalne reakcje organizmów, w tym czasowe unikanie rejonu prac przez ryby oraz ssaki morskie. Jednocześnie wskazuje się, że planowane działania (refulacja plaż oraz lokalne umocnienia: ostrogi, falochrony, progi podwodne) mają charakter punktowy/liniowy w strefie brzegu i są realizowane wyłącznie tam, gdzie wystąpi taka konieczność, co ogranicza zasięg ingerencji. Po zakończeniu robót nie przewiduje się trwałego oddziaływania w postaci przerwania ciągłości korytarzy ekologicznych i migracyjnych. Jednocześnie należy podkreślić, iż na etapie planowania i przygotowania konkretnych zadań każdorazowo będzie rozważane zastosowanie rozwiązań bardziej korzystnych środowiskowo, w tym rozwiązań o niższej ingerencji i odwracalnym charakterze (np. opartych o naturalne materiały, stabilizację wydm roślinnością, dobór metod nieingerujących bezpośrednio w dno morskie w wrażliwych lokalizacjach).
183	18.02.2026	e-mail	inna	Słowiński Park Narodowy	POBM/POŚ			W celu minimalizacji zagrożeń zasadne jest wyznaczenie stref buforowych wokół obszarów chronionych, w których nie będą prowadzone działania związane z szeroko rozumianą ochroną brzegów morskich bądź będą one ograniczone do niezbędnego minimum. Zakres ewentualnych prac w tych strefach powinien być na bieżąco uzgadniany z podmiotem zarządzającym danym obszarem chronionym. Wnosimy o zaprzestanie działań refulacyjnych oraz nadbudowy plaż w bezpośrednim sąsiedztwie Parku, w szczególności na wschód od ujścia rzeki Łupawy do Bałtyku.		częściowo uwzględniona	Wyznaczenie stref buforowych wokół obszarów chronionych jest jednym z mechanizmów minimalizacji zagrożeń i jest przewidziane w polskim prawie ochrony przyrody oraz w praktyce planowania przestrzennego i ocen oddziaływania na środowisko. Jednakże POBM ma charakter ramowy i strategiczny, a nie szczegółowego planu inwestycyjnego. Nie jest on narzędziem wyznaczania stref buforowych – takie strefy są ustanawiane przede wszystkim w planach ochrony parków narodowych, rezerwatów, parków krajobrazowych oraz w decyzjach administracyjnych dla konkretnych przedsięwzięć (w tym w ramach ocen oddziaływania na środowisko i uzgodnień z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska). Program zakłada selektywnie aktywną ochronę – działania ochronne są podejmowane wyłącznie na odcinkach szczególnie narażonych na erozję i powodzie sztormowe, gdzie procesy te zagrażają bezpieczeństwu ludzi, mieniu lub infrastrukturze. Na odcinkach o dominujących funkcjach przyrodniczych dopuszcza się naturalną dynamikę brzegu. W związku z powyższym nie ma podstaw do generalnego zaprzestania działań refulacyjnych i nadbudowy plaż w całym bezpośrednim sąsiedztwie Parku. Decyzje o ewentualnym ograniczeniu lub modyfikacji zakresu prac w strefie przyległej do SPN będą podejmowane indywidualnie dla każdego zadania, z uwzględnieniem aktualnego stanu brzegu, wyników monitoringu oraz uzgodnień z administracją Parku.
184	18.02.2026	e-mail	inna	Słowiński Park Narodowy	POŚ			Choć dokumentacja Programu obejmuje szeroki zakres analiz oraz proponuje działania minimalizujące negatywne oddziaływania, w naszej ocenie są one niewystarczające. Niewystarczająco przeanalizowano wpływ Programu na obszar Słowińskiego Parku Narodowego oraz na obszary i gatunki Natura 2000. Program pozostaje również w sprzeczności z rekomendacją HELCOM 16/3 z 1995 r. dotyczącą ochrony naturalnych procesów brzegowych. Flora i fauna obszarów przybrzeżnych są zależne od zachowania naturalnej dynamiki procesów. W związku z powyższym rekomendujemy pogłębione rozpatrzenie, w jaki sposób Program może oddziaływać na przyrodę SPN w kontekście działań realizowanych na obszarach sąsiadujących. W przypadku konieczności podejmowania działań ochronnych w strefie brzegowej, preferowane powinny być rozwiązania alternatywne, korzystniejsze dla środowiska.		nieuwzględniona	Zgadamy się, że flora i fauna strefy brzegowej są w dużej mierze zależne od zachowania naturalnej dynamiki procesów brzegowych, a oddziaływania mogą mieć zarówno charakter bezpośredni, jak i pośredni. W Prognozie zidentyfikowano możliwe oddziaływania Programu na poszczególne komponenty środowiska, w tym na obszary Natura 2000, oraz wskazano działania minimalizujące. Jednocześnie nie każde stwierdzone oddziaływanie ma charakter znaczący – część oddziaływań będzie miała charakter krótkotrwale, lokalny i odwracalny, występujący głównie na etapie realizacji prac. W odniesieniu do Słowińskiego Parku Narodowego podkreśla się, że działania Programu nie będą prowadzone w granicach SPN – obszar Parku został wyłączony z realizacji prac. Z uwagi na ramowy charakter Programu oraz brak przesądzenia szczegółowych lokalizacji i parametrów robót w całym horyzoncie 15 lat, szczegółowa ocena potencjalnych oddziaływań w sąsiedztwie Parku będzie każdorazowo weryfikowana na etapie przygotowania konkretnych zadań, gdy znane będą lokalizacja, technologia i organizacja prac – w ramach właściwych procedur i uzgodnień. Odnosząc się do postulatu preferowania rozwiązań alternatywnych: Prognoza przewiduje takie podejście. Wskazano, że działania będą podejmowane selektywnie (tam, gdzie wystąpi faktyczna konieczność), a na etapie planowania i przygotowania zadań będą rozważane rozwiązania mniej ingerujące i bardziej odwracalne, w tym rozwiązania oparte o naturalne materiały oraz stabilizację wydm roślinnością, z doбором metod dostosowanych do lokalnych uwarunkowań przyrodniczych.